

Załącznik 5 Studia przypadku – analiza porównawcza dla wybranych typów projektów

Spis tabel

TABELA 1 ANALIZA PORÓWNAWCZA DLA DZIAŁANIA 2.1 ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU WRAZ Z ZABEZPIECZENIEM I ZWIĘKSZENIEM ODPORNOŚCI NA KLĘSKI ŻYWIŁOWE, W SZCZEGÓLNOŚCI KATASTROFY NATURALNE ORAZ MONITORING ŚRODOWISKA ORAZ TYPU PROJEKTU 2.1.5 SYSTEMY GOSPODAROWANIA WODAMI OPADOWYMI NA TERENACH MIEJSKICH: STUDIUM PRZYPADKU NR 1 BUDOWA I PRZEBUDOWA KANALIZACJI DESZCZOWEJ I DOSTOSOWANIE SIECI KANALIZACJI DESZCZOWEJ DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH, NA TERENIE MIASTA BYDGOSZCZY I STUDIUM PRZYPADKU NR 2 BUDOWA KANALIZACJI DESZCZOWEJ NA OS. CZARKOWO W UL. ŁĘŻYCA – BUDOWLANYCH W ZIELONEJ GÓRZE	3
TABELA 2 ANALIZA PORÓWNAWCZA DLA DZIAŁANIA 2.1 ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU WRAZ Z ZABEZPIECZENIEM I ZWIĘKSZENIEM ODPORNOŚCI NA KLĘSKI ŻYWIŁOWE, W SZCZEGÓLNOŚCI KATASTROFY NATURALNE ORAZ MONITORING ŚRODOWISKA ORAZ TYPU PROJEKTU 2.1.5 SYSTEMY GOSPODAROWANIA WODAMI OPADOWYMI NA TERENACH MIEJSKICH: STUDIUM PRZYPADKU NR 3 ODWODNIENIE DZIELNICY GRABÓWKA W CZĘSTOCHOWIE I STUDIUM PRZYPADKU NR 4 SYSTEMY GOSPODAROWANIA WODAMI OPADOWYMI NA TERENACH MIEJSKICH - MIASTO GDAŃSK.....	13
TABELA 3 ANALIZA PORÓWNAWCZA DLA DZIAŁANIA 2.2 GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI ORAZ TYPU PROJEKTU 2.2.2 PROJEKTY OBEJMUJĄCE SWOIM ZAKRESEM ELEMENTY GOSPODARKI ODPADAMI ZGODNEJ Z HIERARCHIĄ SPOSOBÓW POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI Z WYŁĄCZENIEM INSTALACJI DO TERMICZNEGO PRZEKSZTAŁCANIA ODPADÓW: STUDIUM PRZYPADKU NR 5 BUDOWA MIEJSKICH PUNKTÓW SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH W BYDGOSZCZY I STUDIUM PRZYPADKU NR 6 ROZBUDOWA SIECI EKOPORTÓW WRAZ Z WYPOSAŻENIEM I USPRAWNIENIE SYSTEMU OBSŁUGI MIESZKAŃCÓW GMINY MIASTO SZCZECIN	19
TABELA 4 ANALIZA PORÓWNAWCZA DLA DZIAŁANIA 2.3 GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA W AGLOMERACJACH ORAZ TYPU PROJEKTU 2.3.1 PROJEKTY DOTYCZĄCE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, REALIZOWANE W AGLOMERACJACH O WIELKOŚCI CO NAJMNIEJ 10 000 RLM: STUDIUM PRZYPADKU NR 7 BUDOWA KANALIZACJI SANITARNEJ I DESZCZOWEJ NA TERENIE MIASTA WOJKOWICE - ETAP II I STUDIUM PRZYPADKU NR 8 BUDOWA SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ W GMINIE OPOLE LUBELSKIE – ETAP I	28
TABELA 5 ANALIZA PORÓWNAWCZA DLA DZIAŁANIA 2.3 GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA W AGLOMERACJACH ORAZ TYPU PROJEKTU 2.3.1. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA W AGLOMERACJACH POWYŻEJ 10 000 RLM: STUDIUM PRZYPADKU NR 9 MODERNIZACJA I ROZBUDOWA OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W POŁĘCZYNIĘ-ZDROJU I STUDIUM PRZYPADKU NR 10 MODERNIZACJA OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W ZŁOCIEŃCU - WODNIK.....	36
TABELA 6 ANALIZA PORÓWNAWCZA DLA DZIAŁANIA 2.4 OCHRONA PRZYRODY I EDUKACJA EKOLOGICZNA ORAZ TYPU PROJEKTU 2.4.1A DZIAŁANIA O CHARAKTERZE DOBRZYCH PRAKTYK, ZWIĄZANE Z OCHRONĄ ZAGROŻONYCH GATUNKÓW I SIEDLISK PRZYRODNICZYCH: STUDIUM PRZYPADKU NR 11 CZYNNA OCHRONA CENNYCH SIEDLISK PRZYRODNICZYCH I GATUNKÓW Z NIMI ZWIĄZANYCH W POLESKIM PARKU NARODOWYM W LATACH 2017 – 2018 I STUDIUM PRZYPADKU NR 12 OCHRONA CENNYCH SIEDLISK DRAWIEŃSKIEGO PARKU NARODOWEGO ORAZ PRZYLEGLYCH OBSZARÓW NATURA 2000 POPRZEZ RELOKACJĘ RUCHU TURYSTYCZNEGO NA SZLAK WODNY MIERZĘCKA STRUGA – ETAP II	44
TABELA 7 ANALIZA PORÓWNAWCZA DLA DZIAŁANIA 2.4 OCHRONA PRZYRODY I EDUKACJA EKOLOGICZNA ORAZ TYPU PROJEKTU 2.4.5C PROWADZENIE DZIAŁAŃ INFORMACYJNO-EDUKACYJNYCH W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA I EFEKTYWNEGO WYKORZYSTANIA JEGO ZASOBÓW: STUDIUM PRZYPADKU NR 13 RZĘKI KARPACKIE – CZYSTA NATURA 2000. KAMPANIA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ DLA SPOŁECZNOŚCI ZNAD DOLNEJ SOŁY, CZARNEJ ORAWY, ŁOSOSINY, BIAŁEJ TARNOWSKIEJ, WIŚŁOKI I DOPŁYWÓW, JASIOŁKI I ŚRODKOWEGO SANU I STUDIUM PRZYPADKU NR 14 NATURA 2000 - PRZYSTANEK BAŁTYK. EDUKACJA SPOŁECZNOŚCI NADMORSKICH OBSZARÓW CHRONIONYCH	51
TABELA 8 ANALIZA PORÓWNAWCZA DLA DZIAŁANIA 2.4 OCHRONA PRZYRODY I EDUKACJA EKOLOGICZNA ORAZ TYPU PROJEKTU 2.4.6A ROZWÓJ BAZY OŚRODKÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE EDUKACJI PODLEGAJĄCYCH PARKOM NARODOWYM: STUDIUM PRZYPADKU NR 15 MODERNIZACJA CENTRUM EDUKACJI PRZYRODNICZEJ TATRZAŃSKIEGO PARKU NARODOWEGO I STUDIUM PRZYPADKU NR 16 ROZWÓJ BAZY W DRAWIEŃSKIM PARKU NARODOWYM DO PROWADZENIA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ NA RZECZ OCHRONY PRZYRODY I BIORÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ TERENU PUSZCZY DRAWSKIEJ.....	58

TABELA 9 ANALIZA PORÓWNAWCZA DLA DZIAŁANIA 2.5 POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA MIEJSKIEGO ORAZ TYPU PROJEKTU 2.5.2 ROZWÓJ TERENÓW ZIELENI W MIASTACH I ICH OBSZARACH FUNKcjONALNYCH: STUDIUM PRZYPADKU NR 17 BUDOWA PARKU PRZY UL. ZAWILCOWEJ W LUBLINIE I STUDIUM PRZYPADKU NR 18 POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA MIEJSKIEGO POPRZEZ ZWIĘKSZENIE POWIERZCHNI TERENÓW ZIELENI W MIEŚCIE EŁK	67
TABELA 10 ANALIZA PORÓWNAWCZA DLA DZIAŁANIA 2.5 POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA MIEJSKIEGO ORAZ TYPU PROJEKTU 2.5.2 ROZWÓJ TERENÓW ZIELENI W MIASTACH I ICH OBSZARACH FUNKcjONALNYCH: STUDIUM PRZYPADKU NR 19 PARK RATAJE W POZNANIU I STUDIUM PRZYPADKU NR 20 REWALORYZACJA MIEJSKICH TERENÓW ZIELONYCH W ZAKOPANEM	76
TABELA 11 ANALIZA PORÓWNAWCZA DLA DZIAŁANIA 2.5 POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA MIEJSKIEGO ORAZ TYPU PROJEKTU 2.5.2 ROZWÓJ TERENÓW ZIELENI W MIASTACH I ICH OBSZARACH FUNKcjONALNYCH: STUDIUM PRZYPADKU NR 21 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZEZ ROZWÓJ TERENÓW ZIELENI W MIEŚCIE ŻYRARDOWIE I STUDIUM PRZYPADKU NR 22 REWITALIZACJA PARKU TYSIĄCLECIA WRAZ Z ODBUDOWĄ UKŁADU WODNEGO FOSY PRZY UL. PODGÓRSKIEJ W TORUNIU	85

Tabela 1 Analiza porównawcza dla działania 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska oraz typu projektu 2.1.5 Systemy gospodarowania wodami opadowymi na terenach miejskich: studium przypadku nr 1 Budowa i przebudowa kanalizacji deszczowej i dostosowanie sieci kanalizacji deszczowej do zmian klimatycznych, na terenie miasta Bydgoszczy i studium przypadku nr 2 Budowa kanalizacji deszczowej na os. Czarkowo w ul. Łężyca – Budowlanych w Zielonej Górze

ZAKRES OCENY	PROJEKT WYSOKO OCENIONY	PROJEKT NISKO OCENIONY	PODSUMOWANIE (PRÓWNANIE PROJEKTÓW)
PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU			
Numer i nazwa działania	2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska	2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska	
Typ oraz podtyp projektu	2.1.5 Systemy gospodarowania wodami opadowymi na terenach miejskich	2.1.5 Systemy gospodarowania wodami opadowymi na terenach miejskich	
Tytuł projektu	Budowa kanalizacji deszczowej na os. Czarkowo w ul. Łężyca – Budowlanych w Zielonej Górze	Budowa i przebudowa kanalizacji deszczowej i dostosowanie sieci kanalizacji deszczowej do zmian klimatycznych, na terenie miasta Bydgoszczy	
Beneficjent	Zielonogórskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o. o.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja w Bydgoszczy – Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością	
Okres realizacji	2016-08-08 - 2016-11-25	2016-04-11 - 2021-12-31	
Wartość ogółem (PLN)	1 280 633,49	266 448 981,55	
Wydatki kwalifikowalne (PLN)	954 365,44	152 902 557,42	
Wkład UE (PLN)	811 210,62	129 967 173,8	
Miejsce realizacji	Zielona Góra	Bydgoszcz	
ZAKRES PROJEKTU			ZAKRES PROJEKTU
Cele	<p>Celem projektu jest eliminacja zidentyfikowanych niedoborów w zakresie odwodnienia dróg i parkingów publicznych należących do miasta Zielona Góra, dróg, placów manewrowych i parkingów oraz innych powierzchni szczelnych (dachy budynków) należących do wspólnot mieszkaniowych położonych na terenie Osiedla Czarkowo poprzez wybudowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sieci kanalizacji deszczowej, • obiektów do podczyszczania doprowadzonych wód opadowych i roztopowych, • zbiornika retencyjno – rozsączającego na wody opadowe oprowadzającego je do gruntu, 	<p>Głównym celem przedsięwzięcia jest dostosowanie kanalizacji deszczowej na terenie miasta Bydgoszczy do obecnego sposobu zagospodarowania terenu, zabezpieczenie miasta przed skutkami deszczy nawalnych oraz dużej ilości wód opadowych i roztopowych – minimalizacja podtopień budynków i zalania ulic, umożliwienie retencjonowania wody i wykorzystania jej w okresach suchych.</p> <p>Realizacja projektu spowoduje ponadto osiągnięcie następujących celów jakościowych (niemierzalnych):</p> <ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie skutków występowania ekstremalnych zjawisk meteorologicznych, 	

	<p>a poprzez to zapewnienie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zgodnego z obowiązującymi przepisami odprowadzenia i zagospodarowania wód opadowych powstających na terenie osiedla, • ochrony budynków mieszkalnych wielorodzinnych (piwnic i garaży) przed zalewaniem wodami opadowymi w czasie występowania deszczy nawalnych (niszczeniem mienia należącego do mieszkańców -ruchomego i nieruchomości), • podniesienia komfortu życia mieszkańców poprzez poprawę warunków komunikacji (ruch pieszych i samochodów). 	<ul style="list-style-type: none"> • minimalizacja podtopień budynków oraz zalewania ulic, • retencjonowanie wód opadowych poprzez: budowę zbiorników retencyjnych, • wykorzystanie wód opadowych do nawadniania terenów zielonych w okresach suchych, • wykonanie na terenach zagospodarowanych sieci kanalizacji deszczowej, w tym głównych kolektorów, • usprawnienie sieci kanalizacji deszczowej poprzez: przebudowę istniejącej sieci kanalizacji deszczowej o złym stanie technicznym uwzględniając zmiany klimatyczne – deszcze nawalne, • zwiększenie żywotności istniejącej sieci kanalizacji deszczowej poprzez: wyczyszczenie i przeprowadzenie renowacji, • wykorzystanie w systemie sieci kanalizacji deszczowej naturalnych zbiorników wodnych, • ochronę wód rzek poprzez ograniczenie negatywnego, niekontrolowanego spływu wód deszczowych do rzek Brdy i Wisły. 	
Opis	<p>Zakres rzeczowy Projektu obejmuje budowę systemu odprowadzania i zagospodarowania wód deszczowych na terenie os. Czarkowo i obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowę kanalizacji deszczowej obejmująca kanały o łącznej długości ok. 0,6 km, • budowę zbiornika podziemnego wykonanego ze skrzynek rozsączających z polipropylenu o pojemności - Vcz = 240 m³, • budowę urządzeń do podczyszczania ścieków deszczowych - separator lamelowy oraz osadnik, • budowę wpustów ulicznych, studni rewizyjnych i innych powiązanych technicznie obiektów infrastruktury kanalizacji deszczowej, • wykonanie piezometru do monitoringu stanu środowiska. 	<p>Przedmiotem zadania inwestycyjnego jest realizacja modernizacji, budowy i przebudowy istniejącego systemu sieci kanalizacji deszczowej w celu dostosowania sieci kanalizacji deszczowej do zmian klimatycznych na terenie m. Bydgoszczy. W tym celu przewidziano: zagospodarowanie części wód poprzez wprowadzanie w grunt, zastosowanie retencjonowania ścieków deszczowych w zamkniętych oraz otwartych zbiornikach (istniejących i nowobudowanych), regulację pracy układu poprzez dławienie lub zwiększanie przepustowości na wybranych odcinkach, przebudowę kanałów piętrowych i deszczowych, budowę nowych kanałów deszczowych, budowę dodatkowych wylotów/upustów do odbiornika, budowę podczyszczalni ścieków deszczowych, renowację kanałów deszczowych.</p>	
Zakładane wskaźniki	<p>Długość przebudowanej sieci kanalizacji deszczowej (km) – 0,59</p> <p>Liczba osób objętych systemem zagospodarowania wód opadowych (szt.) – 400</p> <p>Powierzchnia objęta systemem zagospodarowania wód opadowych (km²) – 0,03</p>	<p>Długość przebudowanej sieci kanalizacji deszczowej (km) – 90</p> <p>Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej (km) – 14</p>	

	Objętość retencjonowanej wody (m3) – 240	Liczba wybudowanych urządzeń służących gospodarowaniu wodami opadowymi (z wyłączeniem kanalizacji deszczowej) (szt.) – 81 Powierzchnia objęta systemem zagospodarowania wód opadowych (km2) – 29,5 Objętość retencjonowanej wody (m3) – 36 900	
--	--	--	--

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROCESU OCENY

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

Data wpływu	2016-10-12	2016-10-24	
Data rozpoczęcia weryfikacji	2016-10-26	2016-10-26	
Data zakończenia weryfikacji	2017-01-03	2017-02-02	
Data zatwierdzenia wniosku	2017-03-02	2017-03-02	
Data podpisania umowy pierwotnej	2017-03-09	2017-03-29	

WYNIK OCENY MERYTORYCZNEJ I STOPNIA

Nazwa kryterium	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	
Posiadanie danych geoprzestrzennych, w tym dotyczących powierzchni przepuszczalnych	6	6	100	6	6	100	
Szczegółowa inwentaryzacja: ilości sieci z rozbiciem na średnice oraz powierzchni uszczelnionych lub zasklepiionych	8	8	100	8	8	100	
Posiadanie wyników	8	4	50	8	8	100	

numerycznych modeli opadowych							
Zatrzymanie odpływu i retencjonowanie wód opadowych	10	8	80	10	6	60	
Zagospodarowanie (wykorzystanie) wód opadowych	6	6	100	6	2	33	
Stosowanie metod naturalnych lub bazujących na naturalnych	4	0	0	4	4	100	
Lokalizacja przestrzenna powierzchniowych zbiorników retencyjnych	2	2	100	2	2	100	
Przygotowanie projektu – gotowość do realizacji inwestycji	18	18	100	18	6	33	
Opłaty za odbiór wód opadowych	2	0	0	2	2	100	
Projekt jest zgodny z lokalnym programem rewitalizacji	1	0	0	1	0	0	
Horizontálne kryteria merytoryczne I-go stopnia							
Ponadregionalność projektu	1	0	0	1	0	0	
Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla	2	1	50	2	1	50	

regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)							
Ocena ogólna	68	53	78	68	45	66	
Ewentualne uwagi dotyczące procesu oceny	14 dni pomiędzy datą wpływu a datą rozpoczęcia weryfikacji, 2,5 miesiąca – proces weryfikacji, 2 miesiące od daty zakończenia weryfikacji do daty zatwierdzenia wniosku 2 miesiące po weryfikacji – podpisanie umowy.			2 dni pomiędzy datą wpływu a datą rozpoczęcia weryfikacji, 3,5 miesiąca – proces weryfikacji, 1 miesiąc po weryfikacji – podpisanie umowy. 1 miesiąc od daty zakończenia weryfikacji do daty zatwierdzenia wniosku 1 miesiąc od zatwierdzenia wniosku do podpisania umowy			
UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROJEKTU							
	<p>Projekt realizuje odwodnienie obszaru o całkowitej powierzchni 3,49 ha. Z tego, do system kanalizacji deszczowej zakończonej zbiornikiem rozsączającym wody w grunt włączonych będzie 1,87 ha powierzchni (szczelnych), co stanowi 53,6%. Wody opadowe z pozostałej powierzchni obszaru objętego projektem, tj. 46,4% będą odprowadzane do gruntu bezpośrednio w miejscu ich powstawania. Tym samym całość zebranych do kanalizacji wód opadowych będzie rozsączona do gruntu (wody te uznaje się jako wykorzystane).</p> <p>Na obszarze całego osiedla Czarkowo zamieszkuje na stałe obecnie ok. 1500 osób, a w obszarze objętym przedmiotowym przedsięwzięciem ok. 400 osób. Osiedle cechuje stały rozwój przestrzenny - w szczególności, ze względu na atrakcyjne położenie, powstaje nowa zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i jednorodzinna. W aspekcie odprowadzenia i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, teren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stanowi jedną zwartą zlewnię, - nie posiada zbiorczej sieci kanalizacji deszczowej, - posiada zbiorczy system kanalizacji sanitarnej z odprowadzeniem ścieków do kanału „Łączka” i dalej poprzez oczyszczalnię ścieków dla aglomeracji Zielona Góra do zlewni Odry oraz sieć wodociągową zasilaną ze zbiorczego systemu wodociągowego miasta Zielona Góra, jest zagospodarowany w następujący sposób: 			<p>Zlewnie zlokalizowane są głównie na obszarze następujących dzielnic Bydgoszczy: Fordon, Brdujście, Bocianowo, Śródmieście, Bielawy, Zawisza, Osiedle Leśne, Skrzetusko, Bartodzieje, Babia Wieś, Kapuściska, Osowa Góra, Piaski, Jachcice.</p> <p>W projekcie przewidziano zatrzymanie i retencjonowanie wód opadowych w miejscu ich powstawania z powierzchni zajmującej co najmniej 50% obszaru objętego projektem. Zatrzymanie i retencjonowanie tych wód a tym samym opóźnienie ich odpływu zostało określone w projekcie poprzez budowę zbiorników retencyjnych szczelnych podziemnych, zbiorników retencyjno – rozsączających, zbiorników otwartych, likwidację uszczelnienia przez wykonanie chłonnego dla wody podłoża ażurowego. Obszar na którym przewidziano w/w działania stanowi ok. 70% obszaru objętego projektem.</p> <p>Równocześnie MWiK przygotował "Katalog rozwiązań zielono-niebieskiej infrastruktury", który promuje stosowanie rozwiązań zrównoważonych, rozproszonych, powiązanych z planowaniem przestrzennym, a zmierzających do zwiększenia retencji zlewni i ograniczenia skutków dogęszczania zabudowy oraz prognozowanych do 2050 roku zmian klimatycznych. W "Katalogu.." dokonano określenia potencjalnej powierzchni potrzebnej do zretencjonowania nadmiaru wód opadowych zanim trafią do kanalizacji deszczowej,</p>			

	<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnie szczelne dachów budynków (należą do wspólnot mieszkaniowych oraz właścicieli prywatnych), - ulice oraz parkingi utwardzone i nieutwardzone (należą do wspólnot mieszkaniowych), - ulice utwardzone i nieutwardzone (należą do Miasta Zielona Góra), - nieutwardzone i utwardzone place zabaw, a także tereny zielone, - jest częściowo odwadniany lokalnymi systemami kanalizacji deszczowej zakończonymi studniami chłonnymi (dotyczy to przede wszystkim dachów budynków wspólnot mieszkaniowych), - w przypadku posesji z zabudową jednorodzinną odwadniany jest metodami powierzchniowymi (poprzez wprowadzenie wód bezpośrednio do gruntu), - cechuje się zróżnicowaną budową geologiczną – w większości obszaru występują przepuszczalne warstwy piasku drobnego i średniego, a fragmentarycznie grunty nieprzepuszczalne piasku pylastego i iłu, - będzie wyposażany w kolejnych latach w pełną infrastrukturę komunikacyjną – utwardzone drogi, chodniki, parkingi i place; przewiduje się również powstawanie na nim dalszej zabudowy mieszkaniowo – usługowej powodującej zwiększenie powierzchni „szczelnych” zlewni, - sąsiaduje z rozległymi terenami przewidzianymi w miejscowym planie zagospodarowania terenu pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i wielorodzinną, dla których w dostępnych planach inwestycyjnych przewidziano odwodnienie powierzchni poprzez systemy naturalne, drenażowe liniowe i punktowe (skrzynki). Brak systemu odprowadzenia i zagospodarowania wód deszczowych w ulicach miejskich oraz na terenach parkingów i placów manewrowych powoduje bardzo poważne problemy dla mieszkańców. Są to: - w czasie deszczy nawalnych podtapianie piwnic i garaży w budynkach wielorodzinnych, powodujące poważne szkody materialne w znajdującym się nich majątku ruchomym (pojazdy) oraz dla samych budynków (zawilgocenie i sprzyjające warunkowi do rozwoju grzybów), 	<p>osobno w każdej ze zlewni projektu. Wyniki przedstawiono na mapach w odniesieniu do zagrożenia podtopieniami. Wdrażanie tych rozwiązań będzie dodatkowo wspierać projekt, niezależnie od samego projektu.</p> <p>Założono wykorzystanie ok. 32% wód zretencjonowanych. Zatrzymana/zretencjonowana woda ze zlewni objętej obszarem projektu stanowi ilość ok.37 tys. m³, natomiast ilość wody wykorzystanej stanowi wielkość 12 tys. m³. Zagospodarowanie wody nastąpi z powierzchni ok. 1270 ha, co stanowi ok.43% powierzchni. Przewidziano następujące wykorzystanie wody: podlewanie zieleni miejskiej (tereny sąsiadujące ze zbiornikami retencyjnymi, które zostały– przystosowane do poboru wody, tereny ze zbiornikami skrzynkoworozszczającymi), zasilanie zbiorników otwartych stanowiących element miejskich terenów rekreacyjnych, parków (np. zbiorniki wodne - Dolina Pięciu Stawów, zbiorniki z roślinnością hydrofitową w Parku Witosą). Projekt przewiduje zastosowanie rozwiązań w postaci zbiorników z roślinnością hydrofitową oczyszczania wód opadowych na obszarze Parku Wincentego Witosy (zlewnia K7). Ponadto planuje się wykorzystać naturalną zdolność retencji terenu poprzez zasilenie wodami opadowymi zbiorników wodnych, stawów istniejących na terenie miasta oraz zastosowanie zbiorników - skrzynek retencyjno –rozsączających.</p> <p>Wszystkie zbiorniki retencyjne, zarówno szczelne jak i infiltracyjne są zlokalizowane poza istniejącymi ciekami wodnymi. Zaproponowane przez projektantów lokalizacje w/w zbiorników weryfikowano na podstawie wizji lokalnej oraz analizy warunków geologicznych i hydrogeologicznych w oparciu o materiały z wierceń i map Państwowego Instytutu Geologicznego.</p> <p>Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do zminimalizowania skutków zmian klimatu w zakresie problemów z odprowadzeniem wód opadowych z miasta oraz podtopień, w mniejszym stopniu, powodzi, wynikających z podniesienia poziomu wód w rzekach. Obecnie obserwuje się spadek wilgotności gleby i</p>	
--	---	--	--

	<p>- ze względu na niedostateczną przepuszczalność gruntu nieutwardzone ulice w czasie deszczu i roztopów stają się błotniste, z licznie występującymi rozległymi zastoiskami wody (kałużami) i trudno przejezdne dla pojazdów; czas ich wysychania wynosi w zależności od lokalnych uwarunkowań, wielkości opadu, wilgotności powietrza i temperatury otoczenia do kilku dni,</p> <p>- problem jak wyżej dotyczy również nieutwardzonych ciągów pieszych.</p>	<p>obniżanie warstw wodonośnych, co prowadzi do przesuszania zieleni miejskiej i ogranicza możliwości terenów biologicznie czynnych w łagodzeniu wpływu wysokich temperatur podczas fal upałów. Wprowadzanie wód do gruntu poprzez infiltrację i ich nawodnienie będzie skutecznie przeciwdziałać temu zjawisku.</p> <p>Działania związane z uporządkowaniem gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi będą stanowić istotne ograniczenia spływu substancji biogennych do wód powierzchniowych z terenów zanieczyszczonych, w tym terenów miejskich, składowych, czy też przemysłowych. Ich spływ do odbiorników może powodować przyspieszony proces eutrofizacji. Uporządkowanie gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi zmniejszy ich spływ powierzchniowy, co będzie miało bezpośredni, pozytywny wpływ na stan wód powierzchniowych. Jest to zgodne z celami Ramowej Dyrektywy Wodnej.</p>	
REALNA JAKOŚĆ PROJEKTU			
	<p>Realizacja projektu spowoduje eliminację zidentyfikowanych niedoborów technicznych w zakresie gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi na terenie os. Czarkowo. Przyjmuje się, że projekt poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uporządkowania gosp. wodami opadowymi poprzez zebranie, podczyszczenie i rozsączenie tych wód do gruntu, • przyczynienie się do ochrony jakościowej i zwiększenia zasobów środowiska – wód gruntowych podziemnych, • ochrony mienia prywatnego i publicznego przed zalewaniem w czasie występowania deszczu nawalnych, • podniesienia komfortu życia mieszkańców, • stworzenia możliwości dalszego rozwoju infr. techn. (dróg, ścieżek itp) <p>spowoduje bezpośrednio:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie kosztów społecznych związanych ochroną mienia ruchomego i nieruchomości i wynikających z zalewania terenów i podpiwniczonych części budynków (w tym garaży) w czasie opadów nawalnych – szacuje się, że koszty takie mogą wynosić średnio minimum 10% kosztów inwest. rocznie, • pokonywaniem trudności komunikacyjnych (ruch pojazdów i pieszych) w czasie i bezpośrednio po 	<p>W związku z zaobserwowanym przeciążeniem oraz złym stanem technicznym rozwiązania zastosowane w mieście Bydgoszczy w zakresie sieci kanalizacji deszczowej wymagają wprowadzenia zmian. Dodatkowo zmiany klimatu, skutkujące zwiększeniem sum opadów oraz intensywności opadów, co przekłada się na przeciążenia sieci wymuszają podjęcie odpowiednich działań mających na celu zapobieganie szkodom powstałym w wyniku podtopień, jakie powodują intensywne opady deszczu. [Wniosek o dofinansowanie, pkt B.4.4]</p> <p>Projekt wpisuje się w założenia GPR Miasta Bydgoszczy, które są zgodne z Wytocznymi MiR dotyczącymi GPR. Stworzenie systemu gospodarowania wodami opadowymi na terenie Bydgoszczy jest zgodne z jednym z celów programu, a mianowicie podniesieniu jakości stanu środowiska naturalnego na obszarze rewitalizacji oraz poprawy jakości życia mieszkańców. Kolejnym argumentem za tym, iż Projekt winien zostać uznany za element spójnej koncepcji inwestycyjnej zmierzającej do kompleksowej rewitalizacji obszaru zdegradowanego jest zasięg terytorialny obszaru zdegradowanego,</p>	<p>W tym przypadku należy wskazać, że zbyt duży nacisk położony na kryterium gotowości projektu do realizacji (aż 18 pkt na 68) może stanowić istotne ograniczenie dla realizacji projektów efektywnych i o szerokiej skali pozytywnego oddziaływania. Projekt oceniony niżej (Bydgoszcz), jest projektem bardzo rozległym, kompleksowym, o bardzo szerokim pozytywnym oddziaływaniu, gdyż ostatecznie przyczyni się do lepszej ochrony niemal 30km² terenu zabudowanego (podczas gdy projekt w Zielonej górze – tylko 3,49ha). Jednocześnie w momencie ogłoszenia naboru nie ma możliwości przyspieszenia procedury pozyskiwania pozwoleń. Beneficjent zdobył w tym kryterium tylko 6 pkt na 18 możliwych. Powoduje to, iż nawet wysoka punktacja w pozostałych jakościowych kryteriach nie jest w stanie „nadrobić” tej straty. Tymczasem projekt wyżej oceniony, lecz o bardzo małej skali oddziaływania (Zielona Góra), miał zdecydowanie większe szanse na wykazanie gotowości do realizacji- niewielka liczba niezbędnych pozwoleń (zdobył 18pkt), nie zdobywając jednocześnie punktów w niektórych kryteriach jakościowych, takich jak np. Stosowanie metod naturalnych lub bazujących na naturalnych.</p>

	<p>występowaniu opadów deszczu oraz roztopów – zwiększone koszty społeczne wynikające z braku prawidłowo działającego systemu kanalizacji deszczowej. Projekt nie stanowi komplementarnego uzupełnienia innych działań / projektów.</p>	<p>wskazanego w diagnozie sporządzonej przez miasto Bydgoszcz.</p> <p>Delimitacji obszaru zdegradowanego w mieście Bydgoszczy dokonano zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Wytypowany obszar zdegradowany w większości pokrywa się z terenem realizacji niniejszego projektu. Obszarem zdegradowanym w Bydgoszczy jest teren następujących jednostek strukturalnych: Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto, Brdyujście, Łęgnowo, Łęgnowo Wieś, Okole, Wilczak – Jary, Stary Fordon, Zimne Wody – Czersko Polskie. Niniejszy projekt realizowany będzie na obszarze: Bocianowo – Śródmieście – Stare Miasto, Brdyujście, Wilczak – Jary oraz Stary Fordon. Prócz tego obejmie inne jednostki nie będące obszarem zdegradowanym, ale z nim sąsiadujące i oddziałujące na ten obszar: Błonie, Fordon, Leśne oraz pozostałe jednostki: Biedaszkowo, Szwedkowo i Osowa Góra. Projekt nie stanowi komplementarnego uzupełnienia innych działań / projektów.</p>	<p>Ostatecznie powoduje to, że projekty o większej skali długofalowego pozytywnego oddziaływania mogą znaleźć się niżej na liście rankingowej projektów.</p> <p>Beneficjenci obu projektów przyznali, że kryteria z pewnością stymulują jakość i zakres projektów. Ale:</p> <p>Beneficjent projektu ocenionego niżej wskazał, że potrzeby związane z właściwym zabezpieczeniem miasta Bydgoszcz przed odbiorem nadmiaru wód z deszczy nawalnych były dobrze rozpoznane i tak naprawę działania przygotowawcze rozpoczęły się na długo (kilka lat) przed ogłoszeniem naboru. Jednocześnie Beneficjent podkreślił, że elementy projektu wymagane kryteriami praktycznie nie stanowiły dla niego zaskoczenia, ponieważ przedsięwzięcie na tak dużą skalę wymagało odpowiedniego przygotowania danych, takich jak dane geoprzestrzenne czy numeryczne modele opadów. Nie było potrzeby przygotowywania tych danych tylko i wyłącznie z uwagi na kształt kryteriów i możliwość zdobycia dodatkowych punktów.</p> <p>Tymczasem Beneficjent projektu ocenionego wyżej (Zielona Góra), wskazał, że przy tak niewielkim zakresie projektu (odwodnienie części ulic osiedla), wymóg posiadania tak szczegółowych danych, w tym danych prognostycznych, zdecydowanie wymusił dodanie ich do projektu. Tymczasem w opinii Beneficjenta, nie stanowi to koniecznego działania dla tak małego projektu.</p> <p>Beneficjenci zrealizowaliby projekty w tym samym kształcie, z tą jednak różnicą, że Beneficjent projektu ocenionego wyżej (Zielona Góra), nie wykonywałby dodatkowych analiz dla wygenerowania danych określonych kryteriami.</p> <p>W opinii Beneficjentów kształt kryteriów nie zmuszał do rezygnacji z efektywnych działań.</p> <p>W opinii Beneficjentów kształt kryteriów nie zmuszał do dodania działań nieefektywnych dla funkcjonowania samego projektu, jedynie zdaniem Beneficjenta projektu ocenionego wyżej – wpłynął na niekonieczność</p>
--	---	--	--

			potrzebne podjęcie działań zmierzających do wygenerowania pewnych danych uzasadniających konieczność realizacji projektu, określonych kryteriami jak np.: Posiadanie wyników numerycznych modeli opadowych.
INNOWACYJNOŚĆ			
	Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.	Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.	Projekty nie różnią się pod względem innowacyjności, różnią się natomiast zdecydowanie skalą oddziaływania. Jednak na różnicę w ocenie końcowej ostatecznie wpłynęło kryterium gotowości projektu do realizacji, a nie pozostałe kryteria jakościowe.
EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA			
	Ze względu na fakt, że jest to projekt mały, nie badano zmian na ENPV oraz FNPV/K (zgodnie z Wytycznymi wskaźniki te są wyliczane tylko dla projektów dużych). Biorąc pod uwagę same koszty budowlane (bez nadzoru inwestycyjnego, kosztów osobowych oraz działań promocyjnych), koszt jednostkowy projektu – przeliczony na wybudowanie 1km sieci wynosi 1 899 819,76 zł, w tym ujęta jest budowa 1 zbiornika retencyjnego. Rozwiązania techniczne zakładają całkowicie grawitacyjny układ odprowadzania wód opadowych i roztopowych (bez wykorzystania jakichkolwiek napędów mechanicznych – odbiorników energii).	Przeliczając wartość zadań projektu związanych z budową i przebudową systemu kanalizacji deszczowej (bez nadzoru inwestycyjnego, przygotowania dokumentacji, kosztów osobowych, oraz działań promocyjnych) na liczbę wybudowanych /przebudowanych km (104), koszt wybudowania 1km sieci wynosi 2 455 207,5 zł. Jednak należy mieć na uwadze, iż w koszcie tym mieszczą się również wydatki na budowę i przebudowę urządzeń służących gospodarowaniu wodami opadowymi - w liczbie aż 81 sztuk (zbiorniki wodne). Główne zidentyfikowane korzyści społeczne jakie wiążą się z realizacją przedmiotowego projektu to: 1. uniknięcie uszkodzeń budynków mieszkalnych, gospodarczych (przemysłowych, usługowych) i użyteczności publicznej, 2. uniknięcie uszkodzeń infrastruktury komunalnej oraz linii telefonicznych i linii elektrycznych, 3. uniknięcie uszkodzeń infrastruktury drogowej oraz zmniejszenie ograniczeń komunikacyjnych, 4. uniknięcie zniszczeń i strat materialnych w mieniu prywatnym i komunalnym. Pozostałe niewyliczane korzyści społeczne realizacji projektu: • zmniejszenie zagrożenie życia i zdrowia ludności, szczególnie dotyczy to porażen prądem w przypadkach gdy instalacja elektryczna pozostaje pod napięciem i zostanie zalana wodą,	Porównanie projektów wskazuje na bardzo dużą rozbieżność w koszcie jednostkowym dotyczącym wybudowania 1km sieci. Przede wszystkim wynika to z zakresu projektu – projekt niżej oceniony zakłada wybudowanie/ przebudowanie oprócz 104 km kanalizacji deszczowej, aż 81 sztuk zbiorników retencyjnych. Zdaniem Beneficjenta projektu ocenionego wyżej – wpływ ten ogranicza się głównie do przygotowania dokumentacji do naboru projektów. Jednocześnie Beneficjent przyznał, że takie kryterium jak Stosowanie metod naturalnych lub bazujących na naturalnych, nie spowodowało dodania tego typu działań do projektu (0 przyznanych pkt), gdyż zastosowano inne metody. Konieczność wygenerowania niektórych danych przestrzennych lub prognostycznych w opinii Beneficjenta projektu ocenionego wyżej nie powoduje dodatkowych korzyści dla realizacji i funkcjonowania projektu w takim kształcie jak aktualnie. Beneficjent przyznał wprost, że gdyby nie tak sformułowane kryteria, pewnych działań by nie podejmował. Z kolei przy realizacji projektu rozległego i kompleksowego (Miasto Bydgoszcz) dane te i tak Beneficjent przygotowałby na potrzeby własne, niezależnie od wymogu kryterium.

	<ul style="list-style-type: none"> • minimalizacja możliwości zamknięcia szkół, szpitali i urzędów administracji publicznych, zakładów przemysłowych, • minimalizacja strat w zniszczonych elementach dziedzictwa kulturowego, • zmniejszenie kosztów związanych z bezpośrednimi akcjami ratunkowymi straży pożarnej, • zmniejszenie zanieczyszczenia odbiornika spłukiwanymi w sposób niekontrolowany ze zlewni, z dróg substancjami, w tym antropogenicznymi w postaci ropopochodnych i metali ciężkich, • minimalizacja wystąpienia miejscowego skażenia środowiska w wyniku uszkodzeń instalacji i urządzeń technicznych i uwolnienia szkodliwych substancji, • zmniejszenie uciążliwości w dojazdach w okresie podtopień i kosztów pośrednich z tym związanych, • ograniczenie dzięki retencji wód deszczowych odpływu wód w czasie kulminacji przepływu w odbiorniku, istotnym dopływie Wisły, a co za tym idzie zmniejszenie zagrożenia powodziowego w obszarze dolin rzecznych, • poprawa warunków i czystości wód odbiorników i zmniejszenie antropopresji w rejonie zlewni morza Bałtyckiego, • uzyskanie poprzez wykorzystanie zmagazynowanej wody deszczowej dodatkowych korzyści w okresie pogody bezdeszczowej; przykładem takiego wykorzystania może być zmywanie ulic, podlewanie zieleni, ale także zmniejszenie zapylenia i przeciwdziałanie efektom „wysp ciepła” poprzez wprowadzanie zielono-niebieskiej infrastruktury w siatkę miejską, • kreowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych i promowanie podczas realizacji projektu powstawania rozproszonej, zrównoważonej infrastruktury retencyjnej, ogrodów deszczowych, małych zbiorników, miejsc rozsączania (infiltracji) wody, rozszczelniania powierzchni utwardzonych, instalowania zbiorników retencyjnych przydomowych, rewitalizacji cieków itp., • wsparcie działań rewitalizacji przestrzeni miejskiej, • konsekwentna budowa wizerunku miasta bezpiecznego i przyjaznego mieszkańcom, 	<p>Beneficjenci nie stwierdzili, iż kryteria w jakikolwiek sposób kładły nacisk na minimalizację kosztów jednostkowych.</p>
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie odporności Bydgoszczy na negatywne efekty zmian klimatu. 	
--	--	--	--

Tabela 2 Analiza porównawcza dla działania 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska oraz typu projektu 2.1.5 Systemy gospodarowania wodami opadowymi na terenach miejskich: studium przypadku nr 3 Odwodnienie dzielnicy Grabówka w Częstochowie i studium przypadku nr 4 Systemy gospodarowania wodami opadowymi na terenach miejskich - Miasto Gdańsk

ZAKRES OCENY	PROJEKT WYSOKO OCENIONY	PROJEKT NISKO OCENIONY	PODSUMOWANIE (PRÓWNANIE PROJEKTÓW)
PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU			
Numer i nazwa działania	2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska	2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska	
Typ oraz podtyp projektu	2.1.5 Systemy gospodarowania wodami opadowymi	2.1.5 Systemy gospodarowania wodami opadowymi	
Nazwa projektu	Odwodnienie dzielnicy Grabówka w Częstochowie	Systemy gospodarowania wodami opadowymi na terenach miejskich- Miasto Gdańsk	
Beneficjent	Gmina Miasto Częstochowa	Miasto Gdańsk	
Okres realizacji	2016-07-11- 2018-09-30	2016-08-12- 2021-12-31	
Wartość ogółem (PLN)	24551328,15	131315006,59	
Wydatki kwalifikowalne (PLN)	15924059,96	95033075,93	
Wkład UE (PLN)	13535059,11	80778114,68	
Miejsce realizacji	Gmina Miasto Częstochowa	Miasto Gdańsk	
ZAKRES PROJEKTU			
Cele	Bezpośrednim celem projektu jest uporządkowanie gospodarki wód opadowych i roztopowych w dzielnicy Grabówka w Częstochowie, a co za tym idzie zapobieganie zalewaniu okolicznych terenów. Tym samym inwestycja ma na celu wzmocnienie odporności miasta Częstochowy na zagrożenia związane ze zmianami	Cel główny: poprawa gospodarki wodnej miasta Gdańsk, w tym odwodnienie terenu poprzez budowę kanalizacji deszczowej- dzielnica Strzyża, dzielnica Osowa oraz zbiorników retencyjnych- dzielnica Kokoszki, Jaśkowa Dolina, Osowa.	

	<p>klimatu oraz zwiększenie możliwości zapobiegania zagrożeniom. Inwestycja ma na celu zwiększenia ilości retencjonowanej wody przy wykorzystaniu metod naturalnych i obniżenia ryzyka powodziowego.</p>		
Opis	<p>Inwestycja zlokalizowana jest w zachodniej części m. Częstochowa, w dzielnicy Grabówka (woj. śląskie). Teren wokół charakteryzuje się zmienną zabudową: jednorodziną z nielicznymi zakładami produkcyjno-usługowymi. Projekt jest częścią większego przedsięwzięcia mającego na celu odwodnienie nie tylko terenów zabudowanych, ale także terenów rolnych i leśnych w dorzeczu rzeki Szarlejki (Białki) będącej dopływem Kocinki. Projekt obejmuje budowę kanalizacji deszczowej (główny kolektor o dł ok. 1238 m, wskaźnik 1,24km) z systemem oczyszczania wód wraz z budową zbiornika odparowująco-infiltracyjnego (z nasadzeniami i drogą techniczną do zbiornika), umożliwiającego czasową retencję wód opadowych i roztopowych. Dodatkowo w ramach kosztów niekwalifikowanych wybudowana zostanie droga publiczna z uzbrojeniem podziemnym i naziemnym.</p>	<p>Projekt jest etapem większego projektu i składa się z 7 zadań: Budowy układów drogowych wraz z kanalizacją deszczową oraz zbiornikiem retencyjnym Osowa II w Gdańsku – Osowej; Regulacji rowu M4 na odcinku od rowu M do zbiornika retencyjnego Rębiechowo; Odwodnienia dzielnicy Kokoski w Gdańsku; Budowy zbiornika retencyjnego Jaškowa Dolina w Gdańsku" powierzchnia zbiornika 0,4 ha pojemność retencyjna 2465 m3; Budowy Kanalizacji deszczowej osiedle Strzyża; Budowy kanalizacji deszczowej w rejonie ulic Grottgera, Bażyńskiego, Tetmajera i Kasprowicza w Gdańsku; Zagospodarowania wód opadowych z terenu Cmentarza św. Franciszka w rejonie ulicy Kartuskiej.</p>	
Zakładane wskaźniki	<p>Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej (km) – 1,23 Liczba wybudowanych urządzeń służących gospodarowaniu wodami opadowymi (z wyłączeniem kanalizacji deszczowej) (szt.) - 1 Powierzchnia objęta systemem zagospodarowania wód opadowych (km²) - 0 Objętość retencjonowanej wody – 31.670 m³ Liczba miast, w których podjęto działania związane z zabezpieczeniem przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi (szt.) - 1</p>	<p>Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej (km) – 9,43 Liczba wybudowanych urządzeń służących gospodarowaniu wodami opadowymi (z wyłączeniem kanalizacji deszczowej) (szt.) - 5 Powierzchnia objęta systemem zagospodarowania wód opadowych (km²) - 0,62 Objętość retencjonowanej wody – 64.234 m³ Liczba miast, w których podjęto działania związane z zabezpieczeniem przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi (szt.) - 1</p>	
OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROCESU OCENY			
Data wpływu	20.09.2016	24.10.2016	
Data rozpoczęcia weryfikacji	26.10.2016	25.10.2016	
Data zakończenia weryfikacji	8.03.2017	8.03.2017	
Data zatwierdzenia wniosku	5.04.2017	5.04.2017	

Data podpisania umowy pierwotnej	20.04.2017	9.05.2017					
WYNIK OCENY MERYTORYCZNEJ I STOPNIA							
Nazwa kryterium	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	
Posiadanie danych geoprzestrzennych , w tym dotyczących powierzchni przepuszczalnych	6	6	100	6	6	100	
Szczegółowa inwentaryzacja: ilości sieci z rozbiem na średnice oraz powierzchni uszczelnionych lub zasklepionych	8	2	25 (posiadanie częściowej inwentaryzacji)	8	4 (posiada szczegółową inwentaryzacją- 2pkt)	50	
Posiadanie wyników numerycznych modeli opadowych	8	6	75 (brak modeli dla zlewni przyległych)	8	0 (brak numerycznych modeli opadowych)	0	
Zatrzymanie odpływu i retencjonowanie wód opadowych	10	8	80 (Obszar 62ha – co stanowi 100%. Powierzchnia objęta projektem oznacza obszar zlewni na której zlokalizowany jest projekt)	10	4 (z powierzchni zajmującej przynajmniej 50% obszaru objętego projektem)	40	
Zagospodarowanie (wykorzystanie) wód opadowych	6	2 (sporadyczne wykorzystywanie zmagazynowanej wody do podlewania zieleni miejskiej, zasilania zbiorników przeciwpożarowych, zmywania	33,3	6	2 (pojedyncze przypadki wykorzystania wód opadowych)	33,3	

		powierzchni utwardzonych)					
Stosowanie metod naturalnych lub bazujących na naturalnych	4	4 (planowany do budowy jest zbiornik infiltracyjno-odparowujący)	100	4	4 (maty samoczyszczące i roślinność)	100	
Lokalizacja przestrzenna powierzchniowych zbiorników retencyjnych	2	2	100	2	2	100	
Przygotowanie projektu – gotowość do realizacji inwestycji	18	18	100	18	18	100	
Opłaty za odbiór wód opadowych	2	0	0	2	0	0	
Projekt jest zgodny z lokalnym programem rewitalizacji	2	0	0	2	0	0	
Horyzontalne kryteria merytoryczne I-go stopnia							
Ponadregionalność projektu	1	1	100	1	0	0	
Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	2	1	50	2	1	50	
Ocena ogólna	68	50	73,53	68	41	60,29	
Ewentualne uwagi dotyczące procesu oceny	1 miesiąc pomiędzy datą wpływu a datą rozpoczęcia weryfikacji, 4,5 miesiąca – proces weryfikacji, 1,5 miesiąca po weryfikacji – podpisanie umowy.			1 miesiąc pomiędzy datą wpływu a datą rozpoczęcia weryfikacji, 4,5miesiąca – proces weryfikacji, 2 miesiące po weryfikacji – podpisanie umowy.			
UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROJEKTU							
	Z uwagi na specyficzne ukształtowanie terenu oraz niejednorodną przepuszczalność podłoża, obszar na którym zlokalizowano inwestycję jest narażony na ciągłe			Miasto Gdańsk znajduje się w obszarze o zróżnicowanym ukształtowaniu terenu, u styku Zatoki Gdańskiej i w obszarze Żuław. W okresie ostatnich kilkunastu lat Gdańsk odwiedziło			

	<p>podtopienia, zwłaszcza w okresie deszczy nawalnych oraz w okresie występowania wód roztopowych. Powyższa sytuacja zagraża przede wszystkim zlokalizowanym na tym obszarze osiedlom mieszkaniowym. Teren pozbawiony jest kompleksowego systemu kanalizacji deszczowej umożliwiającej sprawne odprowadzenie wód powierzchniowych. Kanalizacja deszczowa istnieje jedynie w granicach pasa drogowego w którym występują główne ciągi komunikacyjne miasta. Brak prawidłowego zagospodarowania wód naraża występujące na tym obszarze osiedla na częste zalania czy też podtopienia, co znajduje odzwierciedlenie w licznych interwencjach Straży Pożarnej. Ponadto wody opadowe spływają nieoczyszczone do doliny rzeki Szarlejki (Białki), zasilając ciek wodny, zwiększając tym samym ilość płynącej wody oraz narażając rzekę na zanieczyszczenia.</p>	<p>kilka ważnych z punktu widzenia zagrożeń dotyczących klęsk żywiołowych zdarzeń. Powódź 2001 roku, oraz nawalne deszcze w lipcu 2016 spowodowały znaczące straty materialne. Zmiany klimatu wymagają podejmowania działań, które z jednej strony zabezpieczą przez negatywnymi skutkami klęsk wynikających z tychże zmian, a z drugiej pozwolą na łagodzenie zmian klimatu i zwiększenie odporności systemów na te zmiany. Przez Gdańsk przepływają liczne potoki. Ukształtowanie terenu, tj. wzgórze morenowe będące stałym krajobrazem miasta w zderzeniu z np. nawalnymi deszczami mogą w przyszłości zmienić sytuację zarówno mieszkańców, jak i ekosystemu. Podstawowymi niedoborami, oprócz wymienionych powyżej uwarunkowań są nieuregulowane cieki wodne, brak zbiorników retencyjnych, które wzmocniłyby system retencionowania wód opadowych. W miejscach nie posiadających zbiorników retencyjnych nie istnieje możliwość podczyszczania wód opadowych, i tam, gdzie przepuszczalność gleb jest większa, mogą one zanieczyszczać wody podziemne, których stan w wielu miejscach jest ustalony jako zły. Ponadto, istnieje potrzeba wykorzystania wód opadowych, w szczególności w przypadku klęsk żywiołowych do celów przeciwpożarowych, czy dla celów rekreacyjnych. Nie bez znaczenia jest łagodzenie skutków występowania tzw. miejskich wysp ciepła w przypadku długotrwałych upałów, poprzez zastosowanie np. fontann czy nasadzeniu zieleni na obszarach i w okolicach osiedli mieszkaniowych aby zapewnić nawilgocenie powietrza, zapobiegając występowaniu incydentów kardiologicznych. Istnieje także potrzeba ochrony terenów przeznaczonych do upraw rolnych z jednej strony przed zalewaniem, a z drugiej w kontekście ewentualnego wykorzystania wody w przypadku suszy do podlewania roślin uprawnych.</p>	
--	---	--	--

<p>Projekt jest częścią większego przedsięwzięcia mającego na celu odwodnienie nie tylko terenów zabudowanych, ale także terenów rolnych i leśnych w dorzeczu rzeki Szarlejki (Białki). Projekt obejmuje budowę kanalizacji deszczowej o długości 1,23 km z systemem oczyszczania wód wraz z budową zbiornika odparowująco-infiltracyjnego. Objętość retencjonowanej wody wyniesie 31670m³. Wody opadowe będą odprowadzane z obszaru lokalizacji około 2350 os.</p> <p>Projekt obejmował następujące elementy stymulowane przez kryteria, które wpływały na realną jakość przedsięwzięcia: działania wpływające na zatrzymanie odpływu i retencjonowanie wód opadowych poprzez budowę zbiornika retencyjnego o objętości retencjonowania wody 31670m³; działania mające na celu wykorzystywanie zmagazynowanej wody m.in. do podlewania zieleni miejskiej, zasilania zbiorników przeciwpożarowych, zmywania powierzchni utwardzonych; zastosowanie metod naturalnych przy budowie zbiornika infiltracyjno – odparowujący; lokalizacja przestrzenna powierzchniowych zbiorników retencyjnych poza ciekami wodnymi. Projekt ma charakter ponadregionalny i jest zgodny z Strategią Rozwoju Polski Południowej do roku 2020.</p> <p>W przypadku większości elementów beneficjent planował ujęcie ich w projekcie niezależnie od kryteriów. Dokumentacja projektowa powstała wcześniej i kryteria nie miały wpływu na rezygnację z efektywnych działań lub dodanie działań, które w opinii beneficjenta nie były efektywne. Z rozmowy z beneficjentem wynika, że układ kryteriów wpłynął na sporządzenie dodatkowych analiz oraz pogłębienie prac nad niektórymi zagadnieniami. Dotyczy to szczególnie scanningu laserowego i modelu opadowego. Beneficjent sporządził dodatkowe badania w tym zakresie, których na etapie tworzenia dokumentacji nie wykonał.</p>	<p>Projekt jest I etapem większego projektu polegającego na opracowaniu planów związanych z ochroną obszaru Gdańska przed zjawiskami atmosferycznymi wynikającymi ze zmian klimatu tj. nawałne deszcze, susze.</p> <p>Projekt obejmuje budowę kanalizacji deszczowej o długości 9,43 km wraz z budową 5 urządzeń służących gospodarowaniu wodami opadowymi. Objętość retencjonowanej wody wyniesie 64234m³. Powierzchnia objęta systemem zagospodarowania wód opadowych wyniesie 0,62 km².</p> <p>Projekt obejmował następujące elementy stymulowane przez kryteria, które wpływały na realną jakość przedsięwzięcia: działania wpływające na zatrzymanie odpływu i retencjonowanie wód opadowych z obszaru o powierzchni zajmującej przynajmniej 50% obszaru objętego projektem poprzez budowę zbiorników retencyjnych; działania mające na celu wykorzystywanie zmagazynowanej wody m.in. do zasilania zbiorników przeciwpożarowych oraz fontanny; zastosowanie metod naturalnych przy budowie zbiorników retencyjnych tj. maty samoczyszczące i roślinność; lokalizację przestrzenną powierzchniowych zbiorników retencyjnych poza ciekami wodnymi.</p> <p>Kryteria nie miały wpływu na rezygnację z efektywnych działań lub dodanie działań, które w opinii beneficjenta nie były efektywne.</p>	<p>Ocena wskazuje, iż główny nacisk punktacji położony był na gotowość projektu do realizacji (możliwość zdobycia aż 18 pkt, a więc ponad 26% całkowitej punktacji). Obydwa projekty zdobyły w tym kryterium maksymalną liczbę punktów). Tak więc o różnicy w punktacji końcowej zadecydowały pozostałe kryteria.</p> <p>Można wskazać, iż projekty wykazują różnicę pod względem realnej jakości. Biorąc pod uwagę kryteria które mają wpływ na podniesienie jakości projektu różnica w punktacji dotyczyła kryteriów: Zatrzymanie odpływu i retencjonowanie wód opadowych i ponadregionalność projektu. W przypadku pierwszego kryterium, wyżej oceniony projekt Miasta Częstochowa zatrzymuje odpływ i retencjonuje wody opadowe z całego obszaru objętego projektem, podczas gdy projekt niżej oceniony Miasta Gdańsk tylko z połowy obszaru objętego projektem. W drugim kryterium to projekt wyżej oceniony wykazuje rzeczywistym potencjał ponadregionalny.</p> <p>Z kolei biorąc pod uwagę wskaźniki dotyczące inwestycji to niżej oceniony projekt Miasta Gdańsk zakłada wybudowanie dłuższej sieci kanalizacji deszczowej (9,43km, podczas gdy wyżej oceniony projekt tylko 1,23km), wybudowanie aż 5 urządzeń służących gospodarowaniu wodami opadowymi (z wyłączeniem kanalizacji deszczowej) oraz zakłada znacznie większą objętość retencjonowanej wody – 64.234m³.</p> <p>Uwagę należy także zwrócić na fakt, iż znaczna liczba punktów przyznawana była za sam fakt posiadanie wyników numerycznych modeli opadowych (8pkt) oraz szczegółową inwentaryzację ilości sieci (8pkt).</p>
<p>INNOWACYJNOŚĆ</p>		

Pytania pomocnicze	Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.	Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.	Projekty te nie różnią się pod względem innowacyjności. O różnicy w punktacji zdecydowały następujące czynniki: posiadanie wyników numerycznych modeli opadowych przez wyżej oceniony projekt Miasta Częstochowa oraz zatrzymanie odpływu i retencjonowanie wód opadowych z większej powierzchni w ramach obszaru objętego projektem.
EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA			
	Osiągnięty ujemny wskaźnik FRR/C oznacza, że projekt nie wskazuje na rentowność finansową projektu. Przeliczając wartość projektu na liczbę wybudowanej kanalizacji deszczowej w km (1,23), wynik wskazuje, że na wybudowanie 1km sieci w ramach projektu przypada koszt 19960429 zł. Kryteria miały wpływ na ujęcie dodatkowych działań generujących dodatkowe koszty, którymi było wykonanie dodatkowych analiz do projektu tj. scanningu laserowego oraz numerycznego modelu opadowego.	Projekt nie wykazuje rentowności ekonomicznej. Wskaźnik FRR jest nie do ustalenia, a wskaźniki FNPV(C) i FNPV(K) są ujemne. Przeliczając wartość projektu na liczbę wybudowanej kanalizacji deszczowej w km (9,43), wynik wskazuje, że na wybudowanie 1km sieci w ramach projektu przypada koszt 13925239 zł. Głównymi korzyściami zewnętrznymi będą: korzyści społeczne wynikające z poprawy estetyki oraz możliwości rekreacji w okolicach zbiorników retencyjnych, także dzięki zastosowaniu fontanny; korzyści społeczne płynące ze spędzania wolnego czasu w środowisku o uregulowanej wilgotności, przeciwdziałające występowaniu miejskich wysp ciepła; korzyści wynikające z większego poczucia bezpieczeństwa społeczności w wyniku zainstalowania obiektów przewidzianych w projekcie.	Projekt wyżej oceniony (Częstochowa) wykazuje koszt jednostkowy przypadający na wybudowanie 1km sieci wyższy od projektu Miasta Gdańsk o 6035190zł. W porównaniu tym pod uwagę brana była ogólna wartość projektów, wynika to z różnego ujęcia kosztów w HRP do projektów i braku płaszczyzny do szczegółowej analizy kosztów. W obu przypadkach oprócz kanalizacji deszczowej wybudowane zostaną również zbiorniki retencyjne. W przypadku projektu Miasta Częstochowa będzie to jeden zbiornik, a w projekcie dla miasta Gdańska planowanych jest aż 5 zbiorników o łącznej objętości retencjonowania wyższej niż w projekcie wyżej ocenionym.

Tabela 3 Analiza porównawcza dla działania 2.2 Gospodarka odpadami komunalnymi oraz typu projektu 2.2.2 Projekty obejmujące swoim zakresem elementy gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami z wyłączeniem instalacji do termicznego przekształcania odpadów: studium przypadku nr 5 Budowa miejskich Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Bydgoszczy i studium przypadku nr 6 Rozbudowa sieci EKOPORTÓW wraz z wyposażeniem i usprawnienie systemu obsługi mieszkańców Gminy Miasto Szczecin

ZAKRES OCENY	PROJEKT WYSOKO OCENIONY	PROJEKT NISKO OCENIONY	PODSUMOWANIE (PRÓWNANIE PROJEKTÓW)
PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU			
Numer i nazwa działania	2.2 Gospodarka odpadami komunalnymi	2.2 Gospodarka odpadami komunalnymi	
Typ oraz podtyp projektu	2.2.2 Projekty obejmujące swoim zakresem elementy gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami z wyłączeniem instalacji do termicznego przekształcania odpadów	2.2.2 Projekty obejmujące swoim zakresem elementy gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami z wyłączeniem instalacji do termicznego przekształcania odpadów	
Nazwa projektu	Budowa miejskich Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Bydgoszczy	Rozbudowa sieci EKOPORTÓW wraz z wyposażeniem i usprawnienie systemu obsługi mieszkańców Gminy Miasto Szczecin	

Beneficjent	Miasto Bydgoszcz	Gmina Miasto Szczecin	
Okres realizacji	2016-05-30 -2018-11-30	2016-01-07 - 2017-09-29	
Wartość ogółem (PLN)	6 227 477,37	5 984 171,09	
Wydatki kwalifikowalne (PLN)	5 067 819,00	3 463 265,74	
Wkład UE (PLN)	4 307 646,15	2 943 775,88	
Miejsce realizacji	Bydgoszcz	Szczecin	
ZAKRES PROJEKTU			
Cele	<p>Cel nadrzędny projektu: Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych podlegających składowaniu poprzez racjonalizację systemu gospodarki odpadami, w tym w szczególności poprzez zapewnienie właściwej infrastruktury do zagospodarowania odpadów.</p> <p>Cel ten realizowany będzie poprzez osiągnięcie następujących efektów ekologicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie kompleksowości systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Miasta poprzez uzupełnienie istniejącego systemu i zapewnienie dostępu wszystkim mieszkańcom Miasta do PSZOK-ów, które zgodnie z obowiązującymi przepisami – zapewniają przyjmowanie m.in. takich odpadów komunalnych jak: przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony oraz odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne, zgodnie z zapisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, - zwiększenie poziomu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, - zmniejszenie ilości odpadów komunalnych kierowanych do składowania, - wydzielenie ze strumienia odpadów komunalnych następujących frakcji odpadów problemowych: powstających w gospodarstwach domowych odpadów niebezpiecznych, ZSEE, odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych, a także zużytych opon oraz odpadów opakowaniowych, 	<p>Celem projektu jest zmniejszenie ilości odpadów komunalnych podlegających składowaniu. Zostanie on osiągnięty przede wszystkim poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapobieganie powstawaniu odpadów, przygotowanie do ponownego użycia, - zapewnienie właściwej infrastruktury do zagospodarowywania odpadów, - zmniejszenie ilości składowisk odpadów i emisji gazów cieplarnianych. <p>Oprócz celu głównego zostaną również spełnione cele pośrednie dotyczące następujących sfer:</p> <p>a) społeczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości życia poprzez zmniejszenie uciążliwości związanych z nadmiernym składowaniem odpadów, - zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców dzięki działalności informacyjnej i edukacyjnej. <p>b) gospodarcza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, - wdrożenie systemu nowoczesnej gospodarki odpadami umożliwiającej ponowne wykorzystanie surowców i odzysk energii z odpadów. <p>Realizacja projektu przyczyni się do wypełnienia zobowiązań akcesyjnych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi uwzględniając wpływ oraz odporność na zmianę klimatu, a także przyczyniając się do zmniejszenia ilości odpadów komunalnych podlegających składowaniu.</p>	

	<p>- przygotowanie odpadów do ponownego użycia oraz zapobieganie powstawaniu odpadów poprzez ich ponowne wykorzystanie, - zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami.</p>		
<p>Opis</p>	<p>Projekt realizowany będzie w Bydgoszczy, gminie miejskiej Bydgoszcz. Lokalizacja projektowanych PSZOK: ul. Inwalidów, ,ul. Ołowiana–Kobaltowa, ul. Jasieniecka. Przedsięwzięcie polegać będzie na budowie 3 miejskich PSZOK, na terenie których zbierane i magazynowane będą - odpady komunalne z gospodarstw domowych selektywnie zbierane, z wyłączeniem zmieszanych odpadów komunalnych, metali oraz odpadów zawierających azbest: - inne niż niebezpieczne odpady komunalne(15 frakcji), - odpady niebezpieczne powstające w gospodarstwach domowych.(odpady komunalne);12 rodzajów: Baterie i akumulatory (20 01 33*), Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć(20 01 21*), Rozpuszczalniki(20 01 13*), Środki ochrony roślin (20 01 19*), Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice (20 01 27*), Detergenty (20 01 29*), Kwasy (20 01 14*), Oleje i tłuszcze inne niż jadalne (20 01 26*), Opakowania z pozostałościami niebezpiecznymi (15 01 10*), Drewno zawierające substancje niebezpieczne (20 01 37*), Urządzenia zawierające freony (20 01 23*), Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki(20 01 35*), - przedmioty przeznaczone do ponownego użycia. Na terenie projektowanego PSZOK w pomieszczeniu na przedmioty do ponownego użycia będą się znajdować przedmioty dostarczone przez mieszkańców, które po przeprowadzeniu prac naprawczych mogą zostać ponownie wykorzystane. Przedmioty te będą nieodpłatnie udostępniane, co będzie miało pozytywny wpływ na osiągnięcie celu zmniejszenie ilości składowanych odpadów komunalnych. Planuje się odbiór frakcji „odpady zielone”, która może następnie zostać poddana fermentacji i kompostowaniu.</p>	<p>Projekt ma na celu rozbudowę sieci Ekoportów wraz z wyposażeniem i usprawnieniem obsługi mieszkańców Gminy Miasto Szczecin, polegać będzie na: 1. Budowie kompleksu obiektów przy ul. Arkońskiej 39-40 (narożnik z ul. Harcerzy) wraz z przebudową zjazdu publicznego z ul. Harcerzy wraz z towarzyszącą infrastrukturą i przebudowa istniejących przyłączy. 2. Zakupie dwóch samochodów do obsługi Ekoportów na terenie Gminy Miasto Szczecin. 3. Komputeryzacji systemu obsługi Ekoportów. 4. Wyposażeniu sali edukacyjnej. Metody przetwarzania odpadów – w projekcie przewidziano selektywną zbiórkę następujących frakcji odpadów komunalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opony • Akumulatory • Świetlówki (20 01 21*) • Baterie • Leki • Elektronika (20 01 35* i 20 01 36) • Farby (20 01 28 i 20 01 27*) • Opakowania (15 01 10*) • Przepracowane oleje • Środki ochrony roślin I i II klasy toksyczności (20 01 19*) • Drewno inne niż wymienione w 20 01 27 • Kontenery • Makulatura • Odpady z prywatnych ogrodów ulegających biodegradacji • Tonery • Kasety Video • Nośniki danych • Odpady gabarytowe • Odpady opakowaniowe plastikowe i foliowe • Odzież • Tekstylia • Opakowania szklane 	

		<ul style="list-style-type: none"> • Odpady i złomy metaliczne • Odpady budowlane i rozbiórkowe 	
Zakładane wskaźniki	<p>Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów (osoby) – 346 055</p> <p>Liczba wspartych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (szt.) – 3</p> <p>Moc przerobowa zakładu zagospodarowania odpadów (Mg/rok) – 3 100</p>	<p>Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów (osoby) – 401 330</p> <p>Liczba wspartych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (szt.) – 1</p> <p>Moc przerobowa zakładu zagospodarowania odpadów (Mg/rok) – 586</p> <p>Po zakończeniu realizacji projektu masa zagospodarowanych odpadów komunalnych w Ekoportach wyniesie (6 092,99 Mg – prognoza na rok 2018)</p>	

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROCESU OCENY

Data wpływu	2016-07-29	2016-02-29	
Data rozpoczęcia weryfikacji	2016-08-01	2016-03-03	
Data zakończenia weryfikacji	2017-01-27	2016-09-19	
Data zatwierdzenia wniosku	2017-01-27	2016-10-26	
Data podpisania umowy pierwotnej	2017-03-24	2017-01-26	

WYNIK OCENY MERYTORYCZNEJ I STOPNIA

Nazwa kryterium	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	
Obsługiwana liczba mieszkańców w stosunku do liczby mieszkańców w regionie gospodarki odpadami komunalnymi	16	8	50	16	8	50	
Masa zagospodarowanych odpadów komunalnych w ramach projektu	16	0	0	16	2	12,5	
Metody przetwarzania odpadów	20	12	60	20	12	60	

Działania związane z zapobieganiem powstawaniu odpadów	8	8	100	8	8	100	
Odsetek przetworzonych odpadów kierowanych na składowiska odpadów (%)	8	8	100	8	8	100	
Przygotowanie projektu – gotowość do realizacji inwestycji	10	6	60	10	10	100	
Liczba frakcji odpadów komunalnych objętych selektywnym zbieraniem w punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK)	12	12	100	12	12	100	
Liczba rodzajów (kodów) odpadów niebezpiecznych wyselekcjonowanych ze strumienia odpadów komunalnych	3	3	100	3	3	100	
Realizacja wskaźnika w zakresie recyklingu odpadów	1	0	0	1	1	100	
Dodatkowe funkcje spełniane przez PSZOK	4	4	100	4	4	100	
Dostępność PSZOK osiągnięta po	4	2	50	4	4	100	

zakończeniu realizacji projektu						
Horyzontalne kryteria merytoryczne I-go stopnia						
Ponadregionalność projektu	1	0	0	1	1	100
Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	2	1	50	2	2	100
Ocena ogólna	105	64	61	105	75	71,4
Ewentualne uwagi dotyczące procesu oceny	Zaledwie 3 dni od wpływu wniosku do rozpoczęcia weryfikacji Aż 6 miesięcy trwający okres weryfikacji 2 miesiące od daty zatwierdzenia wniosku do podpisania umowy			Zaledwie 3 dni od wpływu wniosku do rozpoczęcia weryfikacji Aż przeszło 6 miesięcy trwający okres weryfikacji 3 miesiące od daty zatwierdzenia wniosku do podpisania umowy		
UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROJEKTU						
	<p>Istniejące dziś PSZOK są zlokalizowane na terenach prywatnych i zarządzane przez prywatne firmy. Punkty zlokalizowane są w miejscach mało dogodnych dla mieszkańców Bydgoszczy, co nie wpływa korzystnie na zainteresowanie mieszkańców ich ofertą. Informacja o możliwości oddania odpadów w PSZOK jest wciąż niewystarczająca, wielu mieszkańców Bydgoszczy nie posiada dostatecznej wiedzy na temat ich funkcjonowania, przeznaczenia i możliwości oddania konkretnych odpadów. Natomiast powstała w wyniku realizacji projektu infrastruktura (3 PSZOK-i) będzie zlokalizowana na terenach gminnych i w całości pozostanie własnością Miasta. Zmiana ta pozwoli usprawnić funkcjonowanie punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych i tym samym przełoży się na zwiększenie efektywności działania całego systemu gospodarowania odpadami. Założone w ramach projektu działania edukacyjno-promocyjne będą realizowały spójną strategię promowania świadomego gospodarowania odpadami, co w przekonaniu Wnioskodawcy spowoduje zwiększenie wiedzy i świadomości mieszkańców na temat możliwości legalnego oddania odpadu. Mieszkańcy nieposiadający pełnej wiedzy w zakresie gospodarowania odpadami, nierzadko decydują się na niezgodne z prawem i szkodliwe dla środowiska naturalnego porzucenie odpadów na</p>			<p>W związku z rocznym wzrostem ilości produkowanych odpadów komunalnych przez mieszkańców Gminy Miasto Szczecin oraz prognozowaną dalszą tendencją wzrostową, niezbędne jest usprawnienie funkcjonowania systemu punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych od wszystkich Ekoportów wyniosła w roku 2014 ok. 2 216 Mg, co daje nam średnio w przeliczeniu na jeden Ekoport 316 Mg zebranych odpadów komunalnych rocznie. W roku 2015 łączna ilość zebranych w Ekoportach odpadów wyniosła już ok. 4 103 Mg, co daje nam w przeliczeniu na jeden Ekoport średnio 586 Mg odpadów komunalnych rocznie. Z powodu zwiększonego zapotrzebowania na usługi związane z funkcjonowaniem punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych niezbędna jest budowa większej ilości Ekoportów, a co za tym idzie – konieczne jest usprawnienie i wdrożenie komputerowej obsługi systemów wszystkich Ekoportów w Gminie Miasto Szczecin. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny odbierany jest we wszystkich funkcjonujących ekspozycjach. Funkcję punktu prowadzącego działalność edukacyjną oraz punktu przyjęcia odpadów (także materiałów jak np. tekstylia, zabawki, naczynia, meble), które po ich wstępnym przygotowaniu mogą być przeznaczone do ponownego użycia</p>		

	<p>„dzikich wysypiskach śmieci”, w lasach i rowach bądź na spalanie kłopotliwych odpadów w piecach centralnego ogrzewania emitując duże zanieczyszczenia powietrza szkodliwymi dla zdrowia związkami chemicznymi. Planowane w ramach przedmiotowego projektu PSZOK stanowią odpowiedź na przedstawione niedobory systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.</p>	<p>pełni obecnie tylko jeden Ekoport w Gminie Miasto Szczecin - znajdujący się on przy ul. Leszczynowej (Prawobrzeże). Ekoport ten jest najbardziej eksploatowany, a jego moc przerobowa wynosi 814 Mg/rok, co znacznie przewyższa średnią moc przerobową pozostałych Ekoportów. Mieszkańcy całej Gminy Miasto Szczecin zmuszeni są transportować sprzęt (często wielkogabarytowy) do tego jedyne punktu zajmującego się zbiórką sprzętu przeznaczonego do ponownego użytku, wiąże się więc to z dodatkowymi uciążliwościami i kosztami dla mieszkańców.</p> <p>Ekoport przy ul. Leszczynowej jako jedyny punkt posiada ścieżkę edukacyjną dla dzieci i młodzieży i realizuje program działań edukacyjnych w zakresie hierarchii postępowania z odpadami, systemu zbierania i segregacji odpadów aż po ich składowanie. Umiejscowienie ścieżki na terenie Ekoportu umożliwia praktyczne zapoznanie się z jego funkcjonowaniem i uwidacznia rozwiązania, które są od lat stosowane na Zachodzie Europy. Działalność informacyjno-edukacyjna prowadzona przez jeden punkt usytuowany na prawobrzeżnej części Szczecina to zdecydowanie za mało, jeden Ekoport nie jest w stanie należycie przeprowadzić kampanii edukacyjnej wśród wszystkich dzieci i młodzieży Gminy Miasto Szczecin. Niezbędne jest więc odciążenie Ekoportu przy ul. Leszczynowej również w zakresie działalności edukacyjno-informacyjnej.</p> <p>Obecnie Ekoporty obsługiwane są bez użycia systemu komputerowego, wszystkie dokumenty i ewidencje sporządzane są w sposób „ręczny”. W związku z przewidywanym zwiększeniem ilości osób korzystających z Ekoportów wdrożenie komputerowego systemu obsługi wszystkich Ekoportów, umożliwiającego komunikację pomiędzy poszczególnymi punktami, wydaje się w dobie powszechnej komputeryzacji niezbędne.</p>	
REALNA JAKOŚĆ PROJEKTU			
	<p>Przedmiotowy projekt wykazuje komplementarność z projektami zrealizowanymi przez Miasto Bydgoszcz z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej.</p> <p>„Rekultywacja składowiska odpadów komunalnych miasta Bydgoszczy”, „PROMOTE – rekultywacja terenów skażonych (projekt badawczy)”, „Budowa Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Metropolitalnego”</p>	<p>Projekt jest powiązany z projektem pn. „Budowa Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego”. Przedmiotowy EcoGenerator, jak stanowi umowa z wykonawcą, powstanie do dnia 10 grudnia 2016 r. Budowana instalacja jest uwzględniona w WPGO. Zgodnie z zamysłem wnioskodawcy, sieć Ekoportów będzie działać w funkcjonalnym powiązaniu z przyszłą spalarnią odpadów w Szczecinie</p>	<p>Obydwa projekty cechuje porównywalna jakość i bardzo zbliżony zakres. Praktycznie niemal identyczny, różnica dotyczy jedynie tego, iż 1 PSZOK zrealizowany w Szczecinie będzie zagospodarowywał dwukrotnie tyle odpadów, co 3 PSZOK w Bydgoszczy. Beneficjenci obu projektów złożyli wnioski w naborze dla projektów innych niż dedykowane wyłącznie PSZOK (wiedząc, że nie ma jeszcze konkurencji ze strony innych projektów przygotowywanych w ramach</p>

	<p>Aktualnie na terenie Bydgoszczy działają 3 Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, prowadzone przez następujące podmioty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - CORIMP Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o., obecnie prowadzi PSZOK przy ul. Smoleńskiej 154 w Bydgoszczy - REMONDIS BYDGOSZCZ, Sp. z o.o., ul. Inwalidów 45, obecnie prowadzi PSZOK przy ul. Inwalidów 45 w Bydgoszczy - GREEN Sp. z o.o. ul. Smukalska 19, obecnie prowadzi PSZOK przy ul. Podmiejskiej 4 w Bydgoszczy. <p>Dodatkowo w obrębie miasta działają firmy skupiające odpady (wysypiska odpadów, Zakłady Utylizacji Odpadów). Istotny element lokalnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi stanowi Międzygminny Kompleks Unieszkodliwiania Odpadów ProNatura Sp. z o.o., który prowadzi Zakład Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Metropolitalnego przy ul. E.Petersona 22 w Bydgoszczy oraz Zakład Unieszkodliwiania Odpadów przy ul. Prądocińskiej 28 w Bydgoszczy. Ponadto spółka Remondis Bydgoszcz Sp. z o.o. prowadzi instalacje MBP oraz kompostownie przy ul. Inwalidów 45, a spółka PUK Corimp Sp. z o.o. prowadzi instalacje MBP oraz kompostownie przy ul. Wojska Polskiego 65. Docelowo wybudowana w ramach projektu infrastruktura uzupełni istniejący system zagospodarowania odpadów komunalnych. Odpady dostarczane do projektowanych Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych kierowane będą, podobnie jak odpady odbierane przez istniejące PSZOKi, do Międzygminnego Kompleksu Unieszkodliwiania Odpadów ProNatura.</p>	<p>Inwestycja będąca przedmiotem niniejszego studium ma, zgodnie z zamysłem Beneficjenta, działać w funkcjonalnym powiązaniu z przyszłą spalarnią odpadów w Szczecinie, a także z istniejącymi już w Gminie Miasto Szczecin Ekoportami: Ekoport przy ul. Dworskiej, Ekoport przy ul. Gdańskiej, Ekoport przy ul. Helskiej, Ekoport przy ul. Firlika, Ekoport przy ul. Kołbackiej (współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Program Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego), Ekoport przy ul. Górnej (współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Program Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego), Ekoport przy ul. Leszczykowej.</p>	<p>WPGO, nie czekali na nabory dedykowane wyłącznie PSZOK). Dlatego wskazują, że przede wszystkim ograniczającym kryterium było wykazanie bardzo dużej ilości odpadów zagospodarowanych - <i>Masa zagospodarowanych odpadów komunalnych w ramach projektu</i>. Kryterium to było punktowane w naborze dla projektów innych niż dedykowane wyłącznie PSZOK dopiero od poziomu 10 tys. Mg rocznie. W przypadku obu omawianych projektów było w zasadzie niemożliwe do osiągnięcia. Jednak świadomość braku konkurencji i podjęcie wszelkich starań o zdobycie punktów w pozostałych kryteriach, zdecydowały o złożeniu wniosku o dofinansowanie w naborze dla projektów innych niż dedykowane wyłącznie PSZOK.</p> <p>Uwaga – gdyby projekty były oceniane wg naboru dedykowanego PSZOK, miałyby szansę na wyższą punktację, z uwagi na to, że w kryterium - Masa zagospodarowanych odpadów komunalnych w ramach projektu otrzymywałyby punkty za wykazanie 1 Mg odpadów rocznie. Ponadto maksymalna ilość punktów) w ocenie merytorycznej I stopnia wynosi wtedy 84.</p> <p>Obydwa projekty byłyby zatem wysoko ocenione. Tymczasem w naborze dla projektów innych niż dedykowane wyłącznie PSZOK, maksymalna liczba punktów wynosiła 105, a więc oba projekty wypadają dość nisko w ocenie, co jednak nie świadczy o ich gorszej realnej jakości.</p> <p>Beneficjenci przyznali, że kryterium dotyczące działań z zakresu edukacji ekologicznej sprawiło, że zostały te elementy dodane do projektu. Nie wpływają one na samą jakość funkcjonowania PSZOK, ale z pewnością niosą pozytywny aspekt społeczny dla mieszkańców (Beneficjent projektu ocenionego niżej wskazał, że już dzieci z przedszkoli chodzą na zajęcia edukacyjne do PSZOK). Niemniej gdyby nie to kryterium, elementy te pewnie nie znalazłyby się w projekcie, gdyż jednak wymagają zaprojektowania osobnej sali / ścieżki edukacyjnej, zapewnienia multimediów i nałożenia odpowiednich obowiązków służbowych na osoby oddelegowane do działań z zakresu edukacji. To wszystko oznacza po prostu dodatkowe koszty dla Beneficjenta. Jednocześnie świadomość, że w kryterium dotyczącym zagospodarowania odpowiedniej masy odpadów nie</p>
--	--	---	---

			<p>zdobędzie się punktów, była przyczyną dodania tego typu elementów.</p> <p>W opinii Beneficjentów kształt kryteriów nie zmuszał do rezygnacji z efektywnych działań.</p> <p>W opinii Beneficjentów kształt kryteriów nie zmuszał do dodania działań nieefektywnych dla funkcjonowania samego projektu.</p>
INNOWACYJNOŚĆ			
	Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.	Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.	Projekty nie różnią się pod względem innowacyjności,
EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA			
	Przedsięwzięcie polegać będzie na budowie 3 miejskich PSZOK. Można przyjąć iż wybudowanie jednego obiektu będzie kosztowało około 2 mln PLN.	Przedsięwzięcie polegać będzie na budowie 1 PSZOK, na który przeznaczona zostanie wota projektu – niecałe 6 mln PLN. Wyższe koszty w porównaniu z projektem w Bydgoszczy wynikają z zakupu dwóch samochodów do obsługi Ekoportów na terenie Gminy Miasto Szczecin, komputeryzacji systemu obsługi Ekoportów i przebudowy zjazdu publicznego z ul. Harcerzy wraz z towarzyszącą infrastrukturą i przebudową istniejących przyłączy	<p>Beneficjent projektu ocenionego niżej wskazuje, że chęć uzyskania większej ilości punktów przyczyniła się do decyzji o dodaniu do projektu elementów z zakresu edukacji (włączenia odpowiednio przygotowanych pomieszczeń). Niestety nie był w stanie określić, jakiego rzędu jest to wielkość, ale w jego opinii działanie to wpisuje się w ideę podnoszenia świadomości ekologicznej, tak więc ma pozytywne oddziaływanie.</p> <p>Beneficjenci nie odczuli nacisku na minimalizację kosztów w związku z kształtem kryteriów lub późniejszym etapem oceny projektów.</p>

Tabela 4 Analiza porównawcza dla działania 2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach oraz typu projektu 2.3.1 Projekty dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, realizowane w aglomeracjach o wielkości co najmniej 10 000 RLM: studium przypadku nr 7 Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie Miasta Wojkowice - Etap II i studium przypadku nr 8 Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Opole Lubelskie – etap I

ZAKRES OCENY	PROJEKT WYSOKO OCENIONY	PROJEKT NISKO OCENIONY	PODSUMOWANIE (PRÓWNANIE PROJEKTÓW)
PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU			
Numer i nazwa działania	2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach	2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach	
Typ oraz podtyp projektu	2.3.1 Projekty dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, realizowane w aglomeracjach o wielkości co najmniej 10 000 RLM	2.3.1 Projekty dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, realizowane w aglomeracjach o wielkości co najmniej 10 000 RLM	
Nazwa projektu	Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie Miasta Wojkowice - Etap II	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Opole Lubelskie – etap I	
Beneficjent	Gmina Wojkowice	Gmina Opole Lubelskie	
Okres realizacji	2016-07-11 - 2020-12-29	2015-03-10 - 2017-12-31	
Wartość ogółem (PLN)	39 846 900,00	3 769 655,63	
Wydatki kwalifikowalne (PLN)	24 360 000,00	3 046 964,31	
Wkład UE (PLN)	20 706 000,00	2 589 919,66	
Miejsce realizacji	Gmina Wojkowice	Opole Lubelskie	
ZAKRES PROJEKTU			
Cele	Podstawowym celem realizacji przedsięwzięcia jest poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez budowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie Miasta Wojkowice i usprawnienie zarządzania majątkiem sieciowym.	<p>Cel główny: zwiększenie liczby ludności korzystającej z ulepszanego systemu oczyszczania ścieków komunalnych, a tym samym poprawa jakości oraz zapobieganie degradacji środowiska naturalnego poprzez wyposażenie aglomeracji Opole Lubelskie w sieć kanalizacji sanitarnej zgodnie z wymogami „dyrektywy ściekowej” w zakresie budowy sieci kanalizacji sanitarnej.</p> <p>Cel główny zostanie osiągnięty dzięki realizacji następujących celów operacyjnych: rozbudowa sieci kanalizacyjnej w gminie Opole Lubelskie, uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy Opole Lubelskie, likwidacja niekorzystnego oddziaływania zbiorników bezodpływowych na nieczystości płynne na środowisko, redukcja ilości zanieczyszczeń odprowadzanych ze ściekami do wód i ziemi, poprawa wykorzystania istniejącej infrastruktury, poprawa jakości usług.</p>	

Opis	W wyniku realizacji projektu nastąpi: budowa nowej sieci grawitacyjno-ciśnieniowej kanalizacji sanitarnej w nieskanalizowanych obszarach miasta Wojkowice; rozdzielanie części istniejącej kanalizacji ogólnospławnej na sanitarną i deszczową; podniesienie efektywności zarządzania majątkiem sieciowym; optymalizacja hydrauliczna sieci pod kątem minimalizacji zużycia energii elektrycznej co przyczyni się do zmniejszenia emisji szkodliwych substancji przedostających się do wód i ziemi, zniwelowania niedoborów jakościowych i ilościowych gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji „Wojkowice”, a tym samym do poprawy warunków życia mieszkańców zgodnie z zasadami poszanowania środowiska.		Inwestycja ma na celu rozbudowę kan. sanitarnej na terenie gminy Opole Lubelskie przy ul. Kolejowa, ul. Podzamcze, Al. 600-lecia, ul. Parkowa, ul. Zbożowa i część ul. Kaliszańskiej. Jest to pierwszy etap budowy sieci kanalizacji sanitarnej. Projekt dotyczy wyłącznie budowy sieci kan., nie uwzględnia elementów związanych z zaopatrzeniem mieszkańców w wodę.			
Zakładane wskaźniki	Liczba nowych użytkowników sieci kanalizacyjnej, którzy przyłączyli się do sieci w wyniku realizacji projektu (RLM) - 2002 Długość przebudowanej kanalizacji sanitarnej (km) – 24,4 Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej (km) – 28,1 Liczba wdrożonych inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodno-kanalizacyjnymi (szt.) – 1		Liczba nowych użytkowników sieci kanalizacyjnej, którzy przyłączyli się do sieci w wyniku realizacji projektu (RLM) - 143 RLM Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej (km) – 3,2 km			
OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROCESU OCENY						
Data wpływu	2016-08-01		2016-01-29			
Data rozpoczęcia weryfikacji	2016-09-01		2016-02-24			
Data zakończenia weryfikacji	2017-04-13		2016-09-15			
Data zatwierdzenia wniosku	2017-04-13		2016-09-15			
Data podpisania umowy pierwotnej	2017-05-08		2016-10-07			
WYNIK OCENY MERYTORYCZNEJ I STOPNIA						
Nazwa kryterium	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum
Wypełnienie przez aglomerację wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania	5	0	0	5	0	0 (zakres projektu nie obejmuje oczyszczalni ścieków)

ścieków komunalnych w zakresie jakości oczyszczania ścieków komunalnych							
Wypełnienie przez aglomerację wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych w zakresie wyposażenia aglomeracji w system kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych	4	4	100 (wzrost współczynnika skanalizowania o 12,2%)	4	2	50 (liczba nowych użytkowników 143 RLM, wielkość aglomeracji 14 909 RLM - 0,96%)	
Budowa kanalizacji sanitarnej – RLM, która w wyniku realizacji projektu zostanie przyłączona do wybudowanej/ zmodernizowanej kanalizacji (jedynie nowoprzyłączona RLM)	4	4	100 (wzrost o 2002 RLM)	4	0	0 (0 p. – poniżej 200 RLM)	
Gotowość projektu – gotowość do realizacji inwestycji	a) własność gruntów – 2 b) w zaokrągleniu do pełnego procenta - 16	a) 2 b)16	100	a) własność gruntów – 2 b) w zaokrągleniu do pełnego procenta - 16	a) 2 b)16	100	
Wdrożenie technologii umożliwiających wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	2	1	50	2	0	0	

Efektywność zarządzania systemem wodociągowym/kanalizacyjnym (sanitarnym i deszczowym)	a) wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania – 1 b) zapewnienie oszczędności wody - 1	a) 1 b) 0	50	a) wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania – 1 b) zapewnienie oszczędności wody - 1	a) 0 b) 0	0
Horyzontalne kryteria merytoryczne I-go stopnia						
Ponadregionalność projektu	1	0	0	1	0	0
Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	2	1	50	2	1	50
Ocena ogólna	38	29	76,31	37	21	56,75
Ewentualne uwagi dotyczące procesu oceny	1 miesiąc pomiędzy datą wpływu a datą rozpoczęcia weryfikacji, 7 miesięcy – proces weryfikacji, 1 miesiąc po weryfikacji – podpisanie umowy.			1 miesiąc pomiędzy datą wpływu a datą rozpoczęcia weryfikacji, 7 miesięcy – proces weryfikacji, 1 miesiąc po weryfikacji – podpisanie umowy.		
UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROJEKTU						
	<p>Aglomeracja „Wojkowice” ustanowiona została Rozporządzeniem Nr 75/2007 Wojewody Śląskiego - o liczbie RLM 16 430 - ujęta w Master Planie PLSL071 i IV Aktualizacji KPOŚK.</p> <p>Jakość ścieków oczyszczonych – na oczyszczalni ścieków w Wojkowicach okresowo występuje niewystarczający poziom redukcji azotu ogólnego w ściekach oczyszczonych, tym samym OŚ nie spełnia wymagań dyrektywy w zakresie jakości ścieków oczyszczonych i rozporządzenia z dnia 18 listopada 2014 r. (Dz.U. 2014 poz. 1800) Ministra Środowiska w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Niedobory te zostaną uzupełnione przed rozpoczęciem fazy operacyjnej przedmiotowego projektu - Beneficjent deklaruje uzyskanie przez oczyszczalnię ścieków w Wojkowicach redukcji ładunków zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych na poziomie zgodnym z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.</p>			<p>Na terenie miasta został utworzony obszar aglomeracji (uchwała nr XXV/430/2012 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 18 września 2012r) Obszar obejmuje miejscowości: Opole Lubelskie, Wola Rudzka i Niezdów. W granicach aglomeracji z istniejącej sieci kan. o długości 23,3 km korzysta 8276 mieszkańców. Do sieci podłączone są również zakłady przemysłowe.</p> <p>Aglomeracja Opole Lubelskie o symbolu PLLE015 widnieje w załączniku nr 1 Aglomeracje priorytetowe dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego do III Aktualizacji KPOŚK, została zakwalifikowana do 1 grupy aglomeracji tj. o RLM w przedziale =>15 000, < 100 000 zlokalizowana jest w dorzeczu Wisły w regionie wodnym Środkowej Wisły.</p> <p>Aglomeracja jest również uwzględniona w tabeli głównej Master Planu dla dyrektywy Rady 91/271/EWG pod numerem Id. PLLE015.</p> <p>Wskaźnik koncentracji aglomeracji wynosi 305,23 RLM/km.</p> <p>Przyjęte rozwiązania projektowe, przewidują wykonanie na przeważającej części obszaru inwestycji, tradycyjnej kanalizacji</p>		

	<p>Obecnie brak zintegrowanego monitorowania systemu kanalizacyjnego. Niedobór w tym zakresie wiąże się z brakiem możliwości zarządzania oraz predykcji w zakresie stanów nieustalonych przepływów przez sieci kanalizacyjne oraz identyfikacji wód infiltracyjnych w wyniku ogólnospławnego charakteru kanalizacji, nieszczelności kanalizacji generujących ponadnormatywne przepływy przez oczyszczalnię ścieków generujących znaczne koszty oczyszczania.</p>	<p>sanitarnej funkcjonującej w układzie grawitacyjno – tłocznym. Ze względu na występujące lokalnie ukształtowanie terenu, przewiduje się wykonanie niektórych fragmentów sieci w systemie ciśnieniowym. Z uwagi na istniejące ukształtowanie terenu zaprojektowano 3 szt. kompletnych automatycznych sieciowych przepompowni ścieków, w ramach etapu pierwszego wykonana zostanie 1 przepompownia ścieków. Obecnie z kanalizacji korzysta 8267 osób, po realizacji inwestycji będzie to 8410 osób, co oznacza wzrost liczby użytkowników o 1,01%. Obecna dł. sieci na terenie objętym realizacją inwestycji to 25,7 km, po realizacji wzrośnie do 28,9km, co oznacza wzrost skanalizowania o 1,12%.</p>	
REALNA JAKOŚĆ PROJEKTU			
	<p>W okresie programowania 2007-2013 był realizowany projekt „Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie Miasta Wojkowice - etap I”. Projekt obejmował budowę 6,1 km kanalizacji sanitarnej oraz 4,7 km kanalizacji deszczowej. W ramach projektu wykonano również modernizację 2,6 km istniejącej kanalizacji ogólnospławnej. W wyniku realizacji projektu możliwość przyłączenia do sieci kanalizacyjnej uzyskały 1294 osoby.</p>	<p>Projekt jest komplementarny do drugiego planowanego etapu budowy kanalizacji: Na terenie aglomeracji planowana jest rozbudowa sieci kanalizacyjnej o długości ok. 12 km, w tym kanalizacja grawitacyjna ok. 8 km i kanalizacja tłoczna ok. 4 km co umożliwi pozostałym mieszkańcom tego obszaru w liczbie – 857 osób na odprowadzanie ścieków w sposób zorganizowany. W ramach projektu wykonany zostanie pierwszy etap budowy sieci kanalizacyjnej w ramach którego do nowo wybudowanej kanalizacji (3,2 km) podłączone zostaną 143 osoby. Pozostała część kanalizacji tj. ok 8,9 km zbudowana zostanie w ramach etapu II, w miejscowości Niezdów.</p> <p>Łącznie dzięki obu przedsięwzięciom długość kanalizacji na terenie gminy wzrośnie z 27,5 do 39,5km. Z kanalizacji korzysta obecnie 40,5% mieszkańców gminy. Jest to bardzo niski współczynnik, przy czym projekt (etap 1) przyczyni się do podniesienia tego wskaźnika o zaledwie 1%.</p>	<p>Jakość – przede wszystkim zakres projektu, jest stymulowany przez kryteria:</p> <p>a) Projekt wyżej oceniony (Wojkowice) uzyskał maksymalną punktację w kryterium dotyczącym <i>wypełnienia przez aglomerację wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych w zakresie wyposażenia aglomeracji w system kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych</i> (z uwagi na wzrost współczynnika skanalizowania o 12,2%, podczas gdy w porównywanym projekcie gminy Opole Lubelskie współczynnik ten wyniósł zaledwie 1%).</p> <p>b) Projekt wyżej oceniony (Wojkowice) uzyskał maksymalną liczbę punktów (4) w kryterium <i>Budowa kanalizacji sanitarnej – RLM, która w wyniku realizacji projektu zostanie przyłączona do wybudowanej/ zmodernizowanej kanalizacji (jedynie nowoprzyłączona RLM)</i> przyznawana była za wykazanie przyłączenia co najmniej 2001 RLM – projekt wyżej oceniony zawiera wskaźnik o wartości 2002 RLM, co definitywnie należy rozumieć jako dostosowanie projektu do wymogów kryterium i punktacji.</p> <p>c) Jednocześnie projekt wyżej oceniony posiada element zastosowania OZE (ogniwa PV) dzięki czemu charakteryzuje się mniejszym śladem węglowym (64 MgCO₂e rocznie, podczas gdyby zastosowano wariant bez OZE, ślad węglowy</p>

wyniosłby 440 MgCO₂e rocznie). Powyższy element – OZE – to element stymulowany kryteriami.

Z kolei Beneficjent projektu ocenionego niżej wskazał, że o ile w projekcie dotyczącym etapu pierwszego budowy kanalizacji nie dodano działań stymulowanych przez kryteria, jak np. zastosowanie OZE (spodziewano się, że nie będzie dużej konkurencji w naborze), to już w drugim wniosku o dofinansowanie dotyczącym drugiego etapu budowy kanalizacji takie elementy już się znalazły, z uwagi na spodziewaną większą konkurencję.

Jedyne ograniczenie, jakie wskazano w ramach TDI stanowiło stwierdzenie Beneficjenta projektu ocenionego niżej – konieczność utworzenia aglomeracji, ponieważ tylko projekty dla aglomeracji mogły ubiegać się o dofinansowanie.

W opinii Beneficjentów kształt kryteriów nie zmuszał do rezygnacji z efektywnych działań.

Beneficjenci przyznają, że kształt kryteriów wymusza dodanie pewnych działań, jak np. zastosowanie OZE na obiektach systemu kanalizacji- np.: zasilanie za pomocą PV obiektu lub oświetlenie LED. Beneficjent projektu ocenionego niżej przyznał, że gdyby nie było tego kryterium, raczej taki element nie znalazłby się w ich kolejnym wniosku o dofinansowanie dla etapu nr II budowy kanalizacji. Jednocześnie Beneficjent uważa, że dodatnie tego typu elementu nie stanowi działania nieefektywnego, a przeciwnie, podnosi efektywność energetyczną funkcjonowania całego systemu, korzyści w jego opinie nie są więc pozorne, ale rzeczywiste. Niemniej sam system kanalizacji mógłby z powodzeniem dobrze funkcjonować i bez tego elementu.

Ocena wskazuje, iż główny nacisk punktacji położony był na gotowość projektu do realizacji (możliwość zdobycia aż 16 pkt, a więc ponad 43% całkowitej punktacji). Obydwa projekty zdobyły w tym kryterium maksymalną liczbę punktów). Tak więc o różnicy w punktacji końcowej zdecydowały pozostałe kryteria.

	Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.	Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.	Projekty te nie różnią się pod względem innowacyjności. O różnicy w punktacji zdecydowały następujące czynniki: Zastosowanie OZE w projekcie miasta Wojkowice, zastosowanie działań z zakresu usprawnienia zarządzania siecią, a także przyrost RLM o 2002 – podczas gdy w projekcie gminy Opole Lubelskie nie wskazano tego typu działań, a liczba nowych RLM wynosi zaledwie 143.
EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA			
	<p>Głównymi korzyściami zewnętrznymi są poprawione warunki dla wód powierzchniowych i podziemnych zwiększające atrakcyjność terenów gminy. Przedsięwzięcie generuje nieistotne krótkotrwałe koszty zewnętrzne związane z hałasem na placu budowy oraz ewentualnymi utrudnieniami komunikacyjnymi.</p> <p>Przeliczając wartość projektu na liczbę wybudowanych /przebudowanych km (52,5), wynik wskazuje, że na wybudowanie/przebudowanie 1km sieci w ramach projektu przypada koszt 758 988,57 zł.</p> <p>Biorąc pod uwagę same koszty budowlane (bez nadzoru inwestycyjnego, kosztów osobowych, usprawnienia zarządzania siecią oraz działań promocyjnych), koszt wybudowanie 1km sieci wynosi 702 857,1429 zł.</p>	<p>Przeliczając wartość projektu na liczbę wybudowanych km, wynik wskazuje, że na wybudowanie 1km sieci w ramach projektu przypada koszt 1 178 017,38zł.</p> <p>Biorąc pod uwagę same koszty budowlane (bez nadzoru inwestycyjnego, kosztów osobowych oraz działań promocyjnych), koszt wybudowanie 1km sieci wynosi 1 103 923,63 zł.</p>	<p>Projekt wyżej oceniony (Wojkowice) wykazuje koszt jednostkowy przypadający na wybudowanie/przebudowanie 1km sieci (koszt budowlany) niższy od projektu gminy Opole Lubelskie o 401 066,48zł.</p> <p>W przypadku projektu Opola Lubelskiego nie zastosowano dodatkowych elementów premiowanych przez kryteria, które jednocześnie mogłyby mieć wpływ na koszt jednostkowy, jednocześnie zawarto we wniosku o dofinansowanie informację, iż zdecydowana większość kanalizacji będzie budowana w układzie grawitacyjno – tłocznym, co wpływa na koszt jednostkowy.</p> <p>Beneficjent projektu ocenionego niżej wskazał, że przy drugim wniosku o dofinansowanie – dla etapu II budowy kanalizacji, kryterium dotyczące zastosowania OZE jak najbardziej będzie miało wpływ na całokształt projektu. Natomiast w przypadku omawianego tutaj projektu dla etapu I przewiduje się wykonanie niektórych fragmentów sieci w systemie ciśnieniowym z uwagi na ukształtowanie terenu (3 szt. kompletnych automatycznych sieciowych przepompowni ścieków), co wpływa na koszt jednostkowy budowy 1km sieci. Ukształtowanie terenu sprawia, że ścieki do oczyszczalni kierowane są „pod górę”, stąd przepompownie są konieczne dla funkcjonowania systemu.</p> <p>W przypadku zainstalowania OZE, pomimo, iż jest to w opinii Beneficjentów element typowo stymulowany wymogiem kryterium, (PV lub oświetlenie LED), korzyści dotyczą nie samej efektywności systemu odprowadzania ścieków, ale efektywności energetycznej systemu i jak najbardziej są pozytywnym aspektem dla Beneficjenta.</p>

			Beneficjenci nie stwierdzili, iż kryteria w jakikolwiek sposób kładły nacisk na minimalizację kosztów jednostkowych.
--	--	--	--

Tabela 5 Analiza porównawcza dla działania 2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach oraz typu projektu 2.3.1. Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 10 000 RLM: studium przypadku nr 9 Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Połczynie-Zdroju i studium przypadku nr 10 Modernizacja oczyszczalni ścieków w Złocieniu - Wodnik

ZAKRES OCENY	PROJEKT WYSOKO OCENIONY	PROJEKT NISKO OCENIONY	PODSUMOWANIE (PRÓWNANIE PROJEKTÓW)
PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU			
Numer i nazwa działania	2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach	2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach	
Typ oraz podtyp projektu	2.3.1. Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 10 000 RLM	2.3.1. Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 10 000 RLM	
Nazwa projektu	Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Połczynie-Zdroju	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Złocieniu - Wodnik	
Beneficjent	Regionalne Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o. o. w Białogardzie	Związek Miast i Gmin Pojezierza Drawskiego	
Okres realizacji	2015-02-19 - 2018-07-13	2015-08-05 - 2018-11-30	
Wartość ogółem (PLN)	20 520 136,15	29 616 504,67	
Wydatki kwalifikowalne (PLN)	12 512 278,14	18 155 329,54	
Wkład UE (PLN)	10 635 436,41	15 432 030,10	
Miejsce realizacji	Białogard	Złocieniec	
ZAKRES PROJEKTU			
Cele	<p>Celem technicznym Projektu jest modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w zakresie budowy nowych obiektów, modernizacji obiektów i likwidacji przestarzałych obiektów na obszarze oczyszczalni ścieków w obrębie Aglomeracji Połczyn-Zdrój.</p> <p>Celami społeczno-gospodarczymi Projektu są:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości oczyszczonych ścieków wprowadzanych do odbiornika, którym jest rzeka Wogra, - możliwość przyjęcia większej ilości ścieków pochodzących od zakładów przemysłowych m.in. ścieków browarniczych, - zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków, co umożliwi przyjęcie większej ilości ścieków w okresach podwyższonych stanów wód opadowych, - możliwość podłączenia do sieci kanalizacyjnej po realizacji modernizacji oczyszczalni ścieków, gospodarstw domowych obecnie nieskanalizowanych 	<p>Celem bezpośrednim projektu jest poprawa systemu gospodarowania ściekami w aglomeracji Złocieniec poprzez modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków w miejscowości Złocieniec, w Gminie Złocieniec.</p> <p>Cele pośrednie projektu skupione są w 3 obszarach:</p> <p>1) Środowisko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostosowanie oczyszczalni ścieków do wymogów prawnych UE i Polski • Zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków, efektywności oraz zagospodarowanie przerobionych osadów ściekowych • Ograniczenie potencjalnego, negatywnego wpływu systemu oczyszczania ścieków na odbiornik, wody powierzchniowe i podziemne <p>2) społeczne:</p>	

	<p>- poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez redukcję zanieczyszczeń gleby, wód podziemnych oraz powierzchniowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości życia poprzez zwiększenie przepustowości oczyszczalni i docelowe objęcie jej działaniem nowych odcinków kanalizacji w gminie • Polepszenie jakości świadczonych usług odbioru ścieków dowożonych, warunków pracy załogi i zautomatyzowanie procesu odbioru ścieków <p>3) gospodarcze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lepsze wykorzystanie infrastruktury ściekowej oraz usprawnienie procesu przeróbki osadów ściekowych, umożliwiające gospodarcze wykorzystanie (na własne potrzeby) energii elektrycznej i/lub ciepła • Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej, rekreacyjnej gminy. 	
<p>Opis</p>	<p>Celem ogólnym Projektu jest uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Aglomeracji Połczyn – Zdrój oraz dostosowanie jej do wymogów prawa polskiego i unijnego. Zakres geograficzny projektu obejmuje obszar oczyszczalni ścieków w Połczynie – Zdroju. Adres: ul. Młyńska 6, 78-230 Połczyn – Zdrój, gmina Połczyn – Zdrój, powiat świdwiński, województwo zachodniopomorskie</p> <p>W ramach Projektu „Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Połczynie-Zdroju” realizowane będzie 1 zadanie inwestycyjne obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowę nowych obiektów: budynku garażowego, zbiornika retencyjnego, placu osadowego, placu magazynowania piasku, pompowni wody technologicznej, piaskownika wirowego z przylegającymi kanałami, komory pomiarowej, stacji zlewczej ścieków, pompowni części pływających, komory przelewowej osadu, stanowiska agregatu prądotwórczego, - modernizację istniejących obiektów: budynku socjalnego, dwóch komór rozdziału, osadnika wtórnego, pompowni osadu recykulowanego, koryta pomiarowego ścieków, zagęszczacza grawitacyjnego, stacji dmuchaw, budynku energetycznego, budynku krat, piaskowników wirowych, budynku odwadniania i higienizacji osadu, reaktorów biologicznych, - likwidację istniejących obiektów: stanowiska krat, piaskownika podłużnego, osadnika Imhoffa, budynku obsługi, poletek suszenia piasku. <p>Znaczną uciążliwością związaną z gospodarką osadową jest konieczność częstego wywozu przetworzonych osadów ściekowych. W związku z tym planuje się rozbudowę placu osadowego. Zakup i montaż nowej wirówki przyczyni się do</p>	<p>Inwestycja zlokalizowana jest w woj. zachodnio-pomorskim w granicach aglomeracji Złocieniec, na dz.nr 179 obr.11, Złocieniec.</p> <p>Projekt zakłada wykorzystanie części istniejących obiektów oczyszczalni, które poddane zostaną przebudowie i budowie nowych obiektów technologicznych. Celem inwestycji jest budowa oczyszczalni z 2 niezależnie pracującymi ciągami technologicznymi.</p> <p>Zadanie przebiegać ma w 2 etapach:</p> <p>I - rozbudowa i budowa części mechaniczno – biologicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instalacja hermetycznej stacji zlewczej ścieków dowożonych - rozbudowa budynku krat - wymiana oprzyrządowania i sterowania pompowni głównej - przebudowa osadnika wstępnego - rozbudowa ciągów biologicznych z wymianą oprzyrządowania i sterowania - hermetyzacja osadników wtórnych z wymianą oprzyrządowania <p>II - rozbudowa i budowa części osadowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instalacja hermetycznego zbiornika buforowego i systemu dwustopniowej obróbki osadów - przebudowa budynku odwadniania osadów i pompowni osadów - budowa układu przetwarzania zagęszczonych osadów ściekowych na polepszacze gleby / nawozy. <p>Obecnie, osad pościekowy z oczyszczalni kierowany jest na laguny do hydrofitowego odwadniania osadów.</p> <p>Osady po przygotowaniu przekazywane są do transportu i utylizacji podmiotom zewnętrznym.</p>	

	<p>zmniejszenia uwodnienia komunalnych osadów ściekowych, a tym samym kosztów ich dalszego zagospodarowania.</p> <p>W wyniku modernizacji oczyszczalni nie przewiduje się zastosowania technologii umożliwiającej wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Modernizacja wpłynie na poprawę efektywności energetycznej obiektu. Niesprawne i energochłonne urządzenia zostaną wymienione na nowe, bardziej efektywnie energetycznie. Dodatkowo, szereg urządzeń i obiektów będzie zasilane za pośrednictwem falowników, co zmniejszy się zużycie energii elektrycznej.</p>	<p>Docelowo planowane przedsięwzięcie, na podstawie zawartego porozumienia i zapewnienia ze strony ZWiK Złocieniec skutkować będzie przyjmowaniem osadów ściekowych z oczyszczalni w Łobzie i Czaplunku. Planuje się uzyskanie produktu odwodnionego w gr. 40-50% s.m.o. z zastosowaniem po uzyskaniu certyfikatu, jako polepszacza gleby i nawóz wapniowy. Można go zagospodarować m.in. do: rekultywacji gruntów, roślinnego utrwalania pow. gruntów, uprawy roślin do prod. kompostu. Odbiorc. produktu będą podmioty zajmujące się rolnictwem z obszaru pow. drawskiego i łobeskiego.</p> <p>Projektuje się realizację gospodarki gazem procesowym wraz z:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ujęciem gazu procesowego - zbiornikiem gazu procesowego - odsiarczalnikiem gazu procesowego - ususzaczem gazu procesowego - agregatem kogeneracyjnym gdzie spalany będzie uzyskiwany gaz procesowy dla uzyskania energii cieplnej i elektrycznej. <p>Gaz procesowy powstający, jako produkt fermentacji osadów będzie ujmowany na kopule zbiornika przetrzymania osadów. Kondensat z odsiarczalnika i osuszacza będzie trafiał do kanalizacji wewnątrzzakładowej</p> <p>Dzięki temu nastąpi zastosowanie instalacji umożliwiającej odzysk gazów pr. w procesach przeróbki osadów ściekowych i jego wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej i cieplnej na potrzeby własne.</p>	
<p>Zakładane wskaźniki</p>	<p>Ilość suchej masy komunalnych osadów ściekowych poddawanych procesom przetwarzania (tys. ton/rok) - 0,64</p> <p>Liczba oczyszczalni ścieków komunalnych wspartych w zakresie przeróbki/zagospodarowania osadów ściekowych (szt.) – 1</p> <p>Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych (szt.) - 1</p>	<p>Ilość suchej masy komunalnych osadów ściekowych poddawanych procesom przetwarzania (tys. ton/rok) - 0,86</p> <p>Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków (RLM) – 14200</p> <p>Liczba instalacji do wytwarzania biogazu z osadów ściekowych (szt.) – 1</p> <p>Liczba oczyszczalni ścieków komunalnych wspartych w zakresie przeróbki/zagospodarowania osadów ściekowych (szt.) – 1</p> <p>Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych (szt.) - 1</p> <p>Wielkość ładunku ścieków poddanych ulepszonemu oczyszczaniu (RLM) - 14200</p>	
<p>OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROCESU OCENY</p>			

Data wpływu	2016-01-29	2016-01-29				
Data rozpoczęcia weryfikacji	2016-02-04	2016-02-04				
Data zakończenia weryfikacji	2016-08-19	2016-06-15				
Data zatwierdzenia wniosku	2016-09-27	2016-06-23				
Data podpisania umowy pierwotnej	2016-10-21	2016-06-30				
WYNIK OCENY MERYTORYCZNEJ I STOPNIA						
Nazwa kryterium	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum
Wypełnienie przez aglomerację wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych w zakresie jakości oczyszczania ścieków komunalnych	5	4	100	5	5	100
Wypełnienie przez aglomerację wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych w zakresie wyposażenia aglomeracji w system kanalizacji zbiorczej dla	4	0	0	4	0	0

ścieków komunalnych							
Budowa kanalizacji sanitarnej – RLM, która w wyniku realizacji projektu zostanie przyłączona do wybudowanej/zmodernizowanej kanalizacji (jedynie nowoprzyłączona RLM)	4	0	0	4	0	0	
Gotowość projektu – gotowość do realizacji inwestycji	a) własność gruntów – 2 b) w zaokrągleniu do pełnego procenta - 16	18	100	a) własność gruntów – 2 b) w zaokrągleniu do pełnego procenta - 16	18	100	
Wdrożenie technologii umożliwiających wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	2	0	0	2	2	100	
Efektywność zarządzania systemem wodociągowym/kanalizacyjnym (sanitarnym i deszczowym)	a) wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania – 1 b) zapewnienie oszczędności wody - 1	0	0	a) wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania – 1 b) zapewnienie oszczędności wody - 1	0	0	
Horizontálne kryteria merytoryczne I-go stopnia							
Ponadregionalność projektu	1	0	0	1	0	0	
Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	2	1	50	2	1	50	

Ocena ogólna	38	23	60,5	38	26	68	
Ewentualne uwagi dotyczące procesu oceny	Zaledwie 6 dni od wpływu wniosku do rozpoczęcia weryfikacji Ponad 6 miesięcy trwający okres weryfikacji 2 miesiące od daty zakończenia weryfikacji do podpisania umowy			Zaledwie 6 dni od wpływu wniosku do rozpoczęcia weryfikacji Ponad 4 miesiące trwający okres weryfikacji 2 tygodnie od daty zatwierdzenia wniosku do podpisania umowy			
UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROJEKTU							
<i>Pytania pomocnicze</i>	<p>Aglomeracja Połczyn-Zdrój o RLM=20000 została wyznaczona Rozporządzeniem nr 36/2006 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 8 marca 2006 r. W obowiązującym KPOŚK oraz w Master Planie widnieje pod numerem PLZA018.</p> <p>W obecnym stanie oczyszczalnia ścieków w Połczynie Zdroju wykazuje istotne niedomagania. Stan niemal wszystkich obiektów oczyszczalni ścieków jest wysoce wyeksploatowany technicznie - od ponad 20 lat brak nakładów modernizacyjno-inwestycyjnych przyczynił się do rażącego zużycia większości urządzeń, zbiorników betonowych, infrastruktury podziemnej sieci. Dotyczy to w głównej mierze obiektów pompowni głównej oraz węzła biologicznego oczyszczania ścieków, gdzie ma miejsce nityfikacja, denityfikacja i defosfatacja.</p> <p>Planowana modernizacja OŚ jest jedyną szansą na poprawę tych punktów oczyszczania, poprzez wymianę urządzeń oraz pełną modernizację obiektów betonowych. Modernizacja wiąże się także z budową nowych obiektów tj. zbiornika retencyjnego oraz placu osadowego. Liczne awarie układu oczyszczania ścieków, takie jak pęknięcie rurociągów ściekowych pod ziemią, rozszczelnienia betonów, całkowite zużycie zasuw i pomp powodują problemy z prawidłowym usunięciem awarii w taki sposób, aby nie spowodować zanieczyszczenia środowiska wodnego. Znaczną uciążliwością związaną z gospodarką osadową jest konieczność częstego wywozu przetworzonych osadów ściekowych.</p> <p>Parametry jakościowe ścieków oczyszczonych przed modernizacją (2014 r.): BZT5 = 5,10 mgO₂/dm³, ChZTcr = 40,08 mgO₂/dm³, Zaw. og. = 18,30 mg/dm³, Azot og. = 6,58 mgN/dm³, Fosfor og. = 0,17 mgP/dm³. Podane parametry spełniają wymagania Dyrektywy Rady 91/271/EWG oraz Rozporządzenia MŚ z 18.11.2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełniać przy wprowadzaniu ścieków (...) (Dz. U. 2014</p>			<p>Aglomeracja Złocieniec wskazana jest w zał. 1 do III aktualizacji KPOŚK i Master Planie dla dyrektywy Rady 91/271/EWG z 05.2015 r. gdzie, jako rzeczywiste RLM podaje się 14018.</p> <p>Ścieki są transportowane systemem kanalizacji rozdzielczej i ogólnospławnej do 2 oczyszczalni. W 12.2015r. dł. sieci kanalizacyjno-sanitarnej wynosiła 109km (bez przyłączy) w ramach której odbierano 808 tys. m³ ścieków komunalnych wytwarzanych w gminie.</p> <p>Na MOŚ w Złocieniu trafiają ścieki ze: Złocienka i 12 innych miejsc. i część. z gm. Ostrowice (3 miejscowości).</p> <p>W Rzęśnicy ZWiK obsługuje OŚ typu BIOBLOK 25, która zbiera ścieki z 3 miejscowości. Planuje się jej likwidację, a po wybudowaniu sieci na odcinku Rzęśnica-Złocieniec ścieki skierowane będą na MOŚ. Transport od dostawców niepodłączonych do kanalizacji następuje przy wykorzystaniu taboru asenizacyjnego.</p> <p>Przewiduje się zwiększenie ilości dopływających ścieków wskutek rozbudowy nowopowstałych osiedli i podłączenia zakładu przetwórstwa rybnego.</p> <p>Planuje się w części biologicznej rozbudowę/remont systemu redukcji związków biogenych (azotu) przez powstanie komór predenitryfikacji, defosfatacji, denitryfikacji, zamiennej - fakultatywnej i nityfikacji, wymianę napowietrzania, pomp, dmuchaw. W celu optymalizacji procesów oczyszczania ścieków i redukcji związków, zastosowane będą rozwiązania bazujące na nisko obciążonym osadzie czynnym w układzie przepływowo-kaskadowym z gradientem stężeń i wysokim stężeniem średnim osadu czynnego.</p> <p>Wyściowa przepustowość oczyszczalni: Qdśr = 2184 m³/d i RLM=14592; docelowa: Qdśr= 3 260 m³/d i RLM=16540.</p> <p>Obecnie, ścieki oczyszczone nie spełniają wymagań Dyr. Rady 91/271/EWG i rozp. MŚ z 18.11.2014r. Realizacja pozwoli na dostosowanie Aglomeracji do wymogów w/w dokumentów.</p>			

	<p>poz. 1800). Prognozowana jakość ścieków oczyszczonych będzie zgodna z przytoczoną Dyrektywą oraz Rozporządzeniem. Wyjściowa przepustowość oczyszczalni wynosi 4000 m³/d i 35720 RLM, docelowa – po modernizacji – 5000 m³/d i 43000 RLM. Modernizacja jest związana z potrzebami aglomeracji, na które składają się wzrost ilości ścieków z przemysłu oraz możliwość przyjęcia większej ilości ścieków dowożonych - między innymi z nieskanalizowanych obszarów aglomeracji - dzięki budowie stacji zlewczej ścieków.</p> <p>Obecnie komunalne osady ściekowe są zagospodarowywane rolniczo na cele inne niż opisane w Art. 96. Ust. 1, pkt 1 i 4 Ustawy o Odpadach (Dz. U 2013 poz 21 z póź. zm.). Odbiorcą komunalnych osadów ściekowych jest Konsorcjum firm, którego liderem jest PPUH KAMROL, Rataje; ul. Kwiatowa 17, 64 – 800 Chodzież. Po realizacji projektu osady ściekowe będą w dalszym ciągu wykorzystywane rolniczo na cele jak w stanie istniejącym.</p>		
REALNA JAKOŚĆ PROJEKTU			
	<p>RWiK Sp. z o.o. realizuje w ramach działania 1.1-Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM priorytetu I – Gospodarka wodno-ściekowa Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013 Projekt „Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Połczynie – Zdroju” (Umowa o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-304/14-00 z dn. 13 lutego 2015 roku). Całkowity koszt przedsięwzięcia to 299 000,00 zł netto, 367 770,00 zł brutto. Kwota dofinansowania z Funduszu Spójności wynosi 254 150,00 zł netto.</p>	<p>Począwszy od 2009 roku, Związek Miast i Gmin Pojezierza Drawskiego zrealizował dwa duże projekty inwestycyjne finansowane ze środków POIiS 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Ochrona wód zlewni rzek Drawy i Regi” usytuowany na obszarze powiatów: drawskiego i łobeskiego, • „Ochrona wód zlewni rzek Drawy i Regi — etap II” usytuowany na obszarze powiatów: drawskiego i łobeskiego. <p>Z kolei, w ramach przygotowań do nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020, Związek otrzymał dofinansowanie do 3 projektów, pozwalających m.in. na opracowanie dokumentacji techniczno-projektowych i studiów wykonalności dla następujących zadań inwestycyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja oczyszczalni ścieków oraz modernizacja sieci ogólnospławnej. w Złocieniu —Wodnik" • „Modernizacja oczyszczalni ścieków w Czaplunku — Wodnik", • „Modernizacja oczyszczalni ścieków w Drawsku Pomorskim — Wodnik" 	<p>Kształt kryteriów nie wpływał ograniczająco na możliwość realizacji porównywanych projektów. Jednak warto odnotować, że kryterium gotowości projektu do realizacji z tak dużą liczbą możliwych do uzyskania punktów sprawia, że Beneficjent, wiedząc, że je spełni i jednocześnie posiadając informacje o potencjalnie niewielkiej konkurencji w naborze, niekoniecznie wprowadzi elementy stymulowane pozostałymi kryteriami jakościowymi).</p> <p>W projekcie ocenionym wyżej (Złocieniec) wprowadzono jako element dodatkowy instalację do odzysku biogazu. Jest to element stymulowany głównie możliwością uzyskania punktów w kryterium Wdrożenie technologii umożliwiających wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Prawdopodobnie element ten nie znalazłby się w projekcie, gdyby nie było tego kryterium.</p> <p>Kształt kryteriów nie zmuszał do rezygnacji z efektywnych działań.</p>

			Dokonana ocena wskazuje, że kształt kryteriów nie zmuszał do dodania działań nieefektywnych dla funkcjonowania samego projektu. Pomimo, iż instalacji do odzysku biogazu na oczyszczalni w Złocieńcu jest elementem stymulowanym przez odpowiednie kryterium, będzie ona miała zdecydowanie pozytywny wpływ dodatni dla projektu, podnosząc efektywność energetyczną obiektów zasilanych z powstałej w projekcie instalacji.
INNOWACYJNOŚĆ			
	Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.	Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.	Projekty nie różnią się pod względem innowacyjności.
EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA			
	Koszt jednostkowy przedsięwzięcia w przeliczeniu na ilość suchej masy komunalnych osadów ściekowych poddawanych procesom przetwarzania wynosi (640 ton rocznie) wynosi około 32 tys. PLN.	Koszt jednostkowy przedsięwzięcia w przeliczeniu na ilość suchej masy komunalnych osadów ściekowych poddawanych procesom przetwarzania wynosi (860 ton rocznie) wynosi około 34,4 tys. PLN. Koszt ten jest nieco wyższy w porównaniu z projektem realizowanym w Połczynie-Zdroju, ale obejmuje on także budowę instalacji do odzysku biogazu.	<p>Dodanie instalacji do odzysku biogazu na oczyszczalni w Złocieńcu jest elementem stymulowanym przez odpowiednie kryterium, jednocześnie podnosząc koszt jednostkowy przedsięwzięcia. Niemniej możliwość produkcji ciepła i energii elektrycznej będzie wymierną pozytywną korzyścią dla Beneficjenta.</p> <p>Beneficjenci nie odczuli nacisku na minimalizację kosztów w związku z kształtem kryteriów lub późniejszym etapem oceny projektów.</p>

Tabela 6 Analiza porównawcza dla działania 2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna oraz typu projektu 2.4.1a Działania o charakterze dobrych praktyk, związane z ochroną zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych: studium przypadku nr 11 Czynna ochrona cennych siedlisk przyrodniczych i gatunków z nimi związanych w Poleskim Parku Narodowym w latach 2017 – 2018 i studium przypadku nr 12 Ochrona cennych siedlisk Drawieńskiego Parku Narodowego oraz przyległych obszarów Natura 2000 poprzez relokację ruchu turystycznego na szlak wodny Mierzęcka Struga – etap II

ZAKRES OCENY	PROJEKT WYSOKO OCENIONY	PROJEKT NISKO OCENIONY	PODSUMOWANIE (PRÓWNANIE PROJEKTÓW)
PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU			
Numer i nazwa działania	2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	
Typ oraz podtyp projektu	2.4.1a Działania o charakterze dobrych praktyk, związane z ochroną zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych	2.4.1a Działania o charakterze dobrych praktyk, związane z ochroną zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych	
Nazwa projektu	Czynna ochrona cennych siedlisk przyrodniczych i gatunków z nimi związanych w Poleskim Parku Narodowym w latach 2017 - 2018	Ochrona cennych siedlisk Drawieńskiego Parku Narodowego oraz przyległych obszarów Natura 2000 poprzez relokację ruchu turystycznego na szlak wodny Mierzęcka Struga – etap II	
Beneficjent	Poleski Park Narodowy	Gmina Dobiegniew	
Okres realizacji	2017-01-01- 2018-12-31	2016-10-01- 2018-12-31	
Wartość ogółem (PLN)	449 800,00	4 200 000,00	
Wydatki kwalifikowalne (PLN)	449 800,00	4 200 000,00	
Wkład UE (PLN)	382 330,00	3 570 000,00	
Miejsce realizacji	Urszulin	Dobiegniew	
ZAKRES PROJEKTU			
Cele	<p>Celem głównym projektu jest zachowanie i przywrócenie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i zagrożonych gatunków na obszarze Poleskiego Parku Narodowego w latach 2017-2018.</p> <p>Cele szczegółowe: zachowanie we właściwym stanie ochrony zbiorowisk łąkowych i szuwarowych oraz torfowiskowych; zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony siedlisk łąkowych, torfowiskowych, wrzosowisk, muraw napiaskowych i zbiorowisk synantropijnych; zachowanie w optymalnym stanie ochrony stanowisk roślin rzadkich m.in. obuwika pospolitego, kosańca syberyjskiego; przywracanie naturalnego stanu ichtiofauny w 2 naturalnych zbiornikach wodnych PPN, utrzymanie optymalnych stosunków wodnych na obszarze Poleskiego Parku Narodowego.</p>	<p>Cel główny: ochrona cennych przyrodniczo obszarów Drawieńskiego Parku Narodowego, właściwe ukierunkowanie ruchu turystycznego, zarówno na terenie Parku jak i na przyległych obszarach Natura 2000, zmniejszenie antropopresji na wskazanych obszarach, a w szczególności wzdłuż całego cieku wodnego Mierzęcka Struga.</p> <p>Cele szczegółowe projektu to: ochrona cennych przyrodniczo siedlisk i gatunków Drawieńskiego Parku Narodowego poprzez przekierowanie części nadmiernego ruchu kajakowego poza granice Parku; właściwe zorganizowanie ruchu turystycznego na obszarze interwencji poprzez stworzenie atrakcyjnej infrastruktury pobytovej.</p>	

		Realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia powierzchni siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony, co odzwierciedla wskaźnik rezultatu bezpośredniego.	
Opis	<p>W związku ze zmianami stosunków wodnych w Poleskim Parku Narodowym w wyniku melioracji, które spowodowały przesuszenie cennych ekosystemów, a w efekcie sukcesję projekt obejmuje działania mające na celu zahamowanie odpływu wody, konserwacje i remonty urządzeń wodnych w celu utrzymania uwilgotnienia siedlisk. Dla zachowania otwartego charakteru siedlisk zaplanowano usuwanie drzew i krzewów (175,66ha). Aby utrzymać ekosystemy torfowiskowe i łąkowe PPN zaplanowano ich wykaszanie. W wyniku zacieniania-zmian warunków świetlnych rzadkie rośliny wycofują się ze stanowisk. Zaplanowano zabiegi dla: obuwika pospolitego, kosańca syberyjskiego, storczyka kukawki, buławnika czerwonego, miodownika melisowatego, lilii złotogłów, wawrzynka wilczełyko, wierzby lapońskiej i borówkolistej-odślanianie, odkrzaczanie stanowisk(33,30ha)oraz wykaszanie(2,89ha). Aby przywrócić strukturę gatunkową ichtiofauny w zbiornikach wodnych PPN wskazano działania polegające na selektywnych odłowach gatunków obcych oraz zarybianie gatunkami rodzimymi. Realizacja założeń projektu pozwoli na ograniczenie niekorzystnych zmian w ekosystemach nieleśnych i wodnych Poleskiego Parku Narodowego.</p>	<p>Projekt dotyczy wyprowadzania części ruchu turystycznego poza granice Drawieńskiego Parku Narodowego, na tereny równie atrakcyjne przyrodniczo i krajobrazowo. Jednocześnie projekt będzie chronił siedliska i gatunki związane z Mierzęcką Strugą, na którą zostanie przekierowany ruch turystyczny, poprzez urządzenie tam atrakcyjnej infrastruktury. W ramach projektu zaplanowano budowę przystani wodnej, umożliwiającej rozpoczęcie i zakończenie spływu, jednego miejsca biwakowania z niezbędną infrastrukturą oraz ścieżki edukacyjno-przyrodniczej wzdłuż jeziora Wielgie. Dodatkowo przewidziano powiększenie infrastruktury turystyczno-edukacyjnej w Osieku, rozbudowę pomostu nad jeziorem w Dobiegniewie oraz kompleksowy pakiet działań informacyjno – promocyjnych.</p> <p>Działania projektu na rzecz ochrony cennych gatunków i siedlisk skupiają się na zmniejszeniu negatywnej presji na ekosystemy poprzez rozwój małej infrastruktury turystycznej związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo. Działania na rzecz ochrony różnorodności biologicznej z jednej strony służą powstrzymaniu procesu jej utraty, a z drugiej wzmacniają potencjał rozwoju gospodarczego i społecznego regionu.</p>	
Zakładane wskaźniki	<p>Liczba gatunków objętych działaniami ochronnymi (szt.) (P) [Specyficzne dla programu] - 9 Liczba typów siedlisk objętych działaniami ochronnymi (szt.) (P) [Specyficzne dla programu] – 11 Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony (ha) (RE) [Kluczowe] – 240,77</p>	<p>Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony (ha) (RE) [Kluczowe] – 121,54</p>	
OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROCESU OCENY			
Data wpływu	28.07.2016	29.07.2016	
Data rozpoczęcia weryfikacji	17.08.2016	3.08.2016	
Data zakończenia weryfikacji	19.01.2017	13.01.2017	
Data zatwierdzenia wniosku	13.02.2017	13.03.2017	

Data podpisania umowy pierwotnej	14.03.2017	3.04.2017					
WYNIK OCENY MERYTORYCZNEJ I STOPNIA							
Nazwa kryterium	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	
Wpływ projektu na realizację działań ochronnych wskazanych w dokumentach zarządczych dla danego gatunku/siedliska	15	15	100	15	0	0	
Znaczenie projektu dla potrzeb ochrony przyrody	20	20	100	20	20	100	
Adekwatność i trafność zaplanowanych zadań i metod ich realizacji	20	20	100	20	15	75	
Komplementarność podejmowanych działań	4	4	100	4	4	100	
Wykorzystanie w projekcie rozwiązań sprawdzonych w projektach wdrażanych w ramach instrumentu LIFE	2	0	0	2	2	100	
Projekt stanowi element planu finansowego projektu LIFE	1	0	0	1	0	0	
Realność osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych	8	8	100	8	4	50	

Znaczenie gatunku lub siedliska dla europejskich lub krajowych zasobów	12	12	100	12	9	75	
Pogorszenie się stanu zachowania gatunku lub siedliska	4	4	100	4	4	100	
Ocena wysokości kosztów w stosunku do zakresu rzeczowego	9	9	100	9	6	67	
Ponad regionalność projektu	2	0	0	2	0	0	
Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	2	0	0	2	0	0	
Ocena ogólna	99	92	92,92	99	64	64,64	
Ewentualne uwagi dotyczące procesu oceny	2 tyg pomiędzy datą wpływu a datą rozpoczęcia weryfikacji, 5 miesięcy – proces weryfikacji, 2 miesiące po weryfikacji – podpisanie umowy.			5 dni pomiędzy datą wpływu a datą rozpoczęcia weryfikacji, 5,5 miesiąca – proces weryfikacji, 2,5 miesiąca po weryfikacji – podpisanie umowy.			
UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROJEKTU							
	Poleski Park Narodowy od początku istnienia prowadzi działania mające na celu zahamowanie procesów prowadzących do degradacji ekosystemów wodnych i torfowiskowych. Zmiany stosunków wodnych w wyniku prowadzonych w XX w melioracji doprowadziły do przesuszenia dużej części ekosystemów Parku. Przesuszenie ekosystemów doprowadziło jednocześnie do przyśpieszenia procesów sukcesji na torfowiskach. Wkraczanie drzew i krzewów powoduje przyśpieszenie transpiracji i pogłębienie przesuszania torfowisk. Obecnie ekosystemy torfowiskowe PPN są utrzymywane w stanie odpowiedniego uwilgotnienia, dla zachowania tego stanu niezbędne jest dbanie o sprawne funkcjonowanie urządzeń wodnych utrzymujących odpowiedni poziom wody na terenie parku. Przyśpieszona sukcesja na torfowiskach, a			Projekt jest kontynuacją strategii wyprowadzania części ruchu turystycznego poza granice Drawieńskiego Parku Narodowego, na tereny równie atrakcyjne przyrodniczo i krajobrazowo, co zostało rozpoczęte w projekcie CKPŚ w latach 2012-2015. Zrealizowany poza terenem DPN- ochroni de facto znajdujące się na jego obszarze siedliska i gatunki. W DPN obserwuje się nadmierną presję turystyczną, związaną z masowymi spływami kajakowymi Drawą, organizowanymi przez firmy komercyjne. Park szacuje na ok. 15 000 liczbę osób przebywających rocznie na rzece. Penetracja brzegów, usuwanie naturalnych przeszkód z koryta, przenoski, wysiadanie na ląd w dowolnych miejscach, hałas, zanieczyszczanie i wydeptywanie powodują znaczne zagrożenie dla siedlisk i gatunków związanych z rzeką i strefą przyrzeczną. Mierzęcka Struga – dopływ Drawy – tworzy natomiast mało znany, a bardzo atrakcyjny, 40 km szlak			

	<p>także procesy sukcesji wynikające z zaprzestania użytkowania ekosystemów półnaturalnych powodują zanikanie cennych siedlisk oraz zmniejszenie różnorodności biologicznej na terenie parku. Niekorzystne zmiany zachodzą w półnaturalnych ekosystemach łąkowych, które w wyniku zaprzestania użytkowania zarastają. Aby nie doprowadzić do takiego stanu konieczne jest regularne wykaszanie łąk. Stanowiska rzadkich gatunków roślin ulegają zacienieniu. W wyniku zmian warunków świetlnych rośliny wycofują się z danych stanowisk. Dlatego niezbędne jest utrzymanie prawidłowych warunków świetlnych na stanowiskach np. obuwika pospolitego <i>Cypripedium calceolus</i>, kosaćca syberyjskiego <i>Iris sibirica</i>. W zbiornikach wodnych PPN została zaburzona struktura gatunkowa ichtiofauny, występujące tam gatunki rodzime wypierane są przez obce, m.in. karaś srebrzysty <i>Carassius gibelio</i>, sumik karłowaty <i>Ameiurus nebulosus</i>. Jednym ze sposobów regulowania struktury ichtiofauny jest zarybianie konkurencyjnymi gatunkami rodzimymi.</p>	<p>kajakowy. Górny bieg rzeki prowadzi przez kompleks jezior i został częściowo zagospodarowany w latach 2012-2015 w ramach projektu CKPŚ. W dolnym odcinku, na długości ok. 15 km, rzeka meandruje i ma niezwykle walory przyrodnicze. Brakuje tu jednak jakiegokolwiek infrastruktury pobytowej.</p>	
REALNA JAKOŚĆ PROJEKTU			
	<p>Projekt obejmuje następujące elementy stymulowane przez kryteria, które wpłynęły na realną jakość przedsięwzięcia: działania mające na celu zachowanie we właściwym stanie gatunków i siedlisk mających znaczenie dla europejskich i krajowych zasobów jak zachowanie otwartego charakteru zbiorowisk łąkowych, szuwarowych, torfowisk, wrzosowisk, muraw napiaskowych i zbiorowisk synantropijnych (usuwanie drzew i krzewów z powierzchni, koszenie powierzchni), powstrzymanie spadku liczebności i odbudowa populacji zagrożonych gatunków roślin (zabiegi służące poprawie stanu populacji 9 chronionych gatunków roślin), naturalizacja składu ichtiofauny w zbiornikach wodnych (wpuszczenie rodzimych gatunków ryb do 2 zbiorników wodnych), utrzymanie w dobrym stanie urządzeń wodnych (remonty grobli, przetamowania, przepusty i bieżąca konserwacja urządzeń), działania na terenach torfowisk, łąk i zbiornikach wodnych, na których nastąpiło pogorszenie stanu zachowania gatunków i siedlisk, działania ochronne wskazane w dokumentach zarządczych dla gatunków i siedlisk oraz działania</p>	<p>Projekt obejmuje następujące elementy stymulowane przez kryteria, które wpłynęły na realną jakość przedsięwzięcia: działania w ramach ochrony cennych gatunków i siedlisk skupiające się na zmniejszeniu negatywnej presji na ekosystemy poprzez rozwój małej infrastruktury turystycznej związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo. Kryteria nie miały wpływu na rezygnację z efektywnych działań lub dodanie działań, które w opinii beneficjenta nie były efektywne.</p>	<p>Ocena wskazuje, że głównymi kryteriami wpływającymi na realną jakość przedsięwzięcia biorąc pod uwagę maksymalną punktację oraz elementy zawarte w projektach i stymulowane przez kryteria były te związane z wpływem projektu na realizację działań ochronnych wskazanych w dokumentach zarządczych dla danego gatunku/siedliska, związane ze znaczeniem projektu dla potrzeb ochrony przyrody, adekwatnością i trafnością zaplanowanych zadań i metod ich realizacji, znaczeniem gatunku lub siedliska dla europejskich lub krajowych zasobów (łącznie 62 pkt, a więc ponad 62,6% całkowitej punktacji). Wyżej oceniony projekt dotyczący Polskiego Parku Narodowego uzyskał w tych kryteriach maksymalną liczbę punktów. Projekty różnią się zatem pod względem realnej jakości. Ponadto, realna jakość w przypadku projektu wyżej ocenionego polega na działaniach (zabiegach) bezpośrednio oddziaływujących na ochronę cennych gatunków i siedlisk PPN poprzez działania polegające na: optymalizacji stosunków wodnych na obszarze PPN poprzez utrzymanie w dobrym stanie urządzeń wodnych, naturalizację składu ichtiofauny w zbiornikach wodnych PPN (wpuszczenie rodzimych gatunków ryb do 2 zbiorników wodnych), zachowanie</p>

	<p>wskazujące na znaczenie projektu dla potrzeb ochrony przyrody. Kryteria nie miały wpływu na rezygnację z efektywnych działań lub dodanie działań, które w opinii beneficjenta nie były efektywne.</p>		<p>otwartego charakteru zbiorowisk łąkowych, szuwarowych (44,70 ha), torfowisk (124,53 ha), wrzosowisk, muraw napiaskowych i zbiorowisk synantropijnych (6,43 ha) (usuwanie drzew i krzewów z powierzchni), zachowanie otwartego charakteru zbiorowisk łąkowych (26,62 ha), torfowisk (2,30 ha) (koszenie powierzchni), powstrzymanie spadku liczebności i odbudowa populacji zagrożonych gatunków roślin (zabiegi służące poprawie stanu populacji 9 chronionych gatunków roślin - koszenie (2,89 ha), odślanianie stanowisk (5,25 ha), odkrzaczanie (28,05 ha)). Efekt ekologiczny zostanie utrzymany dzięki regularnemu powtarzaniu zabiegów ochronnych przez Poleski Park Narodowy w latach kolejnych. Niżej oceniony projekt DPN skupia się na działaniach pośrednio wpływających na ochronę siedlisk chronionych w granicach parku poprzez wyprowadzenie części ruchu turystycznego poza granice parku. Oba projekty realizowane są na obszarze gdzie nastąpiło pogorszenie się stanu zachowania gatunku lub siedliska. Projekt PPN obejmuje realne działania ochronne względem 9 gatunków chronionych i 11 siedlisk chronionych mających znaczenie dla europejskich lub krajowych zasobów. Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony dla tego projektu wyniosła 240,77ha. Dla projektu DPN nie zostały wskazane gatunki chronione objęte działaniami ochronnymi, natomiast powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony wyniosła 121,54ha.</p>
INNOWACYJNOŚĆ			
	Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.	Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.	Projekty te różnią się pod względem innowacyjności. Projekt PPN wskazuje na standardowe bezpośrednie działania służące ochronie cennych gatunków i siedlisk. Projekt DPN opiera się na standardowych działaniach których celem ma być przekierowanie ruchu turystycznego poza teren DPN.
FEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA			

	<p>Projekt nie generuje dochodu po jego ukończeniu. Koszt jednostkowy – koszt wsparcia 1 ha siedlisk w celu uzyskania lepszego statusu ochrony wynosi 1868 zł. Kryteria nie miały wpływu na ujęcie dodatkowych działań, które generują dodatkowe korzyści lub wyższe koszty.</p>	<p>Projekt nie generuje dochodu po jego ukończeniu. Koszt jednostkowy – koszt wsparcia 1 ha siedlisk w celu uzyskania lepszego statusu ochrony wynosi 34557 zł. Kryteria nie miały wpływu na ujęcie dodatkowych działań, które generują dodatkowe korzyści lub wyższe koszty.</p>	<p>Koszt jednostkowy wsparcia 1 ha siedlisk w celu uzyskania lepszego statusu ich ochrony dla projektu wyżej ocenionego tj. projektu dotyczącego Polskiego Parku Narodowego (1868zł) jest znacznie niższy od tego samego kosztu w przypadku projektu dotyczącego Drawieńskiego Parku Narodowego (34557zł). Różnica wynika z zakresu i rodzaju zaplanowanych działań w ramach poszczególnych projektów. Projekt dotyczący DPN zakłada budowę infrastruktury turystyczno – edukacyjnej, a w tym budowę przystani wodnej, miejsca biwakowania z niezbędną infrastrukturą, ścieżki edukacyjno-przyrodniczej wzdłuż jeziora Wielgie, powiększenie infrastruktury turystyczno-edukacyjnej w Osieku, rozbudowę pomostu nad jeziorem w Dobięgniewie oraz kompleksowy pakiet działań informacyjno – promocyjnych.</p>
--	--	---	--

Tabela 7 Analiza porównawcza dla działania 2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna oraz typu projektu 2.4.5c Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i efektywnego wykorzystania jego zasobów: studium przypadku nr 13 Rzeki karpackie – czysta Natura 2000. Kampania edukacji ekologicznej dla społeczności nad dolnej Soły, Czarnej Orawy, Łososiny, Białej Tarnowskiej, Wistoki i dopływów, Jasiołki i środkowego Sanu i studium przypadku nr 14 Natura 2000 - Przystanek Bałtyk. Edukacja społeczności nadmorskich obszarów chronionych

ZAKRES OCENY	PROJEKT WYSOKO OCENIONY	PROJEKT NISKO OCENIONY	PODSUMOWANIE (PRÓWNANIE PROJEKTÓW)
PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU			
Numer i nazwa działania	2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	
Typ oraz podtyp projektu	2.4.5c Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i efektywnego wykorzystania jego zasobów	2.4.5c Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i efektywnego wykorzystania jego zasobów	
Nazwa projektu	Rzeki karpackie – czysta Natura 2000. Kampania edukacji ekologicznej dla społeczności nad dolnej Soły, Czarnej Orawy, Łososiny, Białej Tarnowskiej, Wistoki i dopływów, Jasiołki i środkowego Sanu	Natura 2000- Przystanek Bałtyk. Edukacja społeczności nadmorskich obszarów chronionych	
Beneficjent	Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych	Fundacja Inicjatyw Społecznych "Barwy Ziemi"	
Okres realizacji	2016-02-15- 2019-02-28	2017-04-01- 2018-06-30	
Wartość ogółem (PLN)	1 012 540,00	1 871 430,00	
Wydatki kwalifikowalne (PLN)	1 012 540,00	1 871 430,00	
Wkład UE (PLN)	860 659,00	1 590 716,00	
Miejsce realizacji	Kraków	Krzczonów	
ZAKRES PROJEKTU			
Cele	Projekt ma na celu kształtowanie proekologicznych postaw wśród wybranych społeczności lokalnych Karpat w zakresie przyrody dolin rzecznych. Szczegółowe cele obejmują: wzrost wiedzy na temat funkcjonowania rzek górskich, kształtowanie pozytywnych postaw wobec chronionych w sieci Natura 2000 siedlisk i gatunków związanych z karpackimi rzekami, wzrost wiedzy na temat potrzeb i metod ochrony naturalnych siedlisk i gatunków związanych z karpackimi rzekami, podniesienie świadomości dotyczącej zagrożeń wynikających z działalności antropogenicznej dla człowieka oraz naturalnych siedlisk i gatunków, podniesienie świadomości dotyczącej korzyści dla człowieka z zachowania	Cel główny: wzrost świadomości min. 200000 osób, w tym w szczególności członków społeczności lokalnych na obszarach nadmorskich Sieci Natura 2000 w zakresie potrzeb, metod i korzyści z ochrony przyrody, w okresie od 01.04.2017r. do 30.06.2018r. Cel główny zrealizowany zostanie poprzez osiągnięcie celów szczegółowych, które wyznaczone zostały w celu monitorowania celu głównego, i są to: nabycie wiedzy i umiejętności nt. nauczania w zakresie ochrony przyrody przez 120 nauczycieli/-ek prowadzących klasy szkolne koła naukowe, przyrodnicze koła zainteresowań itp. z nadmorskich obszarów chronionych należących do sieci Natura 2000 do 09.2017r. poprzez udział w szkoleniach; nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie ochrony przyrody przez 2400 uczniów/uczennic szkół	

	<p>naturalnego charakteru rzek górskich (usług ekosystemowych).</p>	<p>podstawowych i gimnazjalnych na obszarach wsparcia , tj. z nadmorskich obszarów chronionych należących do sieci Natura 2000 do 06.2017r., poprzez udział w warsztatach; wzrost wiedzy nt. potrzeb i metod ochrony przyrody, a także korzyści z dobrze zachowanej przyrody wśród 1000 osób w szczególności członków społeczności lokalnych z nadmorskich obszarów chronionych należących do sieci Natura 2000, do 30.06.2018r., poprzez udział w imprezie plenerowej, konkursie; promocja sieci Natura 2000 wśród szerokiego grona odbiorców do 30.06.2018r., poprzez budowę portalu internetowego i emisję cyklu filmów.</p>	
<p>Opis</p>	<p>Projekt obejmuje funkcjonowanie rzek górskich, chronione siedliska i gatunki jak też zagrożenia wynikające z działalności człowieka dla przyrody karpaccich rzek, jak i korzyści z ich ochrony dla człowieka. Szczególne znaczenie będzie miała edukacja w kontekście postrzegania ochrony przyrody jako stojącej w konflikcie z ochroną przed ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi (powódzie, susze). Projekt obejmuje 7 dolin rzecznych objętych obszarami Natura 2000, których przedmiotem ochrony są siedliska i gatunki związane z górkimi rzekami – od Dolnej Soły PLH120083 na zachodzie po rzekę San PLH180007 na wschodzie. W każdym z tych obszarów przeprowadzone zostaną 2-dniowe szkolenia dla młodzieży gimnazjalnej oraz akcja „doradcy domowi”(młodzież odwiedzi mieszkańców w celu przekazania materiałów informacyjnych oraz przeprowadzenia ankiety), otwarte spotkania dyskusyjne z przedstawicielami samorządów i mieszkańcami, edukacja w ramach stoiska na festynach gminnych. Dla nauczycieli zorganizowany zostanie warsztat w terenie oraz utworzony będzie poradnik książkowy. Ponadto, przeprowadzony zostanie konkurs plastyczny dla dzieci szkół podstawowych i gimnazjów, zrealizowana zostanie kampania internetowa oraz spot radiowy, a także opracowane zostaną ulotki informacyjne, edukacyjny pakiet multimedialny oraz biuletyn edukacyjny.</p>	<p>Projekt realizowany będzie na obszarach Natury 2000 na terenach przybrzeżnych w województwie zachodniopomorskim, pomorskim i warmińsko-mazurskim. Projekt skierowany jest do społeczności lokalnych na obszarach chronionych należących do sieci Natura 2000, w szczególności terenów przybrzeżnych ww. województw. Adresatami bezpośrednimi działań projektowych będą dzieci i młodzież – uczniowie (ok. 2400 osób uczących się w szkołach podstawowych i gimnazjach) oraz nauczyciele (120 osób zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach). Główne działania obejmować będą serię programów telewizyjnych „Natura Bałtyku” wraz z produkcją DVD, portal internetowy „Przystanek Bałtyk”, szkolenie dla nauczycieli, warsztaty dla dzieci połączone z konkursem i organizacją lokalnych wydarzeń, konkurs fotograficzny „Przystanek Bałtyk w obiektywie”, „Przystanek Bałtyk” - impreza plenerowa.</p>	
<p>Zakładane wskaźniki</p>	<p>Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – 8,74 Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych (osoby) – 504400 Liczba prowadzonych kampanii informacyjno – edukacyjnych związanych z edukacją (szt.) - 1</p>	<p>Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych (osoby) – 200000 Liczba prowadzonych kampanii informacyjno – edukacyjnych związanych z edukacją (szt.) - 1</p>	

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROCESU OCENY							
Data wpływu	23.05.2016			29.04.2016			
Data rozpoczęcia weryfikacji	30.05.2016			6.06.2016			
Data zakończenia weryfikacji	18.07.2016			22.12.2016			
Data zatwierdzenia wniosku	12.01.2017			8.03.2017			
Data podpisania umowy pierwotnej	23.03.2017			10.04.2017			
WYNIK OCENY MERYTORYCZNEJ I STOPNIA							
Nazwa kryterium	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	
Uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	10	7	70	10	10	100	
Adekwatność i trafność zaplanowanych zadań i metod ich realizacji	5	5	100	5	5	100	
Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi edukacyjnych, przyjaznych środowisku	5	5	100	5	3 (tylko standardowe narzędzia edukacyjne)	60	
Właściwa identyfikacja grupy celowej/grup celowych	10	10	100	10	7 (nie uwzględniono szkół średnich)	70	
Kompleksowość proponowanych działań z punktu widzenia grupy docelowej	10	10	100	10	7	70	
Komplementarność podejmowanych działań	10	10	100	10	10	100	

Realność osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych	10	10	100	10	7 (zaplanowane efekty ekologiczne w PRP są większe od tych w obszarach wniosku. Działania o potwierdzonej skuteczności.)	70	
Zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych	10	10	100	10	7 (nie uwzględniono wszystkich zagrożeń np. zagrożenia zbyt małej liczby uczestników w imprezie plenerowej dla 1000 osób; nie zaproponował środków zmniejszających zidentyfikowane ryzyko)	70	
Potencjał organizacyjny wnioskodawcy	10	10	100	10	7 (tylko dwóch ekspertów merytorycznych)	70	
Poprawność kalkulacji kosztów	10	10	100	10	10	100	
Propagowanie krajowych form ochrony przyrody / Ochrona obszarów należących do sieci Natura 2000 i parków narodowych	5	0	0	5	3	60	
Promowanie współpracy międzysektorowej w ramach projektu	4	8	100	4	8	100	
Zgodność projektu ze Strategią Unii	2	1	50	2	1	50	

Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)								
Ocena ogólna	101	96	95,05	101	85	84,16		
Ewentualne uwagi dotyczące procesu oceny	7dni pomiędzy datą wpływu a datą rozpoczęcia weryfikacji, 1,5 miesiąca – proces weryfikacji, 7 miesięcy po weryfikacji – podpisanie umowy.			1 miesiąc pomiędzy datą wpływu a datą rozpoczęcia weryfikacji, 6 miesięcy – proces weryfikacji, 4 miesiące po weryfikacji – podpisanie umowy.				
UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROJEKTU								
	Potrzeba szerokiej edukacji lokalnych społeczności w zakresie nadmiernego poboru żwiru, rozjeżdżania koryta rzecznoego sprzętem mechanicznym oraz reagowania na takie sytuacje powstała podczas tworzenia planów zadań ochronnych dla kilku dolin karpaccich. W związku z powszechnością zjawiska zaśmiecania rzek oraz nielegalnych zrzutów ścieków do rzek potrzebna jest edukacja w zakresie wpływu tych działań na przyrodę, zagrożeń wynikających z nich dla człowieka oraz korzyści związanych z ochroną ekosystemów rzecznych. Pożądane jest kształtowanie pozytywnych postaw wobec chronionych w sieci Natura 2000 siedlisk i gatunków związanych z karpaccimi rzekami, poprzez szerzenie wiedzy i podnoszenie świadomości ekologicznej społeczności tych chronionych obszarów.			Wg informacji zawartych w publikacji „ <i>Postrzeganie obszarów Natura 2000 przez mieszkańców nadmorskich terenów w Polsce w kontekście możliwości rozwoju turystyki</i> ” (Z. Gąbiński, 2014) świadomość ekologiczna wśród mieszkańców miejscowości nadmorskich nie jest wysoka. Zdecydowana większość z nich posiada fragmentaryczną i niepełną wiedzę na temat obszarów Natura 2000, a poziom zainteresowania jest raczej niski. Zestawiając to z danymi, że na terenie woj. zachodniopomorskiego zasięg przestrzenny sieci Natura 2000 jest najwyższy, a pomorskiego jest jednym z najwyższych w Europie, to nie zbędne jest podjęcie działań, które zapobiegą powstawaniu konfliktów społecznych o charakterze środowiskowym na szeroką skalę. Wstępnym procesem powinno być podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców.				
REALNA JAKOŚĆ PROJEKTU								
	Projekt obejmował następujące elementy stymulowane przez kryteria, które wpływały na realną jakość przedsięwzięcia: nowoczesne działania edukacyjno - informacyjne w zakresie ochrony zasobów środowiska polegające na przeprowadzeniu szkoleń dla młodzieży, akcji „dorady domowi”, spotkań dyskusyjnych, warsztatów, wydaniu poradnika książkowego, przeprowadzeniu konkursu plastycznego, kampanii internetowej, realizacji spotu radiowego, stworzeniu edukacyjnego pakietu			Projekt obejmował następujące elementy stymulowane przez kryteria, które wpływały na realną jakość przedsięwzięcia: nowoczesne działania edukacyjno - informacyjne w zakresie ochrony zasobów środowiska polegające na realizacji serii programów telewizyjnych wraz z produkcją DVD, portalu internetowego, szkoleń dla nauczycieli, warsztatów dla dzieci połączonych z konkursem i organizacją lokalnych wydarzeń, konkursu fotograficznego oraz imprezy plenerowej.			Ocena wskazuje, iż główny nacisk punktacji położony był na osiągnięciu zamierzonych efektów ekologicznych co bezpośrednio wpływa na realną jakość projektu. Począwszy od właściwej identyfikacji grup docelowych, istotna w punktacji była kompleksowość proponowanych działań z punktu widzenia grupy docelowej i ich komplementarności jak również realność osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych i właściwa ocena zagrożeń dla ich osiągnięcia. Równie ważny był potencjał organizacyjny wnioskodawcy czy poprawność kalkulacji kosztów.	

	<p>multimedialnego oraz biuletynu edukacyjnego), działania wspierające zarządzanie różnymi formami ochrony przyrody.</p> <p>Projekt poprzez swoje działania zwiększy ochronę siedlisk chronionych w ramach obszarów Natura 2000 (łącznie powierzchnia wybranych obszarów Natura 200 wynosi 7416ha), a także w Magurskim Parku Narodowym.</p> <p>Projekt stanowi jedną kampanię informacyjno-edukacyjną o zasięgu 1 mln. osób (szerokie grono odbiorców – spot radiowy obejmie zasięgiem południową Polskę, działania w internecie). Wg danych z Wniosku o dofinansowanie projekt dotrze z działaniami edukacyjno- promocyjnymi i informacyjnymi do 504400 osób.</p>	<p>W ramach działania realizowane będą nowoczesne programy edukacyjne i skierowane one będą do szerokiego grona odbiorców. Projekt zakłada wskaźniki dla realizacji celów tj. 200000 osób do których mają dotrzeć działania edukacyjno – promocyjne i informacyjne oraz 1 kampania informacyjno – edukacyjna związana z edukacją ekologiczną.</p>	<p>Projekt Fundacji Wspierania Inicjatyw Ekologicznych, wyżej oceniony w każdym z tych kryteriów, otrzymał maksymalną liczbę punktów, podczas gdy niżej oceniony projekt <i>Fundacji Inicjatyw Społecznych „Barwy Ziemi”</i> max. punktów uzyskał tylko w zakresie kalkulacji kosztów i komplementarności podejmowanych działań – tu dzięki podparciu się doświadczeniem Instytutu Oceanologii Polskiej Akademii Nauk, gdyż sam wnioskodawca nie posiada doświadczenia „idealnie wpasowanego” w tematykę projektu.</p> <p>Uwagę należy zwrócić, na fakt, że kryterium <i>Ochrona obszarów należących do sieci Natura 200 i parków narodowych</i> pomimo dużej wagi (3) dawało dość nie istotną maksymalną liczbę punktów 3. Zakres rzeczowy kryterium obejmował uwzględnienie edukacji społeczności lokalnych na obszarach Natura 2000 i parków narodowych. W obu projektach priorytet działania położony został na obszary Natura 2000 i parki narodowe. Projekt wyżej oceniony (projekt Fundacji Wspierania Inicjatyw Ekologicznych) nie spełnił tego kryterium.</p>
INNOWACYJNOŚĆ			
	<p>Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.</p>	<p>Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.</p>	<p>Projekty te nie różnią się pod względem innowacyjności. Niższa punktacja projektu Fundacji Inicjatyw Społecznych „Barwy Ziemi” wynika m.in. z zastosowania tylko standardowych narzędzi edukacyjnych. Oba projekty wykorzystują jako narzędzia realizacji projektu multimedia (internet, telewizję, radio), organizują warsztaty, lokalne wydarzenia, konkursy, publikują książki, poradniki, biuletyny, ulotki informacyjne. Projekt wyżej oceniony zakłada akcję „doradcy domowi” w której to lokalna młodzież dotrze do mieszkańców z materiałami informacyjnymi.</p>
EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA			
	<p>Projekt nie generuje dochodu po jego ukończeniu.</p> <p>Przeliczając wartość projektu na liczbę potencjalnych osób, do których dotrą prowadzone w ramach projektu działania informacyjno – edukacyjne (liczbę wyedukowanych ekologicznie osób) wynik wskazuje, że koszt dotarcia z informacją ekologiczną opartą na projekcie do jednej osoby wynosi 1,98zł.</p>	<p>Projekt nie generuje dochodu po jego ukończeniu.</p> <p>Przeliczając wartość projektu na liczbę potencjalnych osób, do których dotrą prowadzone w ramach projektu działania informacyjno – edukacyjne (liczbę wyedukowanych ekologicznie osób) wynik wskazuje, że koszt dotarcia z informacją ekologiczną opartą na projekcie do jednej osoby wynosi 9,36zł.</p> <p>Kryteria nie miały wpływu na ujęcie dodatkowych działań, które generują dodatkowe korzyści lub wyższe koszty.</p>	<p>Projekt wyżej oceniony (Fundacji Wspierania Inicjatyw Ekologicznych) przy tej samej ilości prowadzonych kampanii informacyjno – edukacyjnych związanych z edukacją (w obu projektach prowadzona będzie jedna kampania) oraz przy niższej wartości finansowej całego przedsięwzięcia będzie miał większy zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno – promocyjnych i informacyjnych liczony w ilości osób do których dotrze (504400 osób, podczas gdy projekt Fundacji Inicjatyw Społecznych „Barwy Ziemi” - 200000 osób).</p>

			<p>Koszt jednostkowy dotarcia z działaniami informacyjno - edukacyjnymi do jednej osoby dla projektu wyżej ocenionego jest znacznie niższy.</p> <p>Kryteriami generującymi wyższe koszty są wykorzystanie nowoczesnych narzędzi edukacyjnych przyjaznych środowisku oraz wspieranie rozwoju zarządzania różnymi formami ochrony przyrody. Oba kryteria stanowią zaledwie 14,7% możliwej do uzyskania maksymalnej liczby punktów. W obu projektach wpływ na ujęcie dodatkowych działań miało kryterium dotyczące wykorzystania nowoczesnych narzędzi edukacyjnych przyjaznych środowisku.</p> <p>Oba projekty obejmują elementy stymulowane przez kryteria , które wpływały na wysokość przedsięwzięcia i są to w przypadku Projektu Fundacji Wspierania Inicjatyw Ekologicznych: warsztaty, szkolenia, akcja „doradcy domowi”, publikacje, konkursy, spot radiowy, kampania internetowa, a w przypadku Fundacji Inicjatyw Społecznych „Barwy Ziemi”: program telewizyjny, produkcja DVD, realizacja portalu internetowego, szkolenia, warsztaty, konkursy, organizacja lokalnych wydarzeń, impreza plenerowa.</p>
--	--	--	---

Tabela 8 Analiza porównawcza dla działania 2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna oraz typu projektu 2.4.6a Rozwój bazy ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji podlegających parkom narodowym: studium przypadku nr 15 Modernizacja Centrum Edukacji Przyrodniczej Tatrzańskiego Parku Narodowego i studium przypadku nr 16 Rozwój bazy w Drawieńskim Parku Narodowym do prowadzenia edukacji ekologicznej na rzecz ochrony przyrody i bioróżnorodności biologicznej terenu Puszczy Drawskiej

ZAKRES OCENY	PROJEKT WYSOKO OCENIONY	PROJEKT NISKO OCENIONY	PODSUMOWANIE (PRÓWNANIE PROJEKTÓW)
PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU			
Numer i nazwa działania	2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	
Typ oraz podtyp projektu	2.4.6a Rozwój bazy ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji podlegających parkom narodowym	2.4.6a Rozwój bazy ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji podlegających parkom narodowym	
Nazwa projektu	Modernizacja Centrum Edukacji Przyrodniczej Tatrzańskiego Parku Narodowego	Rozwój bazy w Drawieńskim Parku Narodowym do prowadzenia edukacji ekologicznej na rzecz ochrony przyrody i bioróżnorodności biologicznej terenu Puszczy Drawskiej	
Beneficjent	Tatrzański Park Narodowy	Drawieński Park Narodowy	
Okres realizacji	2015-11-26- 2017-12-31	2016-03-10- 2019-09-30	
Wartość ogółem (PLN)	11 530 071,10	4 658 729,00	
Wydatki kwalifikowalne (PLN)	9 374 042,55	3 787 585,00	
Wkład UE (PLN)	7 967 935,31	3 219 447,00	
Miejsce realizacji	Zakopane	Drawno	
ZAKRES PROJEKTU			
Cele	<p>Cel główny: kształtowanie zrozumienia oraz szacunku dla tatrzańskiej przyrody przez zaangażowanie zwiedzających TPN w ochronę jej dziedzictwa.</p> <p>Szczegółowe cele obejmują: kształtowanie u odwiedzających TPN postawy współodpowiedzialności za przyrodę parku narodowego, uwrażliwianie odwiedzających Tatry na piękno i potrzeby tatrzańskiej przyrody, propagowanie postaw związanych z realizacją idei zrównoważonej koegzystencji człowieka i przyrody, podniesienie świadomości odwiedzających Tatry w zakresie konieczności ochrony zasobów tatrzańskiej przyrody, rozwój wiedzy i umiejętności odwiedzających TPN w zakresie eksploracji i poznawania przyrody (Aktywna edukacja przyrodnicza użytkowników).</p>	<p>Cel główny: zachowanie pełni różnorodności biologicznej DPN rozumianej jako jakościowe i ilościowe „bogactwo” flory, fauny, zbiorowisk roślinnych, typów ekosystemów, a także dążenie do maksymalizacji wkładu Parku w zachowanie tego bogactwa w skali regionu, kraju i Europy.</p> <p>Cele szczegółowe: dążenie do minimalizacji ingerencji człowieka w przyrodę DPN; publiczne udostępnienie Parku w zakresie nie zagrażającym jego przyrodzie. Równocześnie rozwój w otoczeniu parku turystyki przyjaznej dla przyrody i wykorzystującej potencjał kulturowy i przyrodniczy regionu; budowa świadomości własnego oddziaływania na przyrodę i stwarzanych przez to zagrożeń dla jej stanu; budowa postaw społecznych sprzyjających ochronie Parku, w tym dostrzeżeniu, zrozumieniu i docenieniu elementów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na terenie Parku, a w</p>	

		<p>konsekwencji wytworzenie postawy poszanowania dla tych elementów, wyrażanej w szczególności akceptacją ograniczeń niezbędnych dla ich ochrony i chęcią podejmowania własnego wysiłku dla ich zachowania; budowa – w szczególności przez bezpośrednie doświadczenie – postaw społecznych doceniających wartość naturalnych krajobrazów i procesów oraz różnorodności biologicznej, wyrażanej także akceptacją pewnych powodowanych przez te procesy, zjawiska i gatunki.</p>	
Opis	<p>Projekt obejmuje modernizację Centrum Edukacji Przyrodniczej Tatrzańskiego Parku Narodowego. Budynek w obecnej formie nie spełnia standardów wymaganych dla takich obiektów. (Bariery architektoniczne, usytuowanie toalet na zewnątrz budynku, brak miejsc dla oczekujących, kolizje komunikacyjne, archaiczna forma ekspozycji – to wszystko ma negatywny wpływ na percepcję odwiedzających i przyswajanie przez nich istotnych z punktu widzenia ochrony przyrody informacji).</p> <p>W ramach projektu planuje się stworzenie przyjaznego turyście, atrakcyjnego w zakresie oferowanego przekazu Centrum Edukacji. Projekt obejmuje kompleksową przebudowę obiektu CEP i dostosowanie go do potrzeb nowoczesnej ekspozycji i wymagań odwiedzających. (Rozbudowa i kompleksowa przebudowa obiektu, podział przestrzeni obiektu zgodny z wymaganiami zaplanowanej ekspozycji, dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych). W zmodernizowanym obiekcie powstanie nowoczesna w formie, multimedialna ekspozycja przyrody tatrzańskiej i wskazująca wpływ człowieka na jej kształtowanie. Oddzielnym elementem będzie projekcja filmów przyrodniczych oddziałujących na widza wielozmysłowo w specjalnie przygotowanych salach kinowych.</p>	<p>Projekt obejmuje organizację dwóch centrów edukacyjnych w Drawnie i Głusku. Centrum Edukacji i Turystyki w Drawnie ma zapewnić edukację turystów kajakowych przed spływem Drawą, a także atrakcyjną propozycję edukacyjną o charakterze uniwersalnym - dla wszystkich turystów, z zapewnieniem realizacji przekazu potrzebnego dla poszczególnych grup, miejsce do prezentacji elementów zmiennych np. wystaw, możliwość organizacji zajęć warsztatowych, laboratoryjnych, wykładowych. Projekt obejmuje realizację ekspozycji przyrodniczych w Centrum, wyposażenie sali – laboratorium w pomoce dydaktyczne, dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych (zakup i montaż dźwigu osobowego).</p> <p>W Głusku, w oparciu o dostępne pomieszczenia w obecnym Punkcie Informacji Turystycznej, projekt obejmuje realizację centrum pod przewodnim hasłem „Wodny świat” i poświęcone będzie najcenniejszym w Parku ekosystemom wodnym (ekspozycja (akwaria) ryb i roślin wodnych Drawy i jezior DPN), ekspozycja historyczna, symulator spływu kajakowego). Projekt obejmuje także zakup materiałów informacyjno – promocyjnych.</p>	
Zakładane wskaźniki	<p>Liczba parków narodowych, w których wsparto ośrodki edukacji ekologicznej (szt.) (P) [Kluczowe] – 1</p> <p>Średnia liczba odbiorców działań edukacyjnych prowadzonych w obiektach będących przedmiotem wsparcia w skali roku (osoby/rok) (RE) [Specyficzne dla programu] – 27705</p>	<p>Liczba parków narodowych, w których wsparto ośrodki edukacji ekologicznej (szt.) (P) [Kluczowe] – 1</p> <p>Średnia liczba odbiorców działań edukacyjnych prowadzonych w obiektach będących przedmiotem wsparcia w skali roku (osoby/rok) (RE) [Specyficzne dla programu] - 15000</p>	
OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROCESU OCENY			
Data wpływu	31.03.2016	31.03.2016	

Data rozpoczęcia weryfikacji	1.04.2016	1.04.2016	
Data zakończenia weryfikacji	9.09.2016	2.06.2016	
Data zatwierdzenia wniosku	5.10.2016	5.10.2016	
Data podpisania umowy pierwotnej	14.11.2016	15.11.2016	

WYNIK OCENY MERYTORYCZNEJ I STOPNIA

Nazwa kryterium	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	
Uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	10	10 (projekt jest wprost uwzględniony w programie edukacyjnym ośrodka, wpisuje się w cele działania i prowadzone formy edukacyjne)	100	10	10 (projekt jest wprost uwzględniony w programie edukacyjnym ośrodka, wpisuje się w cele działania i prowadzone formy edukacyjne)	100	
Adekwatność i trafność zaplanowanych zadań i metod ich realizacji	5	3 (Zakres przewidzianych działań jest wystarczający do potrzeb. Zaproponowane formy, metody i narzędzia edukacyjne adekwatne są do wyzwań. Należy zarekomendować złagodzenie scenariusza działania dotyczącego Komnaty Tajemnic –	60	5	3 (zaproponowane metody i narzędzia edukacyjne są współmierne i dopasowane do założonych efektów. Minusem projektu jest jego brak spójności. Projekt składa się z dwóch odrębnych przedsięwzięć realizowanych w Drawnie i Głusku. Zbędne są działania polegające na zakupie/wyprodukcji gadżetów i	60	

		scenariusz cechuje się przerosłem komunikatu (negatywnego.)			folderów/broszur. Typ projektu dotyczy działań inwestycyjnych wzbogacających bazę edukacyjną parku.)		
Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi edukacyjnych, przyjaznych środowisku	5	3 (Projekt nie zawiera rozwiązań nowatorskich, ale w zestawieniu z dotychczasowym obiektem jest zdecydowany skok rozwojowy w wykorzystaniu nowych technologii przekazu informacji.)	60	5	5 (Projekt wykorzysta nowoczesne technologie przekazu informacji. Projekt nie zawiera rozwiązań innowacyjnych.)	100	
Kompleksowość proponowanych działań z punktu widzenia potrzeb będących przedmiotem projektu lub znajdujących się w jego oddziaływaniu	10	10 (Zaplanowane działania są wystarczające i uwzględniają aspekty związane ze zidentyfikowanymi problemami.)	100	10	7 (Zaplanowane działania są wystarczające i uwzględniają aspekty związane ze zidentyfikowanymi problemami.)	70	
Realność osiągnięcia oczekiwanych efektów	10	10 (Zaplanowane efekty przy zakładanych na realizację środkach oraz zespole realizacyjnym są prawdopodobne do osiągnięcia i utrzymania. Opierają się na	100	10	7 (Zaplanowane efekty są możliwe do osiągnięcia przy założonych środkach. Trudno jednoznacznie ocenić na tym etapie warunki utrzymania efektu projektu. Zbyt mało	70	

		działaniach o potwierdzonej skuteczności i trwałości.			danych odnośnie stanu obecnego)		
Zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów	10	10	100	10	10	100	
Poprawność kalkulacji kosztów	10	10 (Na podstawie kosztorysu można stwierdzić, że ponad 90% zaplanowanych kosztów stanowią stanowią koszty kwalifikowane, niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia.)	100	10	7 (Wnioskodawca skalkulował koszty na podstawie kosztorysów – w przypadku ekspozycji, oraz zapytań ofertowych w przypadku doposażenia. Część kosztów nie stanowi kosztu kwalifikowanego dla typu projektu doposażenie bazy edukacyjnej. Z punktu widzenia programu operacyjnego 2.4 symulator spływu (kajak) nie stanowi kosztu. Brak zasadności dla produkcji gadżetów (koszulki, plecaki, kubki termiczne, opaska, notatnik). Brak uzasadnienia w kontekście SzOOP dla programu dla zakupu i montażu pozycji ujętej w kosztorysie jako	70	

					informacja/promocja (w szczególności gabloty sprzedażowe) i montażu i wyposażenia akwariów (wnioskodawca nie uzasadnia wysokości kosztów).		
Wspieranie rozwoju zarządzania różnymi formami ochrony przyrody	5	5 (zgodnie z kryterium Projekt łączy co najmniej 3 narzędzia zarządzania ochroną różnorodności biologicznej).	100	1	0 (Wnioskodawca wymienia w PRP jedynie dwa podstawowe narzędzia zarządzania ochroną różnorodności biologicznej – park narodowy i Natura 2000. / Waga 5/ Max. punktów można dostać gdy projekt łączy co najmniej 3 narzędzia zarządzania ochroną różnorodności biologicznej)	0	
Ponadregionalność projektu	1	1 (Projekt przyczyni się do wdrożenia założeń „Strategii Rozwoju Polski Południowej do roku 2020)	100	1	1 (Zgodność ze Strategią Rozwoju Polski Zachodniej)	100	
Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla	2	1 (Wpisuje się w obszar BIO (zgodnie z	50	2	1	50	

regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB		informacją w PP)).					
Ocena ogólna	68	63	92,65	68	51	75	
Ewentualne uwagi dotyczące procesu oceny	1 dzień pomiędzy datą wpływu a datą rozpoczęcia weryfikacji, 4 miesiące – proces weryfikacji, 2 miesiące po weryfikacji – podpisanie umowy.			1 dzień pomiędzy datą wpływu a datą rozpoczęcia weryfikacji, 2 miesiące – proces weryfikacji, 5,5 miesiąca po weryfikacji – podpisanie umowy.			
UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROJEKTU							
	Tatrzański Park Narodowy odwiedza rocznie prawie 3 mln osób. Duża koncentracja ruchu turystycznego, szczególnie w miesiącach letnich, na stosunkowo małym obszarze przyrodniczo wrażliwych i cennych terenów ma negatywny wpływ na przyrodę Tatr. Z przeprowadzonej analizy poziomu świadomości przyrodniczej osób odwiedzających Tatrzański Park Narodowy wynika, że turyści wykazują reakcję ruchową i walory krajobrazowe jako podstawowy cel wizyty w Tatrach. Występuje niewystarczający poziom wiedzy odwiedzających w zakresie występujących w Tatrach gatunków flory i fauny oraz z zakresu i metod ich ochrony. Niska wiedza na temat wpływu antropopresji na ekosystemy tatrzańskie skutkuje negatywnymi zachowaniami turystów odwiedzających Tatry przyczyniającymi się do postępującej degradacji przyrodniczej obszarów udostępnionych, w szczególności bezpośredniego otoczenia popularnych szlaków turystycznych. Dotychczasowe działania zapobiegawcze (sprzątanie szlaków, akcje informacyjne, wolontariat, konkursy) przynoszą niewystarczające efekty.			Drawieński Park Narodowy leży na granicy województwa zachodniopomorskiego, lubuskiego i wielkopolskiego. Stanowi centrum obszarów Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej i Lasy Puszczy Nad Drawą. DPN i obszary Natura 2000 podlegają zagrożeniom ze strony rozwijającej się turystyki, w tym niewłaściwych zachowań turystów, jak również zagrożeniom wynikającym z braku świadomości społeczności lokalnej. DPN ma program działań edukacyjnych, które znaczenie ograniczyłyby te zagrożenia, ale brak mu bazy lokalowej i materialnej do realizacji przewidywanych działań. DPN nie posiada ośrodka edukacyjnego. Istnieje konieczność organizacji centrów edukacyjnych w Drawnie i Głusku. Park ma budynki do wykorzystania na te centra, przedmiotem wniosku jest ich wyposażenie.			
REALNA JAKOŚĆ PROJEKTU							

	<p>Realizowany projekt ma na celu kształtowanie wśród odwiedzających Tatrzański Park Narodowy postaw charakteryzujących świadomego przyrodnico turystę. Edukacja odwiedzających obszar chroniony przyczyni się do poprawy środowiska naturalnego co przekłada się na podniesienie walorów przyrodniczych poszczególnych regionów kraju, w tym przypadku Polski Południowej. Projekt podniesie poziom wiedzy społeczeństwa nt. Ochrony środowiska i różnorodności biologicznej. Przewiduje. Projekt obejmował następujące elementy stymulowane przez kryteria, które wpływały na realną jakość przedsięwzięcia: nowoczesne działania informacyjno-edukacyjne w zakresie ochrony zasobów środowiska a także wpływu człowieka na ich kształtowanie, nowoczesną w formie i multimedialną ekspozycję przyrody tatrzańskiej oraz projekcję filmów przyrodniczych w specjalnie przygotowanych salach kinowych, działania wspierające zarządzanie różnymi formami ochrony przyrody, działania ponadregionalne - przyczynia się do wdrożenia założeń „Strategii Rozwoju Polski Południowej do roku 2020”. Kształt projektu powstał niezależnie od kryteriów. Przed Sporządzeniem Wniosku beneficjent posiadał już odpowiednie pozwolenia na przebudowę Centrum. Kryteria nie miały wpływu na rezygnację z efektywnych działań, natomiast wpłynęły na dodanie działań, które w opinii beneficjenta były efektywne, a związane z narzędziami edukacyjnymi.</p>	<p>Projekt obejmował następujące elementy stymulowane przez kryteria, które wpływały na realną jakość przedsięwzięcia: wykorzystuje nowoczesne technologie przekazu informacji, stosuje nowoczesne narzędzia edukacyjne, przyczynia się do wdrożenia Strategii Rozwoju Polski Zachodniej w ramach działań ponadregionalnych. Zaproponowane metody i narzędzia edukacyjne są współmierne i dopasowane do założonych efektów. Nowoczesne narzędzia edukacyjne to m.in. symulacja splotu kajakami, której istotnym elementem jest nie sam splot ale zachowania dotyczące ochrony przyrody (jak ominąć stado kaczek na wodzie, jak zebrać śmieci z powierzchni wody). Minusem projektu jest jego brak spójności. Projekt składa się z dwóch odrębnych przedsięwzięć realizowanych w Drawnie i Głusku. Zbędne są działania polegające na zakupie/wyprodukowaniu gadżetów i folderów/broszur. Typ projektu dotyczy działań inwestycyjnych wzbogacających bazę edukacyjną parku. Kształt projektu powstał niezależnie od kryteriów, jedynie argumentacja opisanych we Wniosku działań była dostosowana do wskazanych kryteriów. Beneficjent zwrócił uwagę, na niejasność sformułowanych kryteriów, różne doświadczenie ocenianych wniosków, brak możliwości doprecyzowania treści wniosku i ocenianych działań. Kryteria nie miały wpływu na rezygnację z efektywnych działań lub dodanie działań, które w opinii beneficjenta nie były efektywne.</p>	<p>Ocena wskazuje, iż główny nacisk punktacji położony był na osiągnięcie zamierzonych efektów co bezpośrednio wpływa na realną jakość projektu. Począwszy od uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia, istotna była kompleksowość proponowanych działań z punktu widzenia potrzeb będących przedmiotem projektu lub znajdujących się w jego oddziaływaniu, realność osiągnięcia oczekiwanych efektów, właściwa ocena zagrożeń dla osiągnięcia oczekiwanych efektów oraz poprawność kalkulacji kosztów. Wyżej oceniony projekt Tatrzańskiego Parku Narodowego we wszystkich tych elementach oceniony został na maksymalną liczbę punktów podczas gdy niżej oceniony projekt Drawieńskiego Parku Narodowego tylko w dwóch na pięć ww elementów uzyskał 100% punktów. Szczególnie istotne z punktu widzenia realnej jakości projektu są kryteria dotyczące wspierania rozwoju zarządzania różnymi formami ochrony przyrody, ponadregionalności projektu czy wykorzystania nowoczesnych narzędzi edukacyjnych, przyjaznych środowisku. Stanowiły one zaledwie 16% możliwych do uzyskania punktów w sumie wszystkich kryteriów. Wyżej oceniony projekt TPN uzyskał w dwóch spośród trzech ww kryteriów maksymalną liczbę punktów. Zgodnie z kryteriami projekt łączy co najmniej 3 narzędzia zarządzania ochroną różnorodności biologicznej oraz przyczynia się do wdrożenia założeń „Strategii Rozwoju Polski Południowej do roku 2020”. Z kolei niżej oceniony projekt DPN przyczynia się do wdrożenia założeń „Strategii Rozwoju Polski Zachodniej” oraz wykorzystuje nowoczesne technologie przekazu informacji.</p>
INNOWACYJNOŚĆ			
	<p>Projekt nie ma charakteru innowacyjnego. Projekt nie zawiera rozwiązań nowatorskich, ale w zestawieniu z dotychczasowym obiektem jest zdecydowany skok rozwojowy w wykorzystaniu nowych technologii przekazu informacji.</p>	<p>Projekt wykorzysta nowoczesne technologie przekazu informacji. Projekt nie zawiera rozwiązań innowacyjnych.</p>	<p>Projekty te nie różnią się pod względem innowacyjności. Różnią się natomiast pod kątem wykorzystania nowoczesnych technologii przekazu. W tym kryterium więcej punktów uzyskał niżej oceniony projekt Drawieńskiego Parku Narodowego.</p>
EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA			

	<p>Projekt nie generuje dochodu po jego ukończeniu. Przeliczając wartość projektu na liczbę potencjalnych osób, do których dotrą prowadzone w ramach projektu działania informacyjno – edukacyjne (liczbę z edukowanych ekologicznie osób) wynik wskazuje, że koszt dotarcia z informacją ekologiczną opartą na projekcie do jednej osoby wynosi 416,2 zł.</p> <p>Na podstawie kosztorysu można stwierdzić, że ponad 90% zaplanowanych kosztów stanowią koszty kwalifikowane, niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia.</p> <p>Głównymi elementami stymulowanymi przez kryteria, które obejmował Projekt i które wpływały na wysokość kosztów przedsięwzięcia były działania wykorzystujące narzędzia edukacyjne.</p> <p>Kryteria miały wpływ na ujęcie dodatkowych działań, które generowały wyższe koszty, w tym przypadku były to dodatkowe narzędzia edukacyjne. Projekt generuje również dodatkowe korzyści jakim jest wzrost prestiżu Centrum Edukacyjnego Parku.</p>	<p>Projekt nie generuje dochodu po jego ukończeniu. Przeliczając wartość projektu na liczbę potencjalnych osób, do których dotrą prowadzone w ramach projektu działania informacyjno – edukacyjne (liczbę z edukowanych ekologicznie osób) wynik wskazuje, że koszt dotarcia z informacją ekologiczną opartą na projekcie do jednej osoby wynosi 310,6 zł.</p> <p>Wnioskodawca skalkulował koszty na podstawie kosztorysów – w przypadku ekspozycji, oraz zapytań ofertowych w przypadku doposażenia. Część kosztów nie stanowi kosztu kwalifikowanego dla typu projektu doposażenie bazy edukacyjnej. Z punktu widzenia programu operacyjnego 2.4 symulator spływu (kajak) nie stanowi kosztu. Brak zasadności dla produkcji gadżetów (koszulki, plecaki, kubki termiczne, opaska, notatnik). Zbędne są też działania polegające na wyprodukowaniu folderów/broszur. Typ projektu dotyczy działań inwestycyjnych wzbogacających bazę edukacyjną parku. Brak uzasadnienia w kontekście SzOOP dla programu dla zakupu i montażu pozycji ujętej w kosztorysie jako informacja/promocja (w szczególności gabloty sprzedażowe) i montażu i wyposażenia akwariów (wnioskodawca nie uzasadnia wysokości kosztów).</p> <p>Kryteria nie miały wpływu na ujęcie dodatkowych działań, które generują dodatkowe korzyści lub wyższe koszty.</p>	<p>Niższy poziom kosztów jednostkowych uzyskał niżej oceniony Projekt Drawieńskiego Parku Narodowego. Przyczyną wyższego kosztu jednostkowego w przypadku wyżej ocenionego Projektu Tatrzańskiego PN była wysokość wartość Projektu (11530071,1 zł tj. 2,5 razy większą niż w przypadku projektu DPN), której aż ok. 56% kosztów obejmuje kompleksowa przebudowa Centrum Edukacji Przyrodniczej.</p> <p>Ocena kalkulacji kosztów stanowiła jedno z głównych kryteriów oceny wniosków. Projekt TPN uzyskał maksymalną liczbę punktów, a ponad 90% zaplanowanych kosztów stanowią koszty kwalifikowane, niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia. Niżej oceniony w tym kryterium projekt DPN zawiera działania generujące zbędne koszty i nie dotyczące wzbogacenia bazy edukacyjnej parku.</p> <p>Kryteriami generującymi wyższe koszty są wykorzystanie nowoczesnych narzędzi edukacyjnych przyjaznych środowisku oraz wspieranie rozwoju zarządzania różnymi formami ochrony przyrody. Oba kryteria stanowią zaledwie 14,7% możliwej do uzyskania maksymalnej liczby punktów. W obu projektach wpływ na ujęcie dodatkowych działań miało kryterium dotyczące wykorzystania nowoczesnych narzędzi edukacyjnych przyjaznych środowisku.</p> <p>Oba projekty obejmują elementy stymulowane przez kryteria , które wpływały na wysokość przedsięwzięcia i są to: w przypadku Projektu TPN: multimedialna ekspozycja przyrody tatrzańskiej i projekcja filmów przyrodniczych w specjalnie przygotowanych salach kinowych, w przypadku DPN: ekspozycje przyrodnicze, wyposażenie laboratorium w pomoce dydaktyczne.</p>
--	---	--	--

Tabela 9 Analiza porównawcza dla działania 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego oraz typu projektu 2.5.2 Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych: studium przypadku nr 17 Budowa Parku przy ul. Zawilcowej w Lublinie i studium przypadku nr 18 Poprawa jakości środowiska miejskiego poprzez zwiększenie powierzchni terenów zieleni w mieście Ełk

ZAKRES OCENY	PROJEKT WYSOKO OCENIONY	PROJEKT NISKO OCENIONY	PODSUMOWANIE (PRÓWNANIE PROJEKTÓW)
PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU			
Numer i nazwa działania	2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego	2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego	
Typ oraz podtyp projektu	2.5.2 Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych	2.5.2 Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych	
Nazwa projektu	Budowa Parku przy ul. Zawilcowej w Lublinie	Poprawa jakości środowiska miejskiego poprzez zwiększenie powierzchni terenów zieleni w mieście Ełk	
Beneficjent	Gmina Lublin	Gmina Miasto Ełk	
Okres realizacji	2015-11-26- 2018-10-31	2016-01-04- 2017-11-30	
Wartość ogółem (PLN)	10 180 000,00	3 964 909,51	
Wydatki kwalifikowalne (PLN)	9 301 851,87	2 782 249,98	
Wkład UE (PLN)	7 906 573,23	2 364 912,63	
Miejsce realizacji	Gmina Lublin	Gmina Miasto Ełk	
ZAKRES PROJEKTU			
Cele	Cel główny: poprawa jakości środowiska miejskiego poprzez zwiększenie powierzchni terenów zielonych w mieście. Cele szczegółowe: promowanie miejskich systemów regeneracji i wymiany powietrza, powstrzymanie fragmentacji przestrzeni miasta, osłabienie zjawiska tzw. miejskiej wyspy ciepła, poprawienie możliwości przewietrzania miasta, zwiększenie różnorodności biologicznej i jakości życia mieszkańców (tereny zieleni pełnią istotne funkcje zdrowotne i rekreacyjne).	Cel główny: poprawa jakości środowiska w mieście Ełk. Cele szczegółowe: zwiększenie powierzchni terenów zieleni w mieście Ełk, zachowanie różnorodności biologicznej na terenie miasta Ełk.	
Opis	Teren objęty projektem położony jest w mieście Lublin, w dolinie rzeki Bystrzycy, w dzielnicy Kalinowszczyzna przy ul. Zawilcowej. Jest to teren dawnego składowiska odpadów zamkniętego w 1974r., zrehabilitowanego w l. 1994 i 2006 (zasypanie mat. organicznymi, ziemią, gruzem) Obecnie teren jest zaniedbany, niedostępny dla mieszkańców, a sama Kalinowszczyzna charakteryzuje się niskim udziałem terenów zieleni.	Projekt realizowany będzie w granicach administracyjnych miasta Ełk. Polega on na budowie czterech założeń parkowych na dotychczas niezagospodarowanych gruntach, w różnych częściach miasta. Projekt obejmuje w każdym z czterech przypadków zadania polegające na założeniu zieleni, okablowaniu monitoringu i oświetlenia, wykonaniu ścieżek rowerowych i chodników. W każdym przypadku obecnie	

	<p>Projekt obejmuje budowę Parku przy ul. Zawilcowej, teren obejmuje 14,22 ha. Po zakończeniu realizacji projektu powierzchnia biologicznie czynna wyniesie 13,277ha (93,37% terenu) Park będzie bezpłatnie udostępniony. Zostaną usunięte gatunki inwazyjne, zachowane zostaną cenne drzewa o charakterze pomnikowym. Tworzone będą wielopiętrowe i wielogatunkowe założenia zieleni, oparte na gatunkach rodzimych, tworzących dogodne i atrakcyjne warunki dla rodzimej fauny, zostaną wprowadzone rozwiązania korzystne dla ochrony przyrody. Zastosowanie wodoprzepuszczalnych nawierzchni ciągów komunikacyjnych przyczyni się do zmniejszenia spływu powierzchniowego wody, z kolei nasadzenia krzewów na powierzchni skarp zwiążą płaszczyznę skarp (system korzeniowy), poprawią ich stateczność, przyczynią się do zatrzymania osuwisk. Planowane nasadzenia drzew, krzewów w zwartych skupiskach o strukturze kondygnacyjnej wpłyną korzystnie na zmniejszenie poziomu hałasu dla terenów zabudowy mieszkaniowej Kalinowszczyzny. Realizacja projektu poprzez odnowę doliny rzeki Bystrzycy spełniającej rolę klinów nawietrzających i umożliwienie dopływu powietrza z terenów pozamiejskich, może istotnie wpłynąć na ograniczenie wielkości i intensywności miejskiej wyspy ciepła i poprawę warunków aerosanitarnych.</p>	<p>niezagospodarowany i nieużytkowany obszar, po realizacji projektu będzie pokryty min w 70% zielenią.</p>	
Zakładane wskaźniki	<p>Liczba ośrodków miejskich, w których realizowane są projekty dotyczące zieleni miejskiej- 1 szt. Łączna pow. terenów zieleni objętych projektami/pracami w ramach projektów- 14,22 ha Dodatkowa pow. biologicznie czynna uzyskana w wyniku realizacji projektów- 13,28 ha, co stanowi 93,37% powierzchni terenu.</p>	<p>Liczba ośrodków miejskich, w których realizowane są projekty dotyczące zieleni miejskiej- 1 szt. Łączna pow. terenów zieleni objętych projektami/pracami w ramach projektów- 2,74 ha Dodatkowa pow. biologicznie czynna uzyskana w wyniku realizacji projektów- 2,21 ha Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 4 szt.</p>	
OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROCESU OCENY			
Data wpływu	29.02.2016	29.02.2016	
Data rozpoczęcia weryfikacji	3.03.2016	3.03.2016	
Data zakończenia weryfikacji	7.09.2016	30.08.2016	
Data zatwierdzenia wniosku	26.09.2016	26.09.2016	

Data podpisania umowy pierwotnej	27.10.2016	21.11.2016					
WYNIK OCENY MERYTORYCZNEJ I STOPNIA							
Nazwa kryterium	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	
Powierzchnia terenu objętego projektem	8	8	100	8	4	50	
Wpływ projektu na ochronę różnorodności biologicznej	16	16	100	16	10	62,5	
Wpływ projektu na zwiększenie powierzchni terenów zieleni	8	8	100	8	4	50	
Wpływ projektu na zmniejszenie spływu powierzchniowego wody	2	2	100	2	2	100	
Wpływ projektu na poprawę stateczności zboczy i skarp	2	2	100	2	2	100	
Wpływ projektu na ograniczenie hałasu	2	2	100	2	2	100	
Wpływ projektu na poprawę jakości powietrza	2	2	100	2	0	0	
Lokalizacja w strefie, dla której notuje się	4	4	100	4	4	100	

<p>przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza – zgodnie z wynikami klasyfikacji stref, przeprowadzonej w ramach wojewódzkiej rocznej oceny jakości powietrza za rok poprzedni, wykonanej przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska Lokalizacja w strefie, dla której notuje się przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza – zgodnie z wynikami klasyfikacji stref, przeprowadzonej w ramach wojewódzkiej rocznej oceny jakości powietrza za rok poprzedni, wykonanej przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska Lokalizacja w strefie, dla której notuje się przekroczenia</p>						
--	--	--	--	--	--	--

dopuszczalnych norm jakości powietrza – zgodnie z wynikami klasyfikacji stref, przeprowadzonej w ramach wojewódzkiej rocznej oceny jakości powietrza za rok poprzedni, wykonanej przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska							
Projekt zlokalizowany na obszarze strefy dla której obowiązuje Program ochrony powietrza	2	2	100	2	2	100	
Lokalizacja projektu w dzielnicach w których występują nasilone problemy społeczno-ekonomiczne	2	2	100	2	2	100	
Przygotowanie projektu- gotowość do realizacji inwestycji	9	7	77	9	2	22	
Struktura użytkowania terenu objętego projektem	2	0	0	2	2	100	
Zgodność projektu z miejscowym planem	4	4	100	4	4	100	

zagospodarowania przestrzennego							
Ponadregionalność projektu	1	1	100	1	0	0	
Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	2	1	50	2	1	50	
Projekt jest zgodny z lokalnym programem rewitalizacji	1	1	100	1	0	0	
Ocena ogólna	67	62	92,54	67	41	61,19	
Ewentualne uwagi dotyczące procesu oceny	3dni pomiędzy datą wpływu a datą rozpoczęcia weryfikacji, 6 miesięcy – proces weryfikacji, 2 miesiące po weryfikacji – podpisanie umowy.			3 dni pomiędzy datą wpływu a datą rozpoczęcia weryfikacji, 6 miesięcy – proces weryfikacji, 3 miesiące po weryfikacji – podpisanie umowy.			
UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROJEKTU							
	<p>Miasto Lublin jest stolicą województwa, a także największym ośrodkiem społeczno – gospodarczym i edukacyjnym regionu. Powierzchnia obszarów zieleni urządzonej jest niewystarczająca biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców oraz potrzeby ekologiczne miasta. Lublin, oprócz innych form terenów zielonych, posiada tylko kilka parków miejskich. Stan ich jest bardzo zróżnicowany, a ilość zagospodarowanych terenów zieleni miejskiej i łączna powierzchnia przystosowana na cele rekreacyjne jest znacznie ograniczona.</p> <p>Projektem objęty jest obszar zrekultywowanego składowiska odpadów, zaniedbanego i niedostępnego dla mieszkańców. Kalinowszczyzna, dzielnica Lublina, charakteryzuje się niskim udziałem terenów zieleni. Stanowią one zaledwie 0,6% wszystkich terenów zieleni w całym Lublinie.</p> <p>Potrzeby związane z tworzeniem terenów zieleni zorganizowanej wynikają bezpośrednio z problemów zarówno środowiskowych, społecznych jak i gospodarczych, a ich główne braki są konsekwencją co raz większej presji urbanistycznej.</p>			<p>Tereny zielone zajmują 73,68 ha przy całkowitej powierzchni miasta Ełk wynoszącej 2 105 ha (dane GUS za 2014 r.). Jest to 3,5 % (GUS). Na przestrzeni ostatnich lat następował spadek ilości terenów zieleni, nie nastąpił ich wzrost. Biorąc pod uwagę dużą gęstość zaludnienia w mieście Ełk (2 834/km²) należy stwierdzić, że powierzchnia terenów zieleni w mieście Ełk jest mała i istnieje potrzeba powiększenia terenu zieleni na terenie miasta. Konieczność realizacji projektu z uwagi na dynamiczny rozwój społeczno-gospodarczy, zwiększającą się liczbę mieszkańców, podyktowana jest zaspokojeniem potrzeb mieszkańców Ełku oraz obligatoryjnym warunkiem zachowania różnorodności biologicznej na zainwestowanych terenach zieleni.</p> <p>Zgodnie z Raportem o stanie środowiska woj. warmińsko – mazurskiego w 2014 Ełk znajduje się w strefie, w której występuje przekroczenie dopuszczalnych norm jakości powietrza w zakresie 2 zanieczyszczeń: benzo(a)pirenu i PM10. M. Ełk zlokalizowane jest w strefie w której obowiązuje „Program Ochrony Powietrza dla strefy warm-maz(...)” Uchwała Sejmiku Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr IV/96/15 z</p>			

	<p>W mieście Lublin odnotowano przekroczenia stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM10 oraz PM2,5. Zasadniczy trzon systemu przewietrzania miasta tworzy dolina Bystrzycy. Teren objęty projektem zlokalizowany jest w obrębie ww. doliny, której przebieg (SW-NE) w połączeniu z przewagą wiatrów z sektora połud.-zachod. sprzyja przewietrzaniu miasta.</p> <p>Zgodnie z aktualną Mapą Akustyczną Miasta Lublin wzdłuż ulic w sąsiedztwie parku (ul. Turystyczna, al. Andersa.) na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej występują przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu, spowodowanego ruchem drogowym w wysokości do 10 dB.</p> <p>Występują problemy społ.-ekonomicz. m.in wysoki poziom bezrobocia, niskie dochody.</p> <p>Dolina rz. Bystrzycy jest objęta Programem Rewitalizacji, utworzenie Parku będzie elementem rewitalizacji tego obszaru.</p>	<p>16.02.2015. Zwiększenie powierzchni terenów zieleni przyczyni się do zwiększenia pochłaniania gazów cieplarnianych, a tym samym do poprawy jakości powietrza. Na osiedlach Kajki, Grunwaldzkim i Bogdanowicza zdiagnozowano następujące problemy (Program Rewitalizacji Ełku), m.in: bardzo duża gęstość zaludnienia, bardzo mała powierzchnia terenów zielonych, niski poziom uczestnictwa w życiu społecznym.</p>	
--	--	--	--

REALNA JAKOŚĆ PROJEKTU

	<p>Projekt obejmował następujące elementy stymulowane przez kryteria, które wpływały na realną jakość przedsięwzięcia: duży obszar (14,22ha) objęty projektem, działania wpływające na ochronę bioróżnorodności polegające na wycince gatunków inwazyjnych, tworzeniu wielopiętrowych i wielogatunkowych założeń zieleni, opartych na gatunkach rodzimych, tworzących dogodne i atrakcyjne warunki dla rodzimej fauny, działania zwiększające powierzchnię terenów zieleni miejskiej o 13,28 ha (jest to 93,37% powierzchni terenu objętego projektem); działania zmniejszające spływ powierzchniowy wody polegające na zastosowaniu wodoprzepuszczalnych nawierzchni ciągów komunikacyjnych, nasadzenia krzewów na powierzchni skarp poprawiają ich stateczność, przyczynią się do zatrzymania osuwisk; działania zmniejszające poziom hałasu polegające na nasadzeniach drzew, krzewów w zwartych skupiskach o strukturze kondygnacyjnej; z kolei realizacja projektu poprzez odnowę doliny rzeki Bystrzycy spełniającej rolę klinów nawietrzających i umożliwienie dopływu powietrza z terenów pozamiejskich wpłynie na ograniczenie wielkości i intensywności miejskiej wyspy ciepła i poprawę warunków aerosanitarnych.</p> <p>Społeczne i ekonomiczne korzyści związane będą z podniesieniem poziomu życia mieszkańców, rozwojem turystyki w okolicy doliny Bystrzycy, stworzeniem wizerunku miasta proekologicznego.</p> <p>W przypadku części elementów kluczowy wpływ na decyzję beneficjenta o umieszczeniu w projekcie miały kryteria. Istotnymi kryteriami dla beneficjenta były: wymóg formalny dotyczący min. 70% powierzchni terenów zieleni oraz kryteria dotyczące ochrony bioróżnorodności, wpływu na zmniejszenie spływu powierzchniowego, wpływu na poprawę stateczności zboczy i skarp.</p> <p>Kryteria nie miały wpływu na rezygnację z efektywnych działań lub dodanie działań, które w opinii beneficjenta nie były efektywne.</p>	<p>Projekt obejmował następujące elementy stymulowane przez kryteria, które wpływały na realną jakość przedsięwzięcia: działania wpływające na ochronę bioróżnorodności polegające na pełnym odtworzeniu formacji roślinnych i zbiorowisk roślinnych (łąki), działania zmniejszające spływ powierzchniowy wody polegające na utworzeniu terenów zieleni (trawniki, krzewy, drzewa); nasadzenia zieleni oraz realizacja rampy przeznaczonej na potrzeby osób niepełnosprawnych wzmocni stateczność skarp; działania zmniejszające poziom hałasu polegające na nasadzeniach drzew i rabat (dotyczy to szczególnie nowych terenów zieleni które zostaną zlokalizowane na os. Kajki w bezpośrednim sąsiedztwie obwodnicy miasta Ełk).</p> <p>Kształt projektu został opracowany na podstawie kryteriów. Kluczowym kryterium dla beneficjenta był wymóg formalny dotyczący min. 70% powierzchni terenów zieleni oraz kryteria dotyczące ochrony bioróżnorodności. Z rozmowy z beneficjentem wynika, że te dwa kryteria istotnie wpłynęły na kształt projektu (bez nich projekt obejmował był o wiele mniejszą docelową powierzchnię zieloną oraz nie tak różnorodne nasadzenia zieleni). W przypadku pozostałych elementów beneficjent planował ujęcie ich w projekcie niezależnie od kryteriów. Lokalizacja obszarów objętych projektem była niezależna od kryteriów i obejmowała tereny istotnie zdegradowane. Kryteria nie miały wpływu na rezygnację z efektywnych działań lub dodanie działań, które w opinii beneficjenta nie były efektywne.</p>	<p>Projekty różnią się pod względem realnej jakości. Ocena wskazuje, że główny nacisk punktacji był położony na wpływ projektu na ochronę różnorodności biologicznej, zwiększenie powierzchni terenów zieleni i jednocześnie wielkość powierzchni objętej projektem, a zatem kryteria istotnie przyczyniające się do rozwiązania problemów środowiskowych występujących na poziomie miasta (łącznie 32 pkt, a więc ponad 47% całkowitej punktacji). Wyżej oceniony projekt miasta Lublin uzyskał w tych kryteriach maksymalną liczbę punktów. Niższa punktacja dla projektu miasta Ełk spowodowana była znacznie mniejszą powierzchnią terenu objętego projektem (2,74 ha), tym samym mniejszym wpływem na zwiększenie powierzchni terenów zieleni. Projekt miasta Ełk zawierał też mniej elementów poprawiających różnorodność biologiczną terenów zieleni w porównaniu z projektem wyżej ocenionym.</p> <p>Projekt miasta Lublin ma charakter bardziej złożony i kompleksowy i wg informacji zawartych we Wniosku o dofinansowanie rozwiązuje więcej problemów środowiskowych.</p>
NNOWACYJNOŚĆ			
	Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.	Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.	Projekty te nie różnią się pod względem innowacyjności.

EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA			
	<p>Osiągnięte ujemne wskaźniki FRR/C oraz FNPV/C oznaczają, że projekt nie stanowi źródła bezpośrednich przychodów (ujemna dochodowość inwestycji). Wskaźników FRR nie da się wyliczyć. Podobnie jak FNPV/C, FNPV/K jest mniejsze od zera, i mimo, że $FNPV/K > FNPV/C$ – projekt nadal jest nieoptymalny z finansowego punktu widzenia (wskaźniki przyjmują wartości ujemne). Głównymi korzyściami zewnętrznymi będą odnowienie zieleni zanikającej i zdegradowanej, uporządkowanie zieleni istniejącej, korzystny wpływ na stan wód podziemnych i powierzchniowych poprzez wprowadzenie ekosystemów roślinnych pochłaniających wodę opadową, zwiększona stateczność poboczy i skarp na terenie objętym opracowaniem, obniżeniu ulegnie poziom zanieczyszczenia powietrza na terenie parku oraz w jego bezpośredniej okolicy, zwiększy się możliwość przewietrzania miasta i uzupełniania zasobów wody podziemnej w drodze infiltracji, zwiększy się bioróżnorodność terenu oraz zwiększy się wartość ekosystemów szczególnie pożądanym na terenie miasta, poprawi się jakość życia mieszkańców i ich bezpieczeństwo. Przeliczając wartość projektu na powierzchnię zagospodarowanych terenów zieleni wynik wskazuje, że na zagospodarowanie 1 ha terenów zieleni w ramach projektu przypada koszt 715893,11 zł. Biorąc pod uwagę same koszty budowlane (bez nadzoru inwestorskiego, zarządzania oraz działań promocyjnych), koszt zagospodarowania 1ha terenów zieleni wynosi 652726,09 zł. Kryteria nie miały wpływu na ujęcie dodatkowych działań, które generują dodatkowe korzyści lub wyższe koszty.</p>	<p>Finansowa stopa zwrotu FRR(C) oraz FRR(K) jest nie określony. Głównymi korzyściami zewnętrznymi będzie powiększenie terenów zieleni na terenie miasta, zachowanie różnorodności biologicznej na zainwestowanych terenach, poprawy jakości powietrza i nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców. Inwestycja zapewni mieszkańcom ciche i bezpieczne miejsca do odpoczyniania całych rodzin oraz spędzania czasu na świeżym powietrzu. Przeliczając wartość projektu na powierzchnię zagospodarowanych terenów zieleni wynik wskazuje, że na zagospodarowanie 1 ha terenów zieleni w ramach projektu przypada koszt 1182706,85 zł. Biorąc pod uwagę same koszty budowlane (bez nadzoru inwestorskiego, zarządzania projektem oraz działań promocyjnych), koszt zagospodarowania 1ha terenów zieleni wynosi 1145687,68 zł. Kryteria nie miały wpływu na ujęcie dodatkowych działań, które generują dodatkowe korzyści lub wyższe koszty.</p>	<p>Projekt wyżej oceniony (miasto Lublin) wykazuje koszt jednostkowy przypadający na zagospodarowanie 1 ha terenów zieleni wyraźnie niższy od projektu miasta Ełk o 492961,59 zł. Jedną z głównych przyczyn tej znaczącej różnicy jest znacznie większa powierzchnia obszaru objętego projektem dla miasta Lublin tj. 14,22ha podczas gdy obszar projektu miasta Ełk ma powierzchnię 2,74 ha. Powierzchnia obszaru objętego projektem jest jednym z ważniejszych kryteriów oceniających wniosek. Ponadto, istotny jest fakt, że wyżej oceniony projekt miasta Lublin obejmuje kompleksowe zagospodarowanie obszaru zrekultywowanego składowiska odpadów, dotąd zaniebanego i niedostępnego dla mieszkańców. Projekt rozwiązuje też więcej problemów środowiskowych i obejmuje też więcej działań prośrodowiskowych. W obu projektach występują dodatkowe korzyści społeczne.</p>

Tabela 10 Analiza porównawcza dla działania 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego oraz typu projektu 2.5.2 Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych: studium przypadku nr 19 Park Rataje w Poznaniu i studium przypadku nr 20 Rewaloryzacja miejskich terenów zielonych w Zakopanem

ZAKRES OCENY	PROJEKT WYSOKO OCENIONY	PROJEKT NISKO OCENIONY	PODSUMOWANIE (PRÓWNANIE PROJEKTÓW)
PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU			
Numer i nazwa działania	2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego	2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego	
Typ oraz podtyp projektu	2.5.2 Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych	2.5.2 Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych	
Nazwa projektu	Park Rataje w Poznaniu	Rewaloryzacja miejskich terenów zielonych w Zakopanem	
Beneficjent	Miasto Poznań	Gmina Miasto Zakopane	
Okres realizacji	2016-02-08- 2018-12-18	2016-02-15- 2019-03-27	
Wartość ogółem (PLN)	21 370 212,37	8 778 429,02	
Wydatki kwalifikowalne (PLN)	15 200 178,93	6 316 272,02	
Wkład UE (PLN)	12 920 151,24	5 368 831,21	
Miejsce realizacji	Miasto Poznań	Gmina Miasto Zakopane	
ZAKRES PROJEKTU			
Cele	<p>Cel główny: zahamowanie spadku powierzchni terenów zieleni na terenie dzielnicy mieszkaniowej Rataje oraz wzrost atrakcyjności Poznania jako miasta zielonego</p> <p>Cele szczegółowe: zmniejszenie spływu powierzchniowego wody na terenie objętym projektem, ograniczenie hałasu, poprawę jakości powietrza, zapewnienie bezpieczeństwa, poprawę komunikacji na terenie parku i z terenami sąsiednimi, poprawę dostępności parku do korzystania przez osoby niepełnosprawne, enklawa flory i fauny na terenie silnie zurbanizowanym, tworzenie korzystnego mikroklimatu (filtrowanie powietrza, kontynuacji idei zielona płuca miasta), zapewnienie możliwości aktywnego wypoczynku, wzrost integracji społeczności lokalnej, podniesienie wartości przestrzennych otoczenia co wpłynie pozytywnie na relacje społeczne, wzrost świadomości przestrzenno-środowiskowej i wrażliwości na estetykę otoczenia.</p>	<p>Cel główny: Zachowanie i ochrona miejskiego środowiska naturalnego oraz dostosowanie do zmian klimatu.</p> <p>Cele szczegółowe: zahamowanie spadku powierzchni terenów zielonych w mieście Zakopane, ochrona przed hałasem i zanieczyszczeniami poprzez nasadzenia zieleni izolacyjnej, ochrona terenów zielonych przed nadmierną presją turystów i mieszkańców, poprawa jakości życia ludzi.</p>	
Opis	Projekt będzie realizowany na terenie m. Poznania (jednostka adm. Nowe Miasto - dzielnica mieszkaniowa Rataje) w	Projekt zakłada całościową renowację zdegradowanych terenów zieleni miejskiej zlokalizowanej w centrum miasta	

	<p>obszarze, który został objęty Miejskim Programem Rewitalizacji. Przedmiotem projektu jest utworzenie Parku na pow.13,79 wraz z wyposażeniem. W wyniku realizacji projektu powstanie ponad 76% dodatkowej powierzchni biologicznie czynnej tj. 10,47 ha. Po utworzeniu Park będzie obiektem ogólnodostępnym, a wstęp do niego będzie bezpłatny. Zakres rzeczowy projektu obejmuje: uporządkowanie istniejącej i urządzenie nowej zieleni poprzez wprowadzenie nasadzeń drzew, grup krzewów, pnączy, bylin oraz traw (łączna liczba nowych nasadzeń 103 534 szt.), drobne prace rekultywacyjne oraz wykonanie elementów infrastruktury dla udostępniania zieleni. Projekt obejmuje także wykonanie nasadzeń z drzew i krzewów ozdobnych, bylin, roślin jednorocznych i cebulowych, założenie trawników, łąk kwietnych i nawierzchni z roślin okrywowych.</p>	<p>Zakopane, w którym skoncentrowany jest największy ruch turystyczny i lokalny. tj.: Rówień Krupowa(wpisana do rejestru zabytków), Park Miejski im. Piłsudskiego, Os. Słoneczna, Os. Zborowskiego, Park im. Kaczyńskiego oraz zieleni znajdująca się w pasach drogowych ulic: Al. 3- go Maja, Chramcówki, Krupówki, Piłsudskiego, Sienkiewicza, Kościuszki, Jagiellońska, Zamoyskiego. Obszar ten zajmuje pow. 227907 tys.m2 i stanowi zielone płuca Miasta. Teren Górnej Równi stanowi przykład łąki kwietnej, na której występuje różnorodność roślin i zwierząt, stanowi oazę dla ludzi i zwierząt oraz zatrzymuje pyły tworzące smog. W ramach realizacji projektu planowane są następujące działania: nowe nasadzenia drzew i krzewów oraz pielęgnacja istniejącego zadrzewienia, ochrona istniejącego zadrzewienia poprzez wykonanie prac pielęgnacyjno -konserw. w obrębie koron drzew i krzewów polegających na cięciach pielęgnacyjnych i wzmocnieniu mech. koron drzew – zabezpieczenie przed rozłamaniem, urozmaicenie monotonii trawników poprzez rabaty z roślin okrywowych, wieloletnich i cebulowych oraz kwietniki z roślin jednorocznych, nasadzenia różnych, rodzimych gat. krzewów w formie żywopłotów nieformowanych, celem przywrócenia różnor. biol., założenie żywopłotów izolacyjnych wzdłuż ciągów komunikacyjnych pełniących rolę ochrony terenu zabyt. przed zanieczysz. powietrza i zasoleniem, stworzenie ostoi dzikiej przyrody poprzez zakładanie budek lęgowych dla ptaków, uzupeł. istniejących grup krzewów zróżnicowanymi nowymi gat. krzewów liściastych nieformowanych, rekultywacja trawnika na terenie Dolnej Równi.</p> <p>Teren otoczony jest pasami ulic, które zaopatrzone są w kan. deszcz., w miejscu przeznaczonym pod namiot (Rówień) zaprojektowano drenaż z podbudową, który wpłynie znacząco na zmniejszanie spływu powierzch. wód. Projekt nie wpłynie na zwiększenie pow. terenów zieleni, prace prowadz. będą na pow. istniejących terenów zieleni.</p> <p>Po zakończeniu projektu pow. zielona stanowić będzie 97,23%.</p>	
<p>Zakładane wskaźniki</p>	<p>Liczba ośrodków miejskich, w których realizowane są projekty dotyczące zieleni miejskiej- 1 szt. łączna pow. terenów zieleni objętych projektami/pracami w ramach projektów- 13,79 ha Dodatkowa pow. biologicznie czynna uzyskana w wyniku realizacji projektów- 10,47 ha</p>	<p>Liczba ośrodków miejskich, w których realizowane są projekty dotyczące zieleni miejskiej- 1 szt. łączna pow. terenów zieleni objętych projektami/pracami w ramach projektów- 21,79 ha</p>	

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROCESU OCENY						
Data wpływu	3.03.2016	29.02.2016				
Data rozpoczęcia weryfikacji	3.03.2016	3.03.2016				
Data zakończenia weryfikacji	21.07.2016	6.09.2016				
Data zatwierdzenia wniosku	26.09.2016	14.11.2016				
Data podpisania umowy pierwotnej	11.10.2016	27.12.2016				
WYNIK OCENY MERYTORYCZNEJ I STOPNIA						
Nazwa kryterium	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum
Powierzchnia terenu objętego projektem	8	8	100	8	8	100
Wpływ projektu na ochronę różnorodności biologicznej	16	16	100	16	12	75
Wpływ projektu na zwiększenie powierzchni terenów zieleni	8	8	100	8	0	0
Wpływ projektu na zmniejszenie spływu powierzchniowego wody	2	2	100	2	2	100
Wpływ projektu na poprawę stateczności zboczy i skarp	2	0	0	2	0	0

Wpływ projektu na ograniczenie hałasu	2	2	100	2	2	100	
Wpływ projektu na poprawę jakości powietrza	2	2	100	2	2	100	
Lokalizacja w strefie, dla której notuje się przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza – zgodnie z wynikami klasyfikacji stref, przeprowadzonej w ramach wojewódzkiej rocznej oceny jakości powietrza za rok poprzedni, wykonanej przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska Lokalizacja w strefie, dla której notuje się przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza – zgodnie z wynikami klasyfikacji stref, przeprowadzonej w ramach wojewódzkiej rocznej oceny	4	4	100	4	4	100	

jakości powietrza za rok poprzedni, wykonanej przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska Lokalizacja w strefie, dla której notuje się przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza – zgodnie z wynikami klasyfikacji stref, przeprowadzonej w ramach wojewódzkiej rocznej oceny jakości powietrza za rok poprzedni, wykonanej przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska							
Projekt zlokalizowany na obszarze strefy dla której obowiązuje Program ochrony powietrza	2	2	100	2	2	100	
Lokalizacja projektu w dzielnicach w których występują nasilone problemy społeczno-ekonomiczne	2	2	100	2	2	100	

Przygotowanie projektu- gotowość do realizacji inwestycji	9	9	100	9	0	0	
Struktura użytkowania terenu objętego projektem	2	2	100	2	2	100	
Zgodność projektu z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego	4	4	100	4	4	100	
Ponadregionalność projektu	1	1	100	1	1	100	
Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	2	1	50	2	0	0	
Projekt jest zgodny z lokalnym programem rewitalizacji	1	1	100	1	1	100	
Ocena ogólna	67	64	95,52	67	42	62,69	
Ewentualne uwagi dotyczące procesu oceny	W tym samym dniu wpłynął wniosek i rozpoczęta została weryfikacja, 5 miesięcy – proces weryfikacji, 2,5 miesiąca po weryfikacji – podpisanie umowy.			3 dni pomiędzy datą wpływu a datą rozpoczęcia weryfikacji, 6 miesięcy – proces weryfikacji, 3 miesiące po weryfikacji – podpisanie umowy.			
UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROJEKTU							
	Obszar objęty projektem leży w silnie przekształconej, zdominowanej przez zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, pochodzącą z lat 70-80-tych XX w., dzielnicy miasta Poznania – Rataje, jednym z najbardziej zaludnionych. Na obszarze tym występuje stosunkowo wysoka liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu, jak również osób korzystających z pomocy społecznej. Ze względu na występujące przekształcenia środowiska obszar projektu			Miejska zieleń w Zakopanem, ze względu na całoroczny ruch turystyczny ulega degradacji i wymaga dodatkowego wsparcia pielęgnacyjnego celem zachowania różnorodności środ. i kulturowej. Centrum Zakopanego cechuje się dużym udziałem zieleni, jednakże ilość nie przekłada się na dobrą jakość zieleni. Koniecznym zatem staje się podejmowanie działań zmierzających do poprawy jakości zieleni, która przełoży się na poprawę stanu środowiska oraz jakości powietrza w Zakopanem.			

	<p>należy do najuboższych pod względem występowania roślin naczyniowych obszarów miasta. Jednym z najważniejszych problemów z jakim boryka się dzielnica Rataje, to niewystarczająca ilość uporządkowanych i zagospodarowanych terenów zieleni w tej części miasta. Przedmiotowy projekt znajduje się w bliskim sąsiedztwie obszarów zagrożonych procesami geodynamicznymi, które mogą się rozwijać na glinach morenowych lub na stropie iłów. Dlatego w tym zakresie stwierdza się, że inwestycja przyczyni się do zabezpieczenia tych obszarów i korzystnie wpłynie na zabezpieczenie ich stateczności. Projekt zlokalizowany na obszarze strefy dla której obowiązuje Program ochrony powietrza w związku z przekroczeniem poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 dla stężeń średnich dobowych, ustalonych ze względu na ochronę zdrowia ludzi) w strefie aglomeracja poznańska (klasa C).</p> <p>Oprócz w/w niedoborów środowiskowych teren objęty projektem w większości nie spełnia właściwie funkcji społecznych. Wśród braków i problemów można wymienić: niewystarczającą dostępność terenów zieleni dla mieszkańców również z innych dzielnic, zanieczyszczone powietrze, przekroczenia norm hałasu, nasilone problemy społeczno-ekonomiczne, brak miejsca do uprawiania sportów czynnych i biernych, ograniczone możliwości aktywnego wypoczynku, słabe skomunikowanie terenów, brak miejsca do integracji społecznych, niska atrakcyjność terenu dla dzieci, młodzieży i osób starszych.</p>	<p>Teren Górnej Równi stanowi przykład łąki kwietnej, na której występuje różnorodność roślin i zwierząt, stanowi oazę dla ludzi i zwierząt oraz zatrzymuje pyły tworzące smog. Głównym problemem środ. z którym boryka się Zakopane jest zanieczyszczone powietrze w okresie jesiennozimowym, gdzie stężenie CO2 oraz innych niebezpiecznych dla ludzi oraz środowiska związków oscyluje w górnych granicach norm a nawet kilkakrotnie je przekracza. Dane WIOS z roku 2014go potwierdziły występujące w poprzednich latach przekroczenia dopuszczalnych i docelowych poziomów stężeń pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 na terenie Zakopanego.</p> <p>Projekt dotyczy obszaru „centrum” Zakopanego, który charakteryzuje się największą liczbą negatywnych zjawisk w tym: stałe ubywanie mieszkańców, w szczeg. młodych ludzi, wysoki wskaźnik liczby osób objętych pomocą społeczną, skala przestępczości. Starzenie się społ. przyczynia się do niskiej aktywności społecznej.</p>	
REALNA JAKOŚĆ PROJEKTU			
	<p>Projekt obejmował następujące elementy stymulowane przez kryteria, które wpływały na realną jakość przedsięwzięcia:</p> <p>duży obszar – 13,79ha objęty projektem, działania wpływające na ochronę bioróżnorodności polegające na nasadzeniach drzew, grup krzewów, pnączy, bylin oraz traw, łąk kwietnych (łączna liczba nowych nasadzeń 103 534 szt.) i wykorzystaniu w tym celu roślin rodzimych; działania zwiększające powierzchnię terenów zieleni o 10,47ha; działania zmniejszające spływ powierzchniowy wody polegające utrzymaniu gleby we właściwej kondycji fizykochemicznej i nowych nasadzeniach, jednocześnie działania</p>	<p>Projekt obejmował następujące elementy stymulowane przez kryteria, które wpływały na realną jakość przedsięwzięcia:</p> <p>działania wpływające na ochronę bioróżnorodności polegające na nowych nasadzeniach drzew i krzewów (często w formie żywopłotów nieformowanych), głównie gatunków rodzimych, zakładanie budek lęgowych dla ptaków, działania zmniejszające spływ powierzchniowy wody polegające na renowacji terenów zieleni (oraz wykonaniu drenażu z podbudową, działania zmniejszające poziom hałasu polegające na nasadzeniach zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych.</p> <p>W przypadku części elementów kluczowy wpływ na decyzję beneficjenta o umieszczeniu w projekcie miały kryteria.</p>	<p>Ocena wskazuje, że główny nacisk punktacji był położony na wpływ projektu na ochronę różnorodności biologicznej, zwiększenie powierzchni terenów zieleni i jednocześnie wielkość powierzchni objętej projektem, a zatem kryteria istotnie przyczyniające się do rozwiązania problemów środowiskowych występujących na poziomie miasta (łącznie 32 pkt, a więc ponad 47% całkowitej punktacji).</p> <p>Projekty różnią się pod względem realnej jakości. Wyżej oceniony projekt miasta Poznań ma mniejszą powierzchnię terenu objętego projektem (13,79ha), dotyczy utworzenia Parku Rataje wraz z wyposażeniem i przyczyni się do powstania 10,47ha nowych terenów zieleni w granicach miasta, co</p>

	<p>korzystne dla ochrony przyrody, ograniczeniu, hałasu i poprawy jakości powietrza. Park Rataje znajduje się w korytarzu ekologicznym łączącym wschodni i południowy klin zieleni i odgrywa bardzo ważną rolę w przemieszczaniu się mas powietrza z zachodniego i północnego klina zieleni (80% wiatrów w Poznaniu wieje z kierunku zachodniego i północno- zachodniego). Właściwe zagospodarowanie tej przestrzeni pozwoli na prawidłowe napowietrzenie osiedli w okolicach Parku, pozwalając masom natlenionego, czystego powietrza pozostać w obrębie zabudowy mieszkaniowej. Uzyskane efekty projektu będą miały zarówno charakter środowiskowy, jak również społeczny (zapewnienie bezpieczeństwa odwiedzającym, dostosowanie elementów parku do korzystania przez osoby niepełnosprawne poprzez eliminację barier architektonicznych i komunikacyjnych, stworzenie możliwości aktywnego i biernego wypoczynku). Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na poprawę jakości życia mieszkańców.</p> <p>W przypadku części elementów kluczowy wpływ na decyzję beneficjenta o umieszczeniu w projekcie miały kryteria. Kluczowym kryterium dla beneficjenta był wymóg formalny dotyczący min. 70% powierzchni terenów zieleni oraz kryteria dotyczące ochrony bioróżnorodności. W przypadku pozostałych elementów beneficjent planował ujęcie ich w projekcie niezależnie od kryteriów. Kryteria nie miały wpływu na rezygnację z efektywnych działań lub dodanie działań, które w opinii beneficjenta nie były efektywne.</p>	<p>Kluczowym kryterium dla beneficjenta był wymóg formalny dotyczący min. 70% powierzchni terenów zieleni oraz kryteria dotyczące ochrony bioróżnorodności. W przypadku pozostałych elementów beneficjent planował ujęcie ich w projekcie niezależnie od kryteriów. Kryteria nie miały wpływu na rezygnację z efektywnych działań lub dodanie działań, które w opinii beneficjenta nie były efektywne.</p> <p>Realizacja projektu przyczyni się do zachowania różnorodności środowiskowej i kulturowej centrum miasta oraz wpłynie pozytywnie na funkcje zdrowotne i rekreacyjne miejsca. Realizowany projekt wpłynie na rozwój społeczny w postaci stworzenia miejsc wzmożonej aktywności interpersonalnej i ruchomej mieszkańców miasta i turystów. Korzystny społeczny wpływ będzie miała poprawa jakości zamieszkania przy terenach zrewaloryzowanych poprzez utworzenie zielonych przestrzeni publicznych. W szczególności będzie to pozytywny wizerunek miasta, nie tylko dla turystów ale i dla mieszkańców. Kolejnym czynnikiem będzie stworzenie infrastruktury zwiększającej dostępność dla osób niepełnosprawnych poprzez rozwiązania architektoniczne i komunikacyjne. Na terenie zrewaloryzowanym zwiększone zostanie bezpieczeństwo oraz wydłużona dostępności dla użytkowników poprzez wprowadzenie oświetlenia oraz monitoringu. Rozwój gospodarczy charakteryzuje się rozszerzeniem grupy docelowej odbiorców oferty turystycznej miasta oraz wzrostem ruchu turystyki aktywnej.</p>	<p>stanowi 75,92% powierzchni obszaru objętego projektem. Ww. Projekt uzyskał maksimum punktów przy większości kryteriów realnie wpływających na jakość projektu. Niżej oceniony projekt miasta Zakopane choć obejmuje większą powierzchnię (21,79ha) dotyczy renowacji zdegradowanych terenów zieleni miejskiej zlokalizowanej w różnych częściach centrum miasta Zakopane i nie generuje powstania nowej powierzchni biologicznie czynnej.</p>
NNOWACYJNOŚĆ	Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.	Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.	Projekty te nie różnią się pod względem innowacyjności.
EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA			

	<p>Wskaźnik FRR wynosi 0 i a wskaźniki FNPV/K i FNPV/C mają wartość ujemną. Projekt nie generuje dodatnich wskaźników oceny inwestycji z uwagi na fakt braku przychodów.</p> <p>Zidentyfikowane pozytywne efekty zewnętrzne generowane przez Projekt: oprócz efektów środowiskowych jest to poprawa dostępności do terenów zielonych i komunikacyjnych dla osób niepełnosprawnych; Wzrost atrakcyjności nieruchomości położonych w sąsiedztwie Parku Rataje. Zmniejszenie presji migracyjnej z Miasta Poznań do gmin sąsiednich na skutek poprawy atrakcyjności osiedla administracyjnego Rataje.</p> <p>Przeliczając wartość projektu na powierzchnię zagospodarowanych terenów zieleni wynik wskazuje, że na zagospodarowanie 1 ha terenów zieleni w ramach projektu przypada koszt 1549689,08 zł.</p> <p>Biorąc pod uwagę same koszty budowlane (bez nadzoru inwestorskiego, zarządzania oraz działań promocyjnych), koszt zagospodarowania 1ha terenów zieleni wynosi 1505234,08 zł.</p> <p>Kryteria nie miały wpływu na ujęcie dodatkowych działań, które generują dodatkowe korzyści lub wyższe koszty.</p>	<p>Wskaźnik FRR wynosi 0 i a wskaźniki FNPV/K i FNPV/C mają wartość ujemną. Projekt nie generuje dodatnich wskaźników oceny inwestycji z uwagi na fakt braku przychodów.</p> <p>Głównymi korzyściami zewnętrznymi będą rewaloryzacja i odnowa zieleni miejskiej w Zakopanem; podniesienie estetyki miasta; wzrost atrakcyjności urbanistycznej i estetycznej Zakopanego; podniesienie jakości przestrzeni miejskich; poprawa zdrowotności mieszkańców Zakopanego; odnowa zabytku kultury pasterskiej jakim jest Rówień Krupowa; wytworzenie nowych atrakcyjnych produktów turystycznych; zwiększenie atrakcyjności turystycznej Zakopanego; podniesienie rangi turystyki kulturowej; rozszerzenie docelowej grupy odbiorców oferty turystycznej Zakopanego; wzrost ruchu turystycznego w szczególności turystyki aktywnej i kulturowej; zwiększenie aktywności gospodarczej Zakopanego.</p> <p>Przeliczając wartość projektu na powierzchnię zagospodarowanych terenów zieleni wynik wskazuje, że na zagospodarowanie 1 ha terenów zieleni w ramach projektu przypada koszt 402865,03 zł.</p> <p>Biorąc pod uwagę same koszty budowlane (bez nadzoru inwestorskiego, zarządzania projektem oraz działań promocyjnych), koszt zagospodarowania 1ha terenów zieleni wynosi 382213,35 zł.</p> <p>Kryteria nie miały wpływu na ujęcie dodatkowych działań, które generują dodatkowe korzyści lub wyższe koszty.</p>	<p>W obu przypadkach projekty zawierają działania które wpływają na wysokość kosztów przedsięwzięcia i są to działania mające na celu ochronę różnorodności biologicznej głównie przez nowe nasadzenia drzew i krzewów (często gatunków rodzimych), działania zmniejszające spływu powierzchniowego wody oraz ograniczające hałas.</p> <p>Projekt wyżej oceniony (miasto Poznań) wykazuje koszt jednostkowy przypadający na zagospodarowanie 1 ha terenów zieleni wyższy od projektu miasta Zakopane o 1123020,73 zł. Różnica w kosztach dotyczy rodzaju prowadzonych prac.</p> <p>Wyżej oceniony projekt miasta Poznań ma mniejszą powierzchnię terenu objętego projektem (13,79ha), ale prace dotyczą utworzenia od podstaw nowej powierzchni parkowej wraz z jej wyposażeniem, w wyniku której powstanie 10,47ha nowych terenów zieleni w granicach miasta, co stanowi 75,92% powierzchni obszaru objętego projektem.</p> <p>Niżej oceniony projekt miasta Zakopane, choć obejmuje większą powierzchnię (21,79ha), zakłada głównie działania renowacyjne istniejących już terenów zieleni polegające na pracach pielęgnacyjnych, nasadzeniach głównie kwiatów i krzewów, w mniejszej ilości drzew, rekultywacją trawników, zakładaniem budek lęgowych dla ptaków, i nie wpływa na zwiększenie istniejących już terenów zieleni, jednocześnie nie generuje powstania nowej powierzchni biologicznie czynnej.</p> <p>W obu projektach występują dodatkowe korzyści społeczno – środowiskowo – ekonomiczne.</p>
--	---	---	---

Tabela 11 Analiza porównawcza dla działania 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego oraz typu projektu 2.5.2 Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych: studium przypadku nr 21 Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój terenów zieleni w mieście Żyrardowie i studium przypadku nr 22 Rewitalizacja Parku Tysiąclecia wraz z odbudową układu wodnego fosi przy ul. Podgórskiej w Toruniu

ZAKRES OCENY	PROJEKT WYSOKO OCENIONY	PROJEKT NISKO OCENIONY	PODSUMOWANIE (PRÓWNANIE PROJEKTÓW)
PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU			
Numer i nazwa działania	2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego	2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego	
Typ oraz podtyp projektu	2.5.2 Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych	2.5.2 Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych	
Nazwa projektu	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój terenów zieleni w mieście Żyrardowie	Rewitalizacja Parku Tysiąclecia wraz z odbudową układu wodnego fosi przy ul. Podgórskiej w Toruniu	
Beneficjent	Miasto Żyrardów	Gmina Miasta Toruń	
Okres realizacji	2017-06-01- 2020-06-30	2016-12-01- 2019-12-31	
Wartość ogółem (PLN)	15 308 350,10	11 603 000,00	
Wydatki kwalifikowalne (PLN)	15 308 350,10	11 603 000,00	
Wkład UE (PLN)	13 012 097,58	9 862 550,00	
Miejsce realizacji	Miasto Żyrardów	Gmina Miasta Toruń	
ZAKRES PROJEKTU			
Cele	<p>Cel główny: zahamowanie spadku pow. terenów zieleni w Żyrardowie, przez kompleksowy rozwój terenów zielonych na obszarze miasta.</p> <p>Cele szczegółowe: zagospodarowanie terenów zieleni w parkach, skwerach, w obrębie ciągów zieleni przyulicznej i na terenie „Eko Parku”; ograniczenie występowania roślin inwazyjnych gatunków obcych; poprawa bezpieczeństwa; zwiększenie bioróżnorodności terenów zielonych; zapewnienie korzystnych warunków do rozwoju lokalnej fauny i flory; wprowadzenie rozwiązań korzystnych dla ochrony przyrody; zmniejszenie spływu powierzchniowego wody; ograniczenie hałasu; poprawa jakości życia mieszkańców Żyrardowa (ze szczególnym naciskiem na obszar centrum miasta, na którym odnotowywane są problemy społeczno-ekonomiczne).</p>	<p>Cel główny: wzrost powierzchni terenów zieleni poprzez zahamowanie degradacji istniejącego obszaru biologicznie czynnego parku Tysiąclecia w Toruniu.</p> <p>Cele szczegółowe: udostępnienie mieszkańcom i odwiedzającym wysokiej jakości przestrzeni miejskiej w postaci urządzonych terenów zieleni miejskiej i zielonej infrastruktury, ograniczenie hałasu komunikacyjnego dla okolicznych mieszkańców, poprawa stanu jednego z terenów o największym pozytywnym wpływie na przewietrzanie Miasta, poprawa jakości życia mieszkańców na terenie Miasta.</p>	

Opis	<p>Projekt realizowany będzie w mieście Żyrardowie, pow. żyrardowski, woj. mazowieckie. Projekt przewiduje prace związane z zagospodarowaniem terenów zieleni publicznej w granicach miasta. Zaplanowane w projekcie prace realizowane będą na powierzchni łącznej wynoszącej 22,43 ha. Powierzchnia czynna biologicznie wyniesie 19,54 ha, co oznacza, iż 87,11% całkowitej powierzchni terenu objętego projektem stanowić będą tereny czynne biologicznie. W projekcie zaplanowano kompensacyjne nasadzenia, mające na celu naprawę lub kompensację powstałych ubytków zieleni. Teren objęty projektem będzie bezpłatnie dostępny po zakończeniu realizacji projektu.</p>	<p>Przedmiotem opracowania jest teren Parku Tysiąclecia w Toruniu, zlokalizowany w lewobrzeżnej części Torunia. Ma powierzchnię ok. 19 hektarów. Pełni przede wszystkim funkcję rekreacyjną, ma też walory kompozycyjne i historyczne. Park jest położony na obszarze zabytkowego fortu „Przyczółek Mostowy”, w jego starszej części, która powstała w latach 1824-1832. Teren parku zlokalizowano na stoku bojowym Fortu Przyczółek Mostowy, który wpisano do rejestru zabytków (wraz z towarzyszącą zielenią) w 1971 r. Obszar objęty opracowaniem to teren zieleni urządzonej, stanowiący największy spośród parków w lewobrzeżnej części miasta. Realizacja inwestycji polega na rewitalizacji parku Tysiąclecia wraz z odbudową układu wodnego fosy, przy ul. Podgórskiej w Toruniu. Głównym założeniem koncepcji rewitalizacji parku jest poprawa jakości estetycznej obszaru w nawiązaniu do jego walorów kulturowych i przyrodniczych. Projekt rewitalizacji obszaru objętego ochroną konserwatorską wymaga szczególnie uważnych działań, mających na celu dostosowanie współczesnych zapotrzebowań użytkowników terenu do jego wartości historycznych i potrzeby ich zachowania lub odtworzenia. Teren po zakończeniu realizacji proj. będzie na powierzchni co najmniej 70% pokryty zielenią.</p>	
Zakładane wskaźniki	<p>Liczba ośrodków miejskich, w których realizowane są projekty dotyczące zieleni miejskiej- 1 szt. łączna pow. terenów zieleni objętych projektami/pracami w ramach projektów- 22,43 ha Dodatkowa pow. biologicznie czynna uzyskana w wyniku realizacji projektów- 9,74 ha Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji- 2,9% Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa)- 2 EPC</p>	<p>Liczba ośrodków miejskich, w których realizowane są projekty dotyczące zieleni miejskiej- 1 szt. łączna pow. terenów zieleni objętych projektami/pracami w ramach projektów- 19,3 ha Dodatkowa pow. biologicznie czynna uzyskana w wyniku realizacji projektów- 17,9 ha</p>	
OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROCESU OCENY			
Data wpływu	30.09.2016	30.09.2016	
Data rozpoczęcia weryfikacji	4.10.2016	4.10.2016	
Data zakończenia weryfikacji	8.02.2017	7.02.2017	
Data zatwierdzenia wniosku	7.03.2017	7.03.2017	

Data podpisania umowy pierwotnej	29.03.2017			31.03.2017			
WYNIK OCENY MERYTORYCZNEJ I STOPNIA							
Nazwa kryterium	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	Maksymalna liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksimum	
Powierzchnia terenu objętego projektem	8	8	100	8	8	100	
Wpływ projektu na ochronę różnorodności biologicznej	16	16	100	16	16	100	
Wpływ projektu na zwiększenie powierzchni terenów zieleni	8	8	100	8	8	100	
Wpływ projektu na zmniejszenie spływu powierzchniowego wody	2	2	100	2	2	100	
Wpływ projektu na poprawę stateczności zboczy i skarp	2	2	100	2	0	0 (projekt nie przyczynia się do zatrzymania osuwisk)	
Wpływ projektu na ograniczenie hałasu	2	2	100	2	2	100	
Wpływ projektu na poprawę jakości powietrza	2	2	100	2	2	100	
Lokalizacja w strefie, dla której notuje się	4	4	100	4	4	100	

<p>przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza – zgodnie z wynikami klasyfikacji stref, przeprowadzonej w ramach wojewódzkiej rocznej oceny jakości powietrza za rok poprzedni, wykonanej przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska Lokalizacja w strefie, dla której notuje się przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza – zgodnie z wynikami klasyfikacji stref, przeprowadzonej w ramach wojewódzkiej rocznej oceny jakości powietrza za rok poprzedni, wykonanej przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska Lokalizacja w strefie, dla której notuje się przekroczenia</p>						
--	--	--	--	--	--	--

dopuszczalnych norm jakości powietrza – zgodnie z wynikami klasyfikacji stref, przeprowadzonej w ramach wojewódzkiej rocznej oceny jakości powietrza za rok poprzedni, wykonanej przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska							
Projekt zlokalizowany na obszarze strefy dla której obowiązuje Program ochrony powietrza	2	2	100	2	2	100	
Lokalizacja projektu w dzielnicach w których występują nasilone problemy społeczno-ekonomiczne	2	2	100	2	2	100	
Przygotowanie projektu- gotowość do realizacji inwestycji	9	9	100	9	9	100	
Struktura użytkowania terenu objętego projektem	2	2	100	2	2	100	
Zgodność projektu z miejscowym planem	4	4	100	4	4	100	

zagospodarowania przestrzennego							
Ponadregionalność projektu	1	1	100	1	0	0	
Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	2	1	50	2	1	50	
Projekt jest zgodny z lokalnym programem rewitalizacji	1	1	100	1	0	0 (brak lokalnego programu rewitalizacji)	
Ocena ogólna	67	66	98,51	67	62	92,54	
Ewentualne uwagi dotyczące procesu oceny	4 dni pomiędzy datą wpływu a datą rozpoczęcia weryfikacji, 4 miesiące – proces weryfikacji, 2 miesiące po weryfikacji – podpisanie umowy.			4 dni pomiędzy datą wpływu a datą rozpoczęcia weryfikacji, 4 miesiące – proces weryfikacji, 2 miesiące po weryfikacji – podpisanie umowy.			
UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROJEKTU							
	<p>Na objętych projektem terenach zielonych w Żyrardowie występują liczne przypadki zieleni w złym stanie fitosanitarnym (m. in. drzewa o zachwianej statyce, drzewa obumarłe lub złym stanie zdrowotnym), które wymagają pilnej interwencji, aby możliwe było zapewnienie odpowiednich warunków rozwojowych zieleni oraz bezpieczeństwa użytkowników terenów zielonych. Kwestia bezpieczeństwa szczególnie istotna jest w przypadku zieleni przyulicznej. W granicach miasta występują również zdegradowane tereny zieleni, które nie spełniają już swojej funkcji środowiskowych i rekreacyjnych. Problemem są niedobry rośliność i jej ubytki (w szczególności w zakresie rośliność niskiej- trawników i średniej -krzewów), występowanie posuszu i licznych podrostów (które wymagają pilnych działań pielęgnacyjnych). Zły stan rośliność i chaotyczne nasadzenia na terenach zielonych objętych projektem, wpływają również na obniżenie estetyki tych terenów, co wiąże się ze spadkiem ich atrakcyjności. Ponadto, na obszarach zieleni odnotowano średnią różnorodność biologiczną, występowanie gatunków inwazyjnych, takich jak robinia akacjowa, czy klon</p>			<p>Na terenie miasta Toruń następuje stopniowa degradacja i spadek powierzchni terenów zieleni. Ponadto, problemem jest zły stan przestrzeni miejskiej oraz jej niska jakość przyrodnicza, brak środków na właściwe zagospodarowanie terenów biologicznie czynnych, które wraz z problemem głównym w konsekwencji prowadzą do nie w pełni wykorzystanego potencjału rekreacyjnego i turystycznego Miasta i nasilającego się zjawiska tzw. miejskiej wyspy ciepła. Następuje spadek różnorodności biologicznej na terenie Miasta, a tym samym do pogorszenie stanu środowiska naturalnego i zwiększona emisja zanieczyszczeń do atmosfery, wzrastających zagrożeń związanych z negatywnymi skutkami zmian klimatu.</p>			

	<p>jesionolistny, a także zły jest stan infrastruktury towarzyszącej na tych terenach (mała infrastruktura w postaci ławek i koszy na śmieci oraz urządzeń rekreacyjnych), co zmniejsza atrakcyjność tych terenów. Działaniem koniecznym jest również zapewnienie korzystnych warunków do rozwoju fauny, w postaci montażu m. in. domków dla ptaków i domków dla owadów pożytecznych.</p>		
<p>REALNA JAKOŚĆ PROJEKTU</p>			
	<p>Projekt obejmował następujące elementy stymulowane przez kryteria, które wpływały na realną jakość przedsięwzięcia: duży obszar – 22,43ha objęty projektem, działania wpływające na ochronę bioróżnorodności polegające na wycince gatunków inwazyjnych, nasadzeniach drzew i krzewów wielopiętrowych i wielogatunkowych nasadzenia w oparciu o gatunki rodzime; sadzenie roślin miododajnych i owocowych, montaż budek dla ptaków i owadów pożytecznych); działania zwiększające powierzchnię terenów zieleni o 9,74ha; działania zmniejszające spływ powierzchniowy wody polegające na zaprojektowaniu naturalnego podłoża, gdzie woda może swobodnie wsiąkać do gleby, nasadzenia roślinności okrywowej na skarpcie przy ul. Mickiewicza poprawiające stateczność zboczy i skarp, nasadzenia drzew, klombów, żywopłotów w celu ograniczenia hałasu, realizację znacznej części ww. prac na obszarach ciągnących wzdłuż rzeki Pisi Gągoliny, na udokumentowanym obszarze przewietrzania miasta co wspomogło poprawę jakości powietrza. Dodatkowym elementem była lokalizacja projektu na obszarach charakteryzujących się znacznym stopniem degradacji zieleni istniejącej.</p> <p>W przypadku części elementów kluczowy wpływ na decyzję beneficjenta o umieszczeniu w projekcie miały kryteria. Dotyczy to następujących elementów: min. 70% powierzchni terenów zieleni. W przypadku pozostałych elementów beneficjent planował ujęcie ich w projekcie niezależnie od kryteriów. Kryteria nie miały wpływu na rezygnację z efektywnych działań lub dodanie działań, które w opinii beneficjenta nie były efektywne.</p>	<p>Kluczowym kryterium stymulującym elementy projektu był wymóg formalny przewidujący, że docelowo po zakończeniu projektu minimum 70% obszaru objętego projektem będzie pokryte zielenią. W oparciu o rozmowę z beneficjentem wynika, że koncepcja projektu powstała wcześniej. Zakładała ona w większym stopniu wykorzystanie na terenie Parku istniejących obiektów kubaturowym. Większość elementów była zatem planowana niezależnie od kryteriów. Aby spełnić wymogi kryteriów z pierwotnej koncepcji projektu wyłączono realizację działań związanych obiektami kubaturowymi, a skupiono się na działaniach związanych z terenami zieleni.</p> <p>Kształt kryteriów zmusił beneficjentów do rezygnacji z działań podnoszących efektywność całego projektu. Natomiast kryteria nie miały wpływu na dodanie działań, które w opinii beneficjenta nie były efektywne.</p>	<p>Ocena wskazuje, że głównymi kryteriami wpływającymi na realną jakość przedsięwzięcia biorąc pod uwagę maksymalną punktację oraz elementy zawarte w projektach z stymulowane przez kryteria były te związane z wpływem projektu na ochronę różnorodności biologicznej, zwiększeniem powierzchni terenów zieleni i jednocześnie wielkości powierzchni objętej projektem, a zatem kryteria istotnie przyczyniające się do rozwiązania problemów środowiskowych występujących na poziomie miasta (łącznie 32 pkt, a więc ponad 47% całkowitej punktacji). Obydwa projekty uzyskały w tych kryteriach maksymalną liczbę punktów.</p> <p>Oba projekty obejmowały elementy stymulowane przez kryteria. Najważniejszym z nich okazał się wymóg formalny, który zakładał, że po zakończeniu realizacji projektu teren będzie na powierzchni co najmniej 70% pokryty zielenią.</p> <p>Projekt nie znacząco różni się pod względem realnej jakości. Wyżej oceniony Projekt miasta Żyrardów uzyskał maksymalną punktację w kryterium dotyczącym zgodności z lokalnym programem rewitalizacji, ze względu na fakt, że miasto Toruń nie posiada lokalnego programu rewitalizacji oraz projekt wyżej oceniony ma charakter ponadregionalny.</p> <p>Projekt wyżej oceniony obejmuje działania przyczyniające się do poprawy stateczności zboczy i skarp. Na terenie miasta Toruń projekt nie przyczynia się do zatrzymania osuwisk, pomimo że Park Tysiąclecia zlokalizowany jest na stoku bojowym Fortu Przyczółek Mostowy i na jego terenie występują skarpy, wały, nasypy.</p>

NNOWACYJNOŚĆ			
	Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.	Projekt nie ma charakteru innowacyjnego.	Projekty te nie różnią się pod względem innowacyjności. O różnicy w punktacji zdecydowały następujące czynniki: ponadregionalność projektu miasta Żyrardów i istniejący dla tego terenu lokalny program rewitalizacji a także wpływ projektu na poprawę stateczności zboczy i skarp, podczas gdy w projekcie miasta Toruń nie wskazano tego typu elementów.
EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA			
	<p>Projekt nie stanowi źródła bezpośrednich przychodów (ujemna dochodowość inwestycji).</p> <p>Głównymi korzyściami zewnętrznymi będą podniesienie atrakcyjności parków i skwerów (terenów zielonych) dla odwiedzających poprzez budowę i montaż, małej architektury; wzrost estetyki terenów zielonych, co przyczyni się do wzrostu estetyki samego miasta; poszerzenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego mieszkańców. Realizacja projektu odniesie pozytywny wpływ na społeczeństwo zarówno lokalne jak i na turystów oraz odwiedzających miasto. Wzrośnie poziom zadowolenia z uwagi na poprawę wyglądu i jakości środowiska oraz wzrośnie liczba osób przebywających na jego terenie. Przedsięwzięcie generuje nieistotne krótkotrwałe koszty społeczno - ekonomiczne związane z utrudnieniami podczas prac budowlanych czy problemami komunikacyjnymi. Przeliczając wartość projektu na powierzchnię zagospodarowanych terenów zieleni wynik wskazuje, że zagospodarowanie 1 ha terenów zieleni w ramach projektu przypada koszt 682494,43 zł.</p> <p>Biorąc pod uwagę same koszty budowlane (bez nadzoru inwestorskiego, zarządzania oraz działań promocyjnych), koszt zagospodarowania 1ha terenów zieleni wynosi 634297,12 zł.</p>	<p>Projekt nie stanowi źródła bezpośrednich przychodów (ujemna dochodowość inwestycji).</p> <p>Głównymi korzyściami zewnętrznymi będzie poprawa środowiska naturalnego w mieście Toruń poprzez przywrócenie funkcji terenów zielonych objętych projektem, a także wzrost atrakcyjności turystycznej Torunia, rozwój sektora turystyki w Toruniu, wzrost atrakcyjności miasta, czy aktywizacja osób starszych i wzrost bezpieczeństwa na terenie zielonym jak również wzrost komfortu i jakości życia mieszkańców. Przeliczając wartość projektu na powierzchnię zagospodarowanych terenów zieleni wynik wskazuje, że zagospodarowanie 1 ha terenów zieleni w ramach projektu przypada koszt 601191,71 zł.</p> <p>Biorąc pod uwagę same koszty budowlane (bez nadzoru inwestorskiego, zarządzania projektem oraz działań promocyjnych), koszt zagospodarowania 1ha terenów zieleni wynosi 586839,37 zł.</p>	<p>Projekt wyżej oceniony (miasto Żyrardów) wykazuje koszt jednostkowy przypadający na zagospodarowanie 1 ha terenów zieleni wyższy od projektu miasta Toruń o 47457,75 zł.</p> <p>W przypadku projektu miasta Żyrardów znaczne są koszty zarządzania projektem oraz nadzorów inwestorskich co wiąże się z zagospodarowaniem w ramach projektu dziesięciu odrębnych terenów zieleni znajdujących się w różnych części miasta.</p> <p>W obu projektach kryteria nie miały wpływu na ujęcie dodatkowych działań, które generują dodatkowe korzyści lub dodatkowe koszty. W obu projektach respondenci wskazali, że występują dodatkowe duże korzyści społeczne, które są rzeczywiste. W przypadku miasta Toruń projekt obejmuje bardzo stary park, jedyny w lewobrzeżnej części miasta, gdzie występują problemy społeczne.</p>